

Agricola

PISMO SGGW

* Wstęp

Słowo Rektora do Społeczności Akademickiej

Wszystkim Państwu serdecznie dziękuję za zrozumienie wyjątkowych okoliczności, w jakich przyszło nam funkcjonować ze względu na stan pandemii. Wierzę, że wzajemna troska i odpowiedzialność, połączona z zaangażowaniem oraz profesjonalizmem, wzmocnią nas i mimo trudnych warunków otworzą przed naszą Alma Mater nowe perspektywy.

► STRONA 2

★ Nauka

Biotechnologiczne zielone związki zapachowe

Zespół naukowców pod kierownictwem dr Jolanty Małajowicz z Katedry Chemii Instytutu Nauk o Żywności SGGW podejmuje próby biotechnologicznej syntezy związków z tzw. „zielonej nuty zapachowej”. Biotechnologiczna produkcja staje się coraz popularniejsza ze względu na swoją proekologiczność. Czy uda się nią zastąpić tradycyjne metody produkcji?

► STRONA 18

🔴 Aktualności

SGGW otrzyma 2 mln zł na budowę Centrum OZE

Centrum Edukacyjne Odnawialne Źródła Energii powstanie na terenie Rolniczego Zakładu Doświadczalnego Wilanów-Obory. Głównym celem realizacji jest kształtowanie świadomości ekologicznej studentów SGGW, uczniów i lokalnej społeczności. W ramach projektu zbudowane zostanie Centrum Edukacyjne z zapleczem laboratoryjno-dydaktycznym.

► STRONA 50

Spis treści

★ Wstęp

Słowo Rektora do Społeczności Akademickiej 2

▲ Kronika wydarzeń

- ▲ Powołanie Rady Uczelni na kadencję 2021-2024 4
- ▲ Rocznica powstania NSZZ „Solidarność” SGGW 11
- ▲ Powołanie dyrektorów Instytutów SGGW na kadencję 2021-2024 12

★ Nauka

- ★ Naukowcy z SGGW o marnotrawstwie żywności i sposobach jego ograniczania 14
- ★ Biotechnologiczne zielone związki zapachowe 18
- ★ Samoleczenie Polaków w pandemii - badania naukowców z SGGW 20
- ★ Dieta przyjazna planecie. Nowe standardy żywienia w szkołach 21

◆ Uczelnia

- ◆ Rektor Michał Zasada w Radzie ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich 23
- ◆ Status profesora emerytowanego SGGW 24
- ◆ Pedagogika w SGGW 25
- ◆ Pierwszy Dzień Otwarty SGGW online 27

☁ Ludzie

- ☁ Jubileusz 50-lecia działalności naukowo-badawczej prof. Włodzimierza Klucińskiego 28
- ☁ Dr inż. Artur Wiktor „Innowator Mazowska” 34
- ☁ Odeszli od nas:
 - ☁ Profesor Teresa Kozanecka 36
 - ☁ Doktor Józef Rokosza 37

- ☁ Profesor Franciszka Jaumień 38
- ☁ Profesor Jan Mroczek 40
- ☁ Profesor Bożena Kaszak 41
- ☁ Profesor Zygmunt Kazimierczuk 43
- ☁ Profesor Zygmunt Wojtaszek 44
- ☁ Profesor Zygmunt Brogowski 46
- ☁ Kwestor Teresa Świdarska 47

🔴 Aktualności

- 🔴 Porozumienie o współpracy z miastem stołecznym Warszawa 48
- 🔴 SGGW otrzyma dofinansowanie na budowę Centrum OZE 50
- 🔴 VI Kongres IAHR 51
- 🔴 Posiedzenie KRURiP w SGGW 52
- 🔴 Publikacja naukowców z SGGW w „IEEE Access” 53
- 🔴 Badania naukowców z SGGW opublikowane w „Plant Journal” 53

● Współpraca Międzynarodowa

- Globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju 54
- Konferencja Euroleague for Life Sciences 2020 58

👉 Nagrody i wyróżnienia

- 👉 Prestiżowa Nagroda dla prof. Alojzego Szymańskiego 59
- 👉 Nagroda Kryształowej Brukselki dla prof. Magdaleny Król 62
- 👉 Prof. Paweł Sysa wyróżniony Medalem PAN 63
- 👉 Naukowcy z SGGW laureatami konkursów OPUS i PRELUDIUM 64
- 👉 Awans SGGW w QS EECA University Rankings 64

Agricola

Periodyk

Wydawca: **Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie**
Adres: ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa

Adres redakcji: **Biuro Promocji SGGW**
Kontakt: promocja@sggw.edu.pl
ul. Nowoursynowska 166, bud.10, pok.12
02-787 Warszawa

Redakcja: Paulina Górnicka, Anita Kruk, Anna Pieniążek, Anna Żuchowska

Zdjęcia: Paulina Górnicka, Stanisław Klucznik, Katarzyna Skowyrza, Małgorzata Trzak

Skład: „Juli”, Julia Łukasiewicz

Druk: Libra-Print, Al. Legionów 114B, 18-400 Łomża

Nakład: 1000 szt. ISSN 1640-4734

Słowo Rektora do Społeczności Akademickiej

Droga Wspólnota Akademicka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Szanowni Państwo!

Mija rok od ogłoszenia w Polsce pandemii COVID-19. Minione miesiące gwałtownie zmieniły naszą rzeczywistość - zarówno prywatną, jak i akademicką. Był to okres trudny, naznaczony troską o życie i zdrowie bliskich nam osób, a także licznymi ograniczeniami, na niespotykaną wcześniej skalę. Jako Społeczność Akademicka stanęliśmy przed zadaniem reorganizacji systemu kształcenia tak, aby przetrwać ten czas mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo naszych pracowników, doktorantów i studentów, ale i konieczność działania bez uszczerbku dla aktywności naszej Uczelni w obszarze badań naukowych i dydaktyki. Można uznać, że koronawirus wyrzucił świat do góry nogami, ale można też spojrzeć na tę sytuację inaczej: stworzył nową rzeczywistość, do której musieliśmy się dostosować. Z tej perspektywy

ograniczenia można traktować jak wyzwania sprzyjające mobilizacji i rozwojowi. Jestem przekonany, że niektóre z nowoczesnych form zdalnego kształcenia, komunikacji i zarządzania Uczelnią wprowadzone w czasie pandemii zostaną z nami na stałe.

Po doświadczeniach poprzedniego semestru byliśmy przygotowani do realizacji zadań dydaktycznych i badawczych w systemie hybrydowym, z uwzględnieniem obu możliwych form pracy - zarówno stacjonarnej, jak i zdalnej. Korzystanie z e-learningu otworzyło przed nami nowe perspektywy. Jednocześnie wiem z jak poważnymi utrudnieniami spotykają się na co dzień nauczyciele akademicki, chcący jak najlepiej wypełniać swoje obowiązki oraz studenci w dużej mierze pozbawieni możliwości bezpośredniego kontaktu z wykładowcami. Zdaję sobie sprawę, że wbrew pozorom przygotowanie do zajęć zdalnych jest bardziej czasochłonne i wymaga więcej wysiłku niż prowadzenie zajęć tradycyjnych. Serdecznie dziękuję wszystkim Państwu: Kadrze naukowo-dydaktycznej, Studentom i Doktorantom, za cierpliwość, zaangażowanie i profesjonalizm. Dzięki Państwa pracy Uczelnia funkcjonuje najlepiej jak to możliwe w tej pandemicznej rzeczywistości.

Tak jak do tej pory, naszym priorytetem nieustannie pozostaje bezpieczeństwo wszystkich członków Wspólnoty SGGW. Pragnę zapewnić, że dokładamy wszelkich starań, by organizacja pracy i nauki w Uczelni spełniała najwyższe standardy, mające na celu ograniczenie kontaktów do minimum i zapobieganie zakażeniom. Mamy nadzieję, że akcja szczepień przeciwko COVID-19 dla nauczycieli akademickich i doktorantów prowadzących zajęcia pozwoli nam jak najszybciej wrócić do akademickiej normalności i znów spotkać się w murach naszej Alma Mater. Liczę również, że uda się doprowadzić do szybkiego zaszczepienia pracowników administracji i obsługi, o co rektorzy współpracujący w ramach KRASP zabiegają od samego początku. Zanim to jednak nastąpi, powinniśmy jak najlepiej realizować nasze zadania i obowiązki w ramach przyjętego systemu pracy hybrydowej.

Ostatnie miesiące obfitowały w wiele istotnych dla Uczelni wydarzeń. W styczniu rozpoczęły pracę nowo wybrane gremia - Rada Uczelni oraz Rady Dyscyplin Naukowych. Powołani zostali, uprzednio zgodnie ze Statutem SGGW pozytywnie zaopiniowani przez Senat Akademicki, dyrektorzy instytutów, a także nowi kierownicy katedr i zakładów. Wszystkim powołanym osobom gratuluję objęcia tak ważnych funkcji i życzę sukcesów w pracy. Bardzo liczę na Państwa czynny i merytoryczny wkład w działalność SGGW.

Trwająca epidemia pozbawiła nas możliwości odbywania tak znaczących dla środowiska akademickiego bezpośrednich spotkań. Szczególnie istotne jest to w przypadku studentów, zwłaszcza pierwszych lat, którzy nie mieli możliwości zaznać rzeczywistego kształcenia i prawdziwego życia akademickiego w murach naszej Uczelni. Dla nas wszystkich jest to jedno z kluczowych zadań - utrzymać bliskie, intensywne relacje i funkcjonowanie społeczności SGGW w czasie przymusowej izolacji. Nowoczesne technologie mogą wspomagać nie tylko realizację naszych zadań dydaktyczno-administracyjnych, ale umożliwiają również dzielenie się ze sobą tym, co nas zajmuje poza pracą naukową i wzbogaca jako ludzi. Multimedialne platformy i aplikacje nie zastąpią nam realnych spotkań, ale stanowią ważne narzędzia pozwalające wydobyć wiele wartościowych cech takich jak solidarność i współpraca oraz

choć w pewnym stopniu pielęgnować więzi. Mijanie pustych budynków kampusu SGGW jest doświadczeniem niezwykle dla mnie przykrym, ale mam wrażenie, że trudności i wspólny cel, jakim jest praca na rzecz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, jednoczą nas i dają niezwykle ważne dla nas wszystkich poczucie wspólnoty.

Jeszcze raz, wszystkim Państwu - Kadrze naukowo-dydaktycznej, Pracownikom administracji, Studentom i Doktorantom, serdecznie dziękuję za zrozumienie wyjątkowych okoliczności, w jakich przyszło nam funkcjonować ze względu na stan pandemii. Wierzę, że wzajemna troska i odpowiedzialność, połączona z zaangażowaniem oraz profesjonalizmem, wzmocnią nas i mimo trudnych warunków otworzą przed naszą Alma Mater nowe perspektywy. Mając nadzieję na jak najszybszy powrót do normalnego funkcjonowania, życzę Państwu zdrowia oraz pomyślności w realizacji planów zarówno w sferze naukowej, badawczej, jak i prywatnej.

Rektor SGGW prof. dr hab. Michał Zasada

Powołanie Rady Uczelni na kadencję 2021-2024

Dnia 1 stycznia 2021 r. rozpoczęła kadencję nowa Rada Uczelni, którą Senat Akademicki Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie powołał w czasie posiedzenia w dniu 30 listopada 2020 r. W jej skład wchodzi 7 osób, w tym 3 spoza wspólnoty akademickiej Uczelni oraz przewodniczący Samorządu Studenckiego SGGW.

W kadencji 2021-2024 Rada Uczelni będzie obradować w następującym składzie:

Przewodniczący:

prof. dr hab. Maciej Skorupski - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Członkowie Rady Uczelni spoza wspólnoty SGGW:

- prof. dr hab. Małgorzata Korbin – em. profesor Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach
- dr Zenon Pokojski - Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Członkowie Rady Uczelni ze wspólnoty SGGW:

- prof. dr hab. Aleksander Lisowski - Instytut Inżynierii Mechanicznej
- prof. dr hab. Wojciech Wawrzyniec Płader - Instytut Biologii
- prof. dr hab. Marek Stefan Szyndel - Instytut Nauk Ogródniczych
- Mateusz Niziołek – Przewodniczący Samorządu Studenckiego

Rada Uczelni jest organem Uczelni wprowadzonym na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Do jej zadań, zgodnie ze Statutem SGGW należy m.in.: opiniowanie projektu strategii uczelni, opiniowanie projektu statutu, monitorowanie gospodarki finansowej uczelni, monitorowanie zarządzania SGGW, wskazywanie kandydatów na Rektora - po zaopiniowaniu przez Senat, opiniowanie sprawozdania z realizacji strategii uczelni, wyrażanie zgody

na wykonywanie dodatkowego zajęcia zarobkowego przez Rektora, przy czym zgoda ta jest wydawana na okres jego kadencji.

W ramach monitorowania gospodarki finansowej Rada Uczelni: opiniuje plan rzeczowo-finansowy, zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego, zatwierdza sprawozdanie finansowe. Rada Uczelni ma też prawo wnioskowania do Rektora we wszystkich sprawach istotnych dla funkcjonowania SGGW.

Przewodniczący Rady Uczelni

Prof. dr hab. Maciej Skorupski

Prof. Maciej Skorupski jest absolwentem Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej w Poznaniu. Studia magisterskie ukończył z wyróżnieniem w 1988 r. W 1999 r. uzyskał doktorat, w 2010 r. habilitację. Tytuł profesora otrzymał w 2017 r.

Od 1988 r. pracuje w Akademii Rolniczej w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), początkowo w Katedrze Ochrony Lasu i Środowiska Przyrodniczego, a od 2007 r. w Katedrze Łowiectwa i Ochrony Lasu na stanowiskach od asystenta stażysty do profesora nadzwyczajnego (2013). Od 2010 r. jest kierownikiem Katedry.

Prof. M. Skorupski był prodziekanem Wydziału Leśnego (2005-2012) i członkiem Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (2012-2016) oraz członkiem Komitetu Nauk Leśnych PAN (2011-2015). W latach 2019-2020 był członkiem pierwszej Rady Uczelni w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Jest członkiem Rady Doskonałości Naukowej w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplina nauki leśne (2019-2022), Komitetu Nauk Leśnych i Technologii Drewna PAN (2016-2023), Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa (2012-2016, 2017-2021). Jest również przewodniczącym Komitetu Narodowego IUFRO (od 2015), członkiem Komitetu Sterującego Polskiej Platformy Technologicznej Sektora Leśno-Drzewnego (od 2007), członkiem Zarządu Rady PEFC Polska – Programu Zatwierdzania Certyfikacji Leśnej (od 2009), członkiem Polskiego Towarzystwa Akarologicznego od 2004 r. i jego sekretarzem w latach 2004-2012. Reprezentował

Prof. dr hab. Maciej Skorupski

Wydział Leśny Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w Europejskim Instytucie Leśnym (EFI) (2004-2014), COST Action. Od 2010 r. pełni funkcję Koordynatora Grupy Roboczej 8.02.05 – wildlife conservation and management w IUFRO – Międzynarodowej Unii Leśnych Organizacji Badawczych, której celem jest promowanie leśnictwa i rozwijanie badań leśnych.

Podstawową dziedziną naukową prof. Macieja Skorupskiego są nauki leśne, dyscyplina naukowa – leśnictwo. Do głównych kierunków prowadzonych badań należą: taksonomia, faunistyka i ekologia roztoczy, różnorodność biologiczna lasów i ekologiczne konsekwencje gospodarki leśnej, antropogeniczne elementy ochrony lasu z uwzględnieniem wpływu edukacji, mediów i systemów komunikacji społecznej na kształtowanie się w społeczeństwie wizerunku leśnictwa oraz na obniżenie poziomu szkodnictwa leśnego, a także gospodarowanie populacjami zwierzyny, ich analizy biometryczne oraz behavior.

Profesor M. Skorupski opublikował łącznie ponad 200 prac naukowych i popularnonaukowych, które ukazały się w ponad 20 krajach. Jest współautorem opisów nowych dla nauki 14 gatunków i 1 rodzaju roztoczy. Wykorzystując bioindykacyjną rolę tych organizmów bierze udział w kompleksowych badaniach, w których wykazano m.in. determinujący wpływ światła oraz zawartości fosforu, azotu i wapnia na różnorodność biologiczną dna lasu. Był również koordynatorem badań nad testowaniem zmodyfikowanej

metody liczenia zwierzyny tyralierą, którą wdrożono do powszechnej praktyki w Lasach Państwowych.

Jest współautorem i współredaktorem książki „Gospodarka łowiecka a różnorodność biologiczna”. Wypromował czterech doktorów, jest promotorem trzech doktorantów i opiekunem czterech kolejnych.

Prof. M. Skorupski realizuje badania we współpracy z naukowcami z kilkudziesięciu ośrodków naukowych w kraju i za granicą. Uczestniczył w ponad 20 projektach badawczych, w tym kierował 10 projektami zleconymi m.in. przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Dyrekcję Generalną Lasów Państwowych. Był także uczestnikiem trzech projektów międzynarodowych (UE INTERREG, IUFRO Task Force).

Za dotychczasową działalność i osiągnięcia został wyróżniony m.in. Brązowym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Kordelasem Leśnika Polskiego (2012), nagrodą im. Adama Loreta oraz kilkunastoma nagrodami Rektora macierzystej uczelni.

Członkowie Rady Uczelni

Prof. dr hab. Małgorzata Korbin

Prof. dr hab. Małgorzata Korbin jest absolwentką Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, obecnie emerytowaną profesorem zwyczajną nauk rolniczych. Jest autorką lub współautorką ponad 200 publikacji naukowych i doniesień, licznych referatów na konferencjach krajowych i zagranicznych oraz wywiadów dotyczących problemów ogrodnictwa i roli nauk rolniczych w ich rozwiązywaniu. Podczas swojej pracy naukowej koordynowała i uczestniczyła w realizacji kilkudziesięciu grantów badawczych krajowych i międzynarodowych (m.in. 5, 6, 7 Program Ramowy EC, Horyzont 2020 oraz projekty DG AGRI). Od wielu lat bierze także udział w ewaluacji projektów badawczych i badawczo-rozwojowych finansowanych przez Komisję Europejską, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

Działalność prof. Małgorzaty Korbin od ponad 3 dekad koncentruje się na naukach rolniczych. W 1989 r. podjęła pracę w Instytucie Sadownictwa i Kwaciarstwa, a po połączeniu skierniewickich instytutów (2011) w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach. Przeszła wszystkie szczeble kariery naukowej – stopień doktora nauk rolniczych uzyskała w 1995 r., doktora habilitowanego w 2005 r, a tytuł profesora

Prof. dr hab. Małgorzata Korbin

w roku 2011. Była organizatorką i wieloletnim kierownikiem Pracowni Niekonwencjonalnych Metod Hodowli Roślin Instytutu Ogrodnictwa (1999-2015), działającej w szeroko pojętym obszarze praktycznej biotechnologii rolniczej. Jako pełnomocnik dyrektora ds. GMO zorganizowała w Instytucie laboratorium do badań modyfikacji genetycznych roślin (współpraca z Joint Research Centre). W latach 2007-2015 zasiadała w Prezydium Rady Naukowej macierzystego Instytutu. W 2014 r. została powołana na stanowisko zastępcy dyrektora ds. naukowych, a w 2015 r. na czteroletnią kadencję dyrektora Instytutu Ogrodnictwa (tryb konkursowy). W tym okresie prowadziła kompleksową restrukturyzację Instytutu i jego spółek pod kątem dostosowania organizacji i infrastruktury tych jednostek do nowych przepisów i realiów funkcjonowania. Była też inicjatorką szeregu inwestycji, z których ostatnie przygotowane do realizacji to Regionalne Centrum Bioróżnorodności Ogrodniczej (EFRR Regionalny Program Operacyjny, działanie: 04 V.4 ochrona przyrody, oś priorytetowa V: Ochrona Środowiska) oraz Centrum Technologii Innowacyjnego Przetwórstwa Ogrodniczego przy Instytucie Ogrodnictwa (Kontrakt Terytorialny Województwa Łódzkiego, działanie 1.1. Rozwój infrastruktury badań i innowacji Reg. Programu Operacyjnego, oś priorytetowa I: Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy). Koordynowała również wprowadzenie Instytutu Ogrodnictwa jako partnera organizacyjnego na prestiżową, międzynarodową wystawę Horti-Expo.

W latach 2011-2015 prof. Małgorzata Korbin była członkiem Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN (II Wydział Nauk Rolniczych i Leśnych). Współpracowała i współpracuje z Polską Federacją Biotechnologii (od 2003) i Stowarzyszeniem Żywność dla Przyszłości (od 2014) oraz z producenckimi organizacjami ogrodniczymi (członek honorowy). W latach 2017-2019 była członkiem Rady Naukowej Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, a w latach 2015-2019 wiceprzewodniczącą Konferencji Instytutów Województwa Łódzkiego (współpraca z RGIB). W 2014 roku została powołana do grupy eksperckiej ds. Krajowych Inteligentnych Specjalizacji (KIS2 - sektor rolno-spożywczy i leśno-drzewny) przy Ministrze Gospodarki. Pełniła także funkcję eksperta w Komisji ds. GMO w Ministerstwie Środowiska (2003-2006), a od 2015 roku w Komisji ds. Polityki Sektorowej dla branży Innowacyjne Rolnictwo i Przetwórstwo Rolno-Spożywcze przy Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi oraz w Platformie ds. Innowacji w Sektorze Ogrodniczym.

Za swoją działalność na rzecz rolnictwa prof. M. Korbin otrzymała Srebrny Krzyż Zasługi (2013) oraz dwie nagrody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (1996 i 2014).

W latach 2019-2020 prof. dr hab. Małgorzata Korbin była członkiem pierwszej Rady Uczelni Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Dr Zenon Pokojski

Dr Zenon Pokojski, ekonomista, doktor nauk ekonomicznych, adiunkt w Katedrze Marketingu Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wykłada również na Wydziale Zamiejscowym UMCS w Puławach i okazjonalnie na uczelniach warszawskich.

W latach 1978-1982 i 1983-1985 studiował na Uniwersytecie Gdańskim na Wydziale Ekonomiki Transportu oraz w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie na kierunku: ekonomika i organizacja handlu zagranicznego. W 2001 r. ukończył studia podyplomowe Public Relations w Wyższej Szkole Bankowości, Finansów i Zarządzania w Warszawie. Dwa lata później studia podyplomowe Prawo Spółek Handlowych w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, a w 2005 r. roczny program doskonalenia umiejętności menedżerskich w Harvard Business School Publishing. W 2008 r. otrzymał stopień doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

W latach 1988-2002 zajmował kolejno stanowiska zastępcy dyrektora naczelnego „Student-Service”, kierownika Biura Handlu Zagranicznego Fundacji „Almatur”, dyrektora

Dr Zenon Pokojski

ds. handlu Energopol-Trade-Północ Sp. z o.o. w Olsztynie oraz prezesa zarządu Eurimex Sp. z o.o. w Warszawie. W latach 2002-2005 był prezesem zarządu w Przedsiębiorstwie Chemicznym „Cheman” S.A. z grupy kapitałowej CIECH.

W latach 2005-2009 prowadził działalność doradczą w zakresie budowania strategii rozwoju przedsiębiorstw, przekształceń własnościowych, restrukturyzacji organizacyjnej i finansowej oraz działalność dydaktyczną.

W 2009 r. został powołany na stanowisko członka zarządu, a następnie wiceprezesa zarządu Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. odpowiedzialnego za strategię i rozwój, sprzedaż i logistykę, obszary wsparcia oraz komunikację korporacyjną. W 2014 r. wszedł w skład Rady Grupy Azoty. Od 2007 r. zasiadał w kilku radach nadzorczych spółek, w tym w trzech w roli przewodniczącego rady.

Jest jednym z inicjatorów powstania Centrum Kompetencji PUŁAWY, platformy współpracy między przedsiębiorcami rolnymi, doradcami rolnymi, instytucjami nauki i biznesem. Zdobył wiedzę pozwalającą na umiejętne wykorzystywanie narzędzi zarządzania i komunikacji w kierowaniu różnymi projektami. Jest współautorem wielu projektów dotyczących m.in. strategii wzrostu wartości firmy, fuzji i przejęć, budowy modelu biznesowego spółki, tworzenia partnerstw otwartych innowacji, pozyskiwania nowych zasobów. Wszystkie działania menedżerskie opierały się na jednej podstawowej idei zarządzania, a mianowicie zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa.

W 2016 r. zakończył pracę na stanowiskach menedżerskich, zrezygnował z funkcji wiceprzewodniczącego Rady Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego oraz członka Kapituły Programu „Responsible Care”. Po latach spędzonych na stanowiskach menedżerskich wrócił do pracy naukowo-dydaktycznej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Ten nowy etap w życiu zawodowym pozwolił na wykorzystanie dotychczasowego doświadczenia w zarządzaniu różnymi organizacjami, przy wsparciu czołowych, międzynarodowych firm doradczych (Rothschild, PWC, BCG, KPMG, Deloitte) w kształceniu nowego pokolenia studentów.

Od czasu podjęcia pracy na uczelni wypromował 56 dyplomantów, w tym 17 magistrów. Był też recenzentem 118 prac licencjackich i magisterskich. W tym okresie opublikował 13 recenzowanych prac z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z zakresu zarządzania organizacjami, zarządzania innowacjami, CSR i przedsiębiorczości.

Jest laureatem I edycji nagrody Forum Odpowiedzialnego Biznesu „Ludzie, którzy zmieniają biznes”, Warszawa 2016.

Prof. dr hab. inż. Aleksander Lisowski

Prof. dr hab. inż. Aleksander Lisowski rozpoczął pracę zawodową w 1980 r. na stanowisku asystenta w Zakładzie Maszyn i Urządzeń Rolniczych na Wydziale Techniki Rolniczej i Leśnej SGGW. W 1990 r. został mianowany na stanowisko adiunkta, w 2003 r. na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

Prof. A. Lisowski pracował na stanowiskach inżynierskich w przedsiębiorstwach produkcyjnych i usługowych w Benghazi (Libia) oraz w Kirkop (Malta). Był kierownikiem ds. technicznych, później kierownikiem ds. jakości w Laboratorium Katedry Maszyn Rolniczych SGGW akredytowanym przez Polskie Centrum Akredytacji, którego był współorganizatorem. Od 2011 r. jest zatrudniony w Katedrze Maszyn Rolniczych i Leśnych na stanowisku profesora zwyczajnego SGGW.

Prof. A. Lisowski był prodziekanem ds. nauki na Wydziale Inżynierii Produkcji (2005-2012), członkiem Senatu Akademickiego SGGW (2005-2012 i 2016-2020), wielu komisji senackich, rektorskich i wydziałowych oraz Rady Wydziału Inżynierii Produkcji (2000-2019). W kadencji 2016-2020 był Pełnomocnikiem Rektora ds. Współpracy z Gospodarką. W latach 2019-2020 był członkiem pierwszej Rady Uczelni SGGW w Warszawie. Jest członkiem Senatu SGGW na kadencję 2020-2024 oraz Rady Dyscypliny Inżynieria Mechaniczna (od 2019 r.).

Zainteresowania naukowe Profesora obejmują następujące zagadnienia: technika zbioru produktów

Prof. dr hab. inż. Aleksander Lisowski

objętościowych oraz zbóż i ziemniaków, modelowanie matematyczne procesów roboczych maszyn rolniczych, rolnictwo precyzyjne, monitorowanie parametrów gleby i plonu roślin w czasie rzeczywistym, eksploatacja maszyn, bezpieczeństwo użytkowania maszyn, rynek maszyn rolniczych, zarządzanie jakością, a ostatnio doskonalenie technik i technologii rolniczych, zbiorów roślin energetycznych, wyjaśnienie zjawisk zachodzących w przerabianym materiale roślinnym i glebowym pod wpływem zewnętrznych wymuszeń elementów i zespołów maszyn; konwersja biomasy na biogaz i paliwa formowane.

Prof. A. Lisowski jest promotorem 7 prac doktorskich zakończonych pozytywną obroną, recenzentem 2 postępowań o nadanie tytułu profesora, 10 rozpraw habilitacyjnych i dorobku naukowego, 5 rozpraw doktorskich oraz 4 wydawniczych rozpraw habilitacyjnych.

Łączny dorobek naukowy Profesora obejmuje 689 pozycji. Jest autorem lub współautorem 172 oryginalnych prac twórczych i 264 prac popularnonaukowych. Wykonał 226 opracowań niepublikowanych (opinie, raporty, ekspertyzy, projekty), opatentował 15 wynalazków, w tym dwa europejskie i 2 wzory użytkowe. Jest autorem lub współautorem 27 monografii, podręczników, skryptów lub rozdziałów w tych publikacjach. Według koncepcji i pod kierunkiem prof. A. Lisowskiego wykonano kilka stanowisk dydaktycznych i badawczych dotyczących pomiaru właściwości fizycznych biomasy i jej konwersji na paliwa stałe i gazowe oraz

pomiarów energetycznych elementów roboczych narzędzi i maszyn rolniczych.

Prof. A. Lisowski współuczestniczył w realizacji 14 grantów, w tym kierował 8 projektami badawczymi (1 zamawiany, 5 własnych, 2 promotorskie) oraz 76 tematami badawczo-rozwojowymi lub ekspertyzami, a w 4 projektach celowych był kierownikiem badań. Zorganizował lub współorganizował konferencje międzynarodowe, krajowe, sympozja i liczne seminaria naukowe.

Jest ekspertem ds. oceny wniosków badawczych i inwestycyjnych w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (PO IR) w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju oraz w Banku Gospodarstwa Krajowego, recenzentem projektów badawczych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (łącznie ocenił ponad 200 wniosków), członkiem Akademickiego Komitetu Redakcyjnego czasopisma *Journal of Experimental Agriculture International* (od 2013), członkiem Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej (od 1996), był sekretarzem Oddziału Terenowego w Warszawie (2008-2019).

Otrzymał dwie nagrody ministra rolnictwa (2001, 2002). Został wyróżniony 14 nagrodami Rektora SGGW.

Za swoje osiągnięcia został uhonorowany Srebrnym (1997) i Złotym (2011) Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2005), Medalem za Długoletnią Służbę (2013), Jubileuszowym Medalem Pamiątkowym „Za Zasługi dla IMUZ w Falentach” (2003), Złotą Odznaką ZNP (1995), Medalem z okazji 50-lecia ZNP na SGGW (1997), Medalem 100-lecia ZNP (2005), Odznakami „Za Zasługi dla SGGW” (2000), „Za Zasługi dla WIP” (2007), „Za Zasługi dla Rolnictwa” (2000) i „Zasłużony dla Eksportu” (2020).

Prof. dr hab. Wojciech Wawrzyniec Płader

Prof. dr hab. Wojciech Płader jest absolwentem Wydziału Ogrodnictwa SGGW. Studia magisterskie ukończył w 1992 r., natomiast w 1995 r. obronił pracę doktorską. W 2006 r. uzyskał na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych. W 2017 r. otrzymał tytuł profesora na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Działalność naukowa i prace badawcze Pana Profesora dotyczą zagadnień zmienności genetycznej w kulturach *in vitro*, transformacji roślin, cytogenetyki, sekwencjonowania genomów (chloroplastowy, jądrowy), analizy funkcji genów, biotechnologii.

Prof. W. Płader przez dwie kadencje pełnił funkcję kierownika Międzywydziałowego Studium Biotechnologii SGGW (w latach 2005-2012), a następnie przez dwie kadencje prodziekana ds. dydaktyki dla kierunku biotechnologia Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu (w latach 2012-2020). Był również zastępcą dyrektora Instytutu Biologii, członkiem Senackich Komisji ds. Dydaktyki, Współpracy Międzynarodowej oraz Statutu i Struktury. Pełnił także wiele ważnych funkcji poza macierzystą Uczelnią. Był m.in. ekspertem rządowym (MNiSW) w Komitecie Programowym COOPERATION-bio 7. Programu Ramowego Wspólnoty Europejskiej Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji w latach 2007-2009; przedstawicielem SGGW w grupie „Molecular Breeding and Plant Biotechnology” w ramach programu EUROLIGA (ELLS) w latach 2011-2016; ekspertem Polskiej Komisji Akredytacyjnej i ekspertem w Narodowym Centrum Nauki.

Prof. W. Płader jest autorem 54 publikacji naukowych, w tym 47 w czasopismach indeksowanych w Web of Science (liczba cytowań 358, indeks Hirsha 11, sumaryczny $IF > 63$), recenzentem w wielu czasopismach z Impact Factorem oraz uczestnikiem licznych konferencji krajowych i międzynarodowych. Był promotorem w 5 przewodach doktorskich (3 zakończonych i 2 w trakcie realizacji), autorem 3 recenzji doktorskich, recenzentem w 1 przewodzie habilitacyjnym.

Prof. dr hab. Wojciech Wawrzyniec Płader

Był także kierownikiem, koordynatorem w SGGW lub głównym wykonawcą w 12 projektach krajowych finansowanych przez Komitet Badań Naukowych, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Nauki. W 5 z nich pełnił funkcję kierownika.

Był koordynatorem ds. programowych ISD w projekcie „Program doskonalenia dydaktyki SGGW w dziedzinie pozyskiwania surowców roślinnych dla energetyki w kontekście celów Strategii Europa 2020”.

Prof. W. Płader odbył liczne staże zagraniczne, m.in. w Tubingen University w Niemczech (1992), w Wellesbourne HRI w Wielkiej Brytanii (1994), w Nagoya University CGR w Japonii (1998-1999) oraz kolejny 12-miesięczny pobyt na tym samym Uniwersytecie w ramach stypendium Rządu Japonii – JPS dla naukowców po doktoracie. Był także uczestnikiem kursu dydaktycznego w Birmingham University w Wielkiej Brytanii (1994), Łącznie na uniwersytetach zagranicznych przebywał 33 miesiące.

Za dotychczasową działalność dydaktyczną i organizacyjną prof. Wojciech Płader otrzymał 12 Nagród Rektora SGGW. Jest odznaczony Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę i Odznaką „Zasłużony dla Rolnictwa”.

Prof. dr hab. Marek Stefan Szyndel

Prof. dr hab. Marek S. Szyndel pracuje w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego od 1978 roku. Jest absolwentem Wydziału Ogrodnictwa. Przeszedł w SGGW wszystkie szczeble kariery naukowej, począwszy od stanowiska asystenta w 1978 r. Po obronie doktoratu w 1986 r. został adiunktem. Stopień doktora habilitowanego otrzymał w 1998 r., a w 2002 r. stanowisko profesora nadzwyczajnego SGGW. W 2010 r. uzyskał tytuł profesora nauk rolniczych.

W latach 1988-1989 prof. M. Szyndel odbył, jako post-doc, 14-miesięczny staż w Department of Plant Pathology, Cornell University, Ithaca, NY (USA). W latach 1994-1995 (18 miesięcy) oraz 1998-2001 (36 miesięcy) ponownie przebywał w Stanach Zjednoczonych Ameryki, tym razem jako dyrektor badań w firmie H&I Agritech Inc., działającej w ramach uniwersyteckiego programu „Cornell Research and Small Business Development”. W czasie pobytu w Ithaca otrzymał jednocześnie pozycję Visiting Fellow w Department of Plant Pathology, Cornell University.

W 2002 r. prof. M. Szyndel został wybrany prodziekanem ds. studenckich na kierunku ogrodnictwo na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. Funkcję tę pełnił do 2005 r. W latach 2005-2008 i 2008-2012 był dziekanem Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW.

Prof. dr hab. Marek Stefan Szyndel

W 2012 r. został wybrany prorektorem ds. współpracy międzynarodowej SGGW. W latach 2019-2020 był członkiem pierwszej w historii SGGW Rady Uczelni. W 2020 roku został przez Senat SGGW ponownie wybrany do Rady Uczelni na kadencję 2021-2024.

Profesor Marek Szyndel pełnił szereg funkcji w organizacjach i gremiach ważnych dla nauk przyrodniczych, m.in. jako Przedstawiciel SGGW w Zarządzie „ICA Regional Network for Central and South Eastern Europe – CASEE” (2012-2013). Był członkiem zarządu „Euroleague for Life Sciences” ELLS (2012-2016), „ICA- Regional Organization for Central and South Eastern Europe” (CASEE) (2013-2018), „Association for European Life Science Universities – ICA” (2014-2017, 2017-2020), członkiem 25-osobowej Kapituły Nagrody im. Iwana Wyhowskiego (2014-2016), której celem jest uhonorowanie zasług obywateli Ukrainy w rozwoju nauki i kultury, w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie oraz budowaniu demokratycznej Ukrainy oraz członkiem Rady Naukowej Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Radzikowie, powołanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pełnił funkcję Prezydenta „Association for European Life Science Universities – ICA” w kadencjach 2016-2017, 2017-2020. Był Przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin - Państwowego Instytutu Badawczego w Radzikowie (2017-2021) oraz Przewodniczącym Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych (2018-2021).

Uzyskał liczne odznaczenia państwowe i wyróżnienia, m.in.: Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi (2003, 2017), „Złoty Medal

Mateusz Niziołek – Przewodniczący Samorządu Studentów SGGW

za Długoletnią Służbę” (2008), „Medal Komisji Edukacji Narodowej” (2013), Odznaki Honorowe: „Za Zasługi dla SGGW” (2009), „Zasłużony dla Rolnictwa” (2011), Medal „200-lecia – Od Instytutu Agronomicznego w Marymoncie do Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie”(2016).

Mateusz Niziołek – Przewodniczący Samorządu Studentów SGGW

Mateusz Niziołek jest studentem III roku ekonomii na Wydziale Ekonomicznym. Studia w SGGW podjął jako absolwent Technikum Elektronicznego nr 3 im. Armii Krajowej „Żywiciel” z tytułem technik informatyk. Od początku studiów silnie angażuje się w działalność studencką. Był członkiem, a następnie wiceprzewodniczącym Komisji ds. Kultury oraz Komisji ds. Socjalno-Bytowych Rady Uczelnianej Samorządu Studentów SGGW. W 2020 r. został wybrany przez społeczność studencką przewodniczącym Samorządu Studentów SGGW.

Jest członkiem Senatu Akademickiego SGGW, wielu komisji rektorskich, uczelnianych i studenckich. Od 2021 r. pełni tymczasowo funkcję członka Rady Studentów Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentując w nim uczelnie rolnicze i przyrodnicze.

Interesuje się historią, głównie okresem czasów nowożytnych oraz sportem, zwłaszcza skokami narciarskimi.

Anna Żuchowska
Biuro Promocji SGGW

Rocznica powstania NSZZ „Solidarność” SGGW

11 grudnia 2020 r. upamiętniono w SGGW dwa ważne wydarzenia: powstanie w Uczelni NSZZ „Solidarność” oraz podjęcie przez część pracowników strajku protestacyjnego po ogłoszeniu w Polsce stanu wojennego w 1981 r.

Z tej okazji wiązanki kwiatów pod historyczną tablicą, mieszczącą się w budynku SGGW przy ul. Rakowieckiej 26/28 (pawilon I), złożyli w imieniu Uczelni: rektor prof. dr hab. Michał Zasada i prorektor ds. nauki prof. dr hab. inż. Tomasz Okruszko; w imieniu NSZZ „Solidarność” SGGW: przewodniczący Związku dr inż. Jacek Bujko oraz członkowie Komisji Zakładowej: dr Małgorzata Herudzińska i dr inż. Jakub Gawron.

Pamiątkową tablicę odsłonięto w 2006 r. w 26. rocznicę powstania Solidarności SGGW, do której do czasu wprowadzenia stanu wojennego należało 90% pracowników Uczelni (ponad 2275 osób). Każdego roku odbywa się przed nią uroczystość i są składane kwiaty, będące wyrazem szacunku społeczności akademickiej dla tych, którzy odważyli się stanąć w obronie honoru i godności człowieka.

Warto przypomnieć, że Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie była jedyną warszawską uczelnią, która po ogłoszeniu w Polsce stanu wojennego 13 grudnia

Na tablicy widnieje następujący napis:

W tym gmachu w październiku 1980 roku powstała i miała swoją siedzibę Solidarność SGGW w Warszawie.

„Solidarność” otworzyła bramy wolności w krajach zniewolonych systemem totalitarnym, zburzyła Mur Berliński i przyczyniła się do zjednoczenia Europy podzielonej od czasów II wojny światowej. Nie wolno nam tego zatrzeć w naszej pamięci, to wydarzenie należy do Naszego Dziedzictwa Narodowego.

Jan Paweł II

W XXVI rocznicę powstania Solidarności SGGW oraz XXV rocznicę stłumienia strajku pracowników protestujących w tym miejscu przeciwko wprowadzeniu 13 XII 1981 stanu wojennego

**Społeczność Akademicka SGGW
13 grudnia 2006**

1981 r. i na wieść o przeprowadzanych internowaniach podjęła próbę strajku. 14 grudnia 1981 r. strajk rozpoczęło ponad 40 pracowników SGGW. W nocy z 14 na 15 grudnia na teren Uczelni wtargnęło ZOMO, a strajkujący zostali przewiezieni do Pałacu Mostowskich oraz na Komendę Policji przy ul. Waliców. Jak wspominają członkowie NSZZ „Solidarność”, natychmiastowe działania podjęła ówczesna rektor SGGW prof. dr hab. Maria Joanna Radomska, która dzięki pomocy Biskupa Bronisława Dąbrowskiego spotkała się z gen. Czesławem Kiszczakiem w sprawie zwolnienia aresztowanych. Podjęła także, w porozumieniu z ówczesnym kwestorem SGGW Bohdanem Połotnickim, niezwykle trudną i ryzykowną decyzję o pokryciu ze środków Uczelni zasądzonych aresztowanym wysokich kar pieniężnych, inicjując jednocześnie społeczną zbiórkę pieniędzy, by jak najszybciej zwrócić je do uczelnianej kasy. Oddźwięk był natychmiastowy. Pieniądze zebrano i zwrócono w ciągu kilku dni. Dzięki determinacji Pani Rektor Marii Joanny Radomskiej, która była jednym z pierwszych członków-założycieli NSZZ „Solidarność” SGGW, już 16 grudnia wieczorem większość pracowników SGGW została zwolniona z aresztu.

Anna Żuchowska
Biuro Promocji SGGW

Powołanie dyrektorów Instytutów SGGW na kadencję 2021-2024

W dniu 4 stycznia 2021 r. Rektor SGGW prof. dr hab. Michał Zasada wręczył uroczystie powołania do pełnienia funkcji dyrektora instytutu w kadencji 2021-2024. Zgodnie ze Statutem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie kandydaci na dyrektorów zostali wcześniej

pozytywnie zaopiniowani przez Senat Akademicki. Na nową kadencję powołania otrzymali również kierownicy: Centrum Wodnego SGGW, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Instytut Rolnictwa
dr hab. Łukasz Uzarowicz

Instytut Biologii
prof. dr hab. Agnieszka
Gniazdowska-Piekarska

**Instytut Medycyny
Weterynaryjnej**
prof. dr hab. Marcin Bańbura

Instytut Nauk Leśnych
dr hab. Roman Wójcik

Instytut Nauk Ogrodniczych
dr hab. Dariusz Wrona,
prof. SGGW

Instytut Inżynierii Lądowej
prof. dr hab. inż. Eugeniusz
Koda

W uroczystości wręczenia powołań w Auli Kryształowej SGGW wzięli udział: prorektor ds. rozwoju SGGW, I zastępca rektora - prof. dr hab. Kazimierz Tomala; prorektor ds. nauki - prof. dr hab. inż. Tomasz Okruszko; prorektor ds. dydaktyki - prof. dr hab. Jarosław Gołbiewski, kanclerz dr inż. Władysław W. Skarżyński i kierownik Biura Spraw Osobowych mgr Małgorzata Miedzierska.

**Instytut Nauk Drzewnych
i Meblarstwa**
dr hab. inż. Paweł Kozakiewicz,
prof. SGGW

Instytut Ekonomii i Finansów
dr hab. Mariusz Maciejczak,
prof. SGGW

Instytut Zarządzania
prof. dr hab. Joanna
Paliszkiewicz

Instytut Nauk o Żywności
prof. dr hab. Mirosław Słowiński

**Instytut Nauk o Żywieniu
Człowieka**
prof. dr hab. Krystyna
Gutkowska

Instytut Inżynierii Mechanicznej
dr hab. inż. Tomasz Nurek,
prof. SGGW

**Instytut Nauk Socjologicznych
i Pedagogiki**
dr hab. Joanna Wyleżalek,
prof. SGGW

**Instytut Informatyki
Technicznej**
dr hab. Ryszard Kozera,
prof. SGGW

Instytut Inżynierii Środowiska
prof. dr hab. inż. Janusz Kubrak

Instytut Nauk o Zwierzętach
dr hab. Marcin Gołębiowski,
prof. SGGW

W kadencji 2021-2024 funkcję dyrektora Centrum Wodnego SGGW pełni dr hab. inż. Wojciech Sas, prof. SGGW. Kierownikiem Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych jest mgr Ewa Sikorska, a kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu – mgr Dariusz Rycaj.

Biuro Promocji SGGW

Naukowcy z SGGW o marnotrawstwie żywności i sposobach jego ograniczania

Marnotrawstwo żywności jest jednym z kluczowych problemów i wyzwań XXI wieku w wymiarze społecznym, środowiskowym i ekonomicznym.

W skali świata każdego roku sięga około 1,3 mld ton, co stanowi równowartość 1/3 całej produkcji żywności. Dla porównania, światowe zbiory zbóż na cele żywienia i paszowe wynoszą 2,6 mld ton – czy można sobie wyobrazić, że nie będzie można wykorzystać połowy tej ilości? Z danych Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Żywienia i Rolnictwa FAO wynika, że marnujemy żywność najcenniejszą z punktu widzenia zdrowia człowieka i zrównoważonego rozwoju. Są to zboża, surowce korzeniowe i bulwiaste (np. ziemniaki), owoce i warzywa. Te trzy wskazane grupy produktów stanowią ok. 80% światowego marnotrawstwa żywności, zarówno w wyrażeniu masy, jak i wartości energetycznej wyprodukowanej żywności.

Marnotrawstwo żywności to niezwykle poważny problem, zwłaszcza w kontekście wciąż rosnącego na świecie głodu. Dane są zatrważające - podkreśla dr hab. Krystyna Rejman z Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego zwracając uwagę na fakt, że tak istotną kwestią świat zainteresował się poważnie dopiero w 2011 roku za sprawą pierwszego na ten temat raportu Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Żywienia i Rolnictwa FAO. W perspektywie wzrostu liczby ludności z 7,5 miliarda obecnie do prawie 10 mld w 2050 r. należy podjąć

bezwzględnie wszelkie działania i konsekwentnie realizować kierunek zrównoważonego rozwoju, w tym zrównoważonych systemów żywnościowych, bo tylko wtedy będziemy w stanie wyżywić świat i ochronić planetę zagrożoną katastrofalnymi skutkami działalności człowieka.

Marnotrawstwo żywności powoduje niszczenie środowiska przez nieuzasadnioną emisję gazów cieplarnianych i innych szkodliwych substancji uwalnianych podczas produkcji żywności, która nie zostanie zjedzona. Według szacunków FAO, w skali globalnej ślad węglowy tej zmarnowanej żywności wynosi 4,4 gigaton w ekwiwalencie dwutlenku węgla rocznie (wliczając emisje wskutek zmian w użytkowaniu gruntów i wykorzystania gleby). To oznacza, że marnotrawstwo żywności zajmuje trzecie miejsce wśród największych emitentów gazów cieplarnianych, po gospodarce chińskiej i amerykańskiej. Środowiskowe skutki marnotrawstwa żywności to także nadmierna/rabunkowa eksploatacja zasobów naturalnych, w tym ziemi (1,4 miliarda hektarów gruntów rolnych, tj. 28% światowych zasobów zajmuje produkcja żywności, która zostanie zmarnowana) i wody pitnej, deforestacja na potrzeby produkcji żywności i degradacja zbiorników wodnych z powodu eutrofizacji oraz nadmiernej eksploatacji łowisk. Bezproduktywne wykorzystanie ziemi, wody i innych zasobów do produkcji żywności, która nie zostanie zjedzona, jest istotne także z punktu widzenia zachowania globalnej bioróżnorodności.

Wstępny szacunek całkowitych kosztów marnotrawstwa żywności w skali globalnej według FAO wynosi 2,6 biliona USD rocznie. Jak pokazują badania naukowe, najlepszą metodą ograniczenia negatywnego wpływu człowieka na zmiany klimatyczne i środowiskowe jest niemarnowanie żywności. Należy też podkreślić, że to wielkie marnotrawstwo ma miejsce w czasie, gdy ponad 820 milionów ludzi na świecie (FAO, 2019) cierpi z powodu głodu, a 2 miliardy jest niedożywionych. W skali świata około 28% dzieci w wieku do 5 lat nie rozwija się prawidłowo (ma zbyt niski wzrost lub zbyt niską masę), a co drugie dziecko w tym wieku cierpi z powodu niedoboru mikrośladków odżywczych. Państwa Unii Europejskiej też borykają się z problemem ubóstwa i głodu. Dane Eurostatu wskazują, że w 2019 roku 92,4 miliona osób w państwach UE-27 było zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W Polsce, według danych GUS z 2019 r., w skrajnym ubóstwie (zaspokojenie potrzeb poniżej tego poziomu utrudnia przeżycie i stanowi zagrożenie dla psychofizycznego rozwoju człowieka) żyje prawie 1 mln

że w państwach Unii Europejskiej marnotrawstwo żywności wynosi rocznie 88 mln ton, w tym straty w rolnictwie to 9 mln ton, w przetwórstwie 17 mln ton, w handlu 5 mln ton, w gastronomii 10,5 mln ton, a w gospodarstwach domowych aż 46,5 mln ton. Koszty marnotrawstwa sięgają 143 mld euro rocznie. Statystycznie na jedną osobę przypada 173 kg zmarnotrawionej żywności w całym łańcuchu żywnościowym i 92 kg/osobę w gospodarstwie domowym. Okazuje się, że Europejczycy nie szanują żywności! Koszt jednej tony żywności wyrzuconej w gospodarstwie domowym oszacowano na 3529 euro. Wyrzucamy 20-30% kupionej żywności, która w 60% nadaje się do spożycia (jest całkowicie bezpieczna dla zdrowia).

Od połowy 2018 r. SGGW uczestniczy w strategicznym programie badań naukowych i prac rozwojowych GOSPOSTRATEG, finansowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, realizując w ramach PROM - Program Racjonalizacji i Ograniczania Marnotrawstwa Żywności na lata 2018-2021 projekt pt. „Opracowanie systemu

Badania naukowe pokazują, że za 53% marnotrawstwa żywności przeciętnie w państwach Unii Europejskiej odpowiedzialność ponoszą sami konsumenci w swoich gospodarstwach domowych. Europejczycy nie szanują żywności! Wyrzucamy 20-30% kupionej żywności, która w 60% nadaje się do spożycia (jest całkowicie bezpieczna dla zdrowia).

600 tys. osób, wskaźnik ubóstwa relatywnego (poziom konsumpcji znacząco odbiega od poziomu przeciętnego w kraju) sięga 13%. Na skutek recesji gospodarczej spowodowanej pandemią koronawirusa biedy i ubóstwa gwałtownie przybywa, zmniejsza się też liczba tych, którzy dotąd pomagali słabszym. ONZ ostrzega przed nadchodzącą „pandemią głodu”.

Zjawisko marnotrawstwa występuje w całym łańcuchu żywnościowym, zarówno w postaci strat na etapie produkcji rolniczej i zbiorów, przechowywania surowców i przetwórstwa, jak też marnowania żywności, które odnosi się do etapów, w których pojawia się konsument, tj. w handlu, gastronomii i gospodarstwach domowych. Jednak wbrew obiegowym opiniom, w których największym marnotrawstwem obarcza się przetwórstwo żywności lub handel, badania naukowe pokazują (unijny projekt FUSIONS), że za 53% marnotrawstwa żywności przeciętnie w państwach Unii Europejskiej odpowiedzialność ponoszą sami konsumenci w swoich gospodarstwach domowych. Wyniki tego projektu wskazują,

monitorowania marnowanej żywności i efektywnego programu racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności - PROM”. Liderem projektu jest Federacja Polskich Banków Żywności, a partnerami Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytut Ochrony Środowiska – PIB, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Polskie Towarzystwo Technologów Żywności. SGGW reprezentuje zespół w składzie: prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska, dr inż. Beata Bilska, dr inż. Marzena Tomaszewska, dr hab. Małgorzata Kosicka-Gębska, dr hab. Dorota Zielińska, dr hab. Monika Trzaskowska, dr inż. Agnieszka Tul-Krzyszczuk, dr Anna Łepecka, dr Katarzyna Neffe-Skocińska.

Z badań i analiz przeprowadzonych przez ekspertów wynika, że na etapach produkcji rolniczej, przetwórstwa, dystrybucji i konsumpcji w Polsce rocznie marnuje się prawie 5 milionów (4 840 946) ton żywności. W produkcji i przetwórstwie powstaje podobna ilość strat, odpowiednio 15,5% i 15,6% całości (razem 1,5 mln ton). Handel odpowiada za marnowanie 7%, gastronomia za 1,2% oraz transport za 0,7%

całej wielkości marnotrawstwa żywności (razem nieco ponad 0,4 mln ton). Widać więc, że największe marnotrawstwo ma miejsce w gospodarstwach domowych, na co już wcześniej wskazywały badania UE. W Polsce aż 60%, czyli blisko 3 mln (2 912 776) ton żywności wyrzucają konsumenci w swoich domach. Te dane ukazują, że w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca kraju rocznie przypada 126 kg marnotrawstwa żywności ogółem, w tym bezpośrednio w domach 76 kg na osobę.

Z badań prowadzonych w Instytucie Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW wynika, że polscy konsumenci gospodarując żywnością w swoich domach przede wszystkim zwracają uwagę na ceny żywności i ponoszone koszty. Kwestie negatywnego oddziaływania na środowisko i zapobieganie katastrofie klimatycznej pozostają na dalszym planie.

Co powoduje, że marnujemy żywność i jak ograniczyć to wielkie marnotrawstwo?

Jednym z głównych powodów jest niska społeczna świadomość marnotrawstwa żywności, jego przyczyn i skutków, a jak podkreśla dr hab. Krystyna Rejman, prof. SGGW, bez wykreowania świadomości i odpowiedzialności konsumentów za środowisko trudno będzie o jakiegokolwiek pozytywne zmiany. Wciąż niewiele osób zdaje sobie sprawę z tego, jak wielkie jest zużycie wody i energii elektrycznej w produkcji żywności. Tymczasem do wyprodukowania 1 kg ziemniaków jest potrzebnych 300 litrów wody, ale do produkcji 1 kg wołowiny aż od 5000 do 10 000 litrów! Te zasoby marnotrawimy, wyrzucając pożywienie! Tak jak wszystkiego, także ograniczania marnowania żywności trzeba się uczyć. Podążając małymi krokami, zdobywać

doświadczenie, by dojść do etapu, gdy żywność będzie lepiej wykorzystywana i nie będzie się jej wyrzucać. Ten proces powinna wspierać szeroka edukacja konsumencka, także na poziomie podstawowym, wskazująca jak planować i robić zakupy, jak przechowywać żywność i zarządzać żywnością w gospodarstwie domowym.

Zaobserwowane zachowania konsumenckie mają swoje uzasadnienie w przeszłości. Rządy krajów wysoko rozwiniętych przez całe dekady zachęcały swe społeczeństwa do coraz większej konsumpcji wszystkich dóbr, także żywności, co miało przyczyniać się do dalszego wzrostu PKB. Zagospodarowywanie nadwyżek żywności było postrzegane wyłącznie w kontekście utrzymania podaży. Do początku drugiej dekady XXI wieku, czyli publikacji raportu FAO na temat marnotrawstwa żywności, problemem tym zajmowały się głównie organizacje pozarządowe.

Duże nadzieje w kwestii budowania poczucia odpowiedzialności za marnotrawstwo żywności wiąże się z proklamacją z inicjatywy FAO 29 września jako Międzynarodowego Dnia Świadomości Marnotrawstwa Żywności, który obchodzony był po raz pierwszy w 2020 r. Polskie media nazwały to wydarzenie Międzynarodowym Dniem Walki z Marnotrawstwem Jedzenia, choć, jak podkreśla dr hab. K. Rejman, prof. SGGW, właściwsze wydaje się dosłowne tłumaczenie nazwy nadanej przez FAO, bo z tym problemem nie można walczyć przez jeden dzień, gdyż potrzebna jest stała i systemowa praca edukacyjna, kluczowa w tej walce.

W marnotrawstwie żywności włączyli się naukowcy SGGW z wielu dyscyplin naukowych, a przede wszystkim eksperci z Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka i Instytutu Nauk

o Żywności. Ich krajowe i międzynarodowe badania naukowe oraz dogłębne analizy stały się podstawą do opracowania wytycznych jak nie marnować żywności oraz punktem wyjścia do projektowania nowych produktów spożywczych z wykorzystaniem surowców odpadowych z przemysłu. Powstało wiele ważnych publikacji naukowych dotyczących różnych aspektów zrównoważonej konsumpcji żywności, w tym opublikowanych na liście czasopism indeksowanych w bazie JCR.

W ramach przeciwdziałania marnotrawstwu żywności szczególne efekty przynosi współpraca naukowców SGGW z Federacją Polskich Banków Żywności (FPBŻ), której misją jest ratowanie żywności przed zmarnowaniem i przekazywanie jej potrzebującym. To jest najbardziej pożądana (po zapobieganiu) metoda ograniczania marnotrawstwa żywności, zgodnie z przyjętą na forum UE i w wielu krajach hierarchią postępowania. Z inicjatywy Federacji od wielu lat działa Rada ds. Zrównoważonego Wykorzystywania Żywności, a jej aktywnymi członkami są dr hab. Krystyna Rejman, prof. SGGW i prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska z Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka. Celem Rady jest wypracowanie systemowych rozwiązań przyczyniających się do ograniczania marnowania żywności. Rada zaangażowana była m.in. w konsultację nowej Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności. Obliguje ona placówki handlu detalicznego do zawarcia umowy z organizacją pozarządową o nieodpłatnym przekazywaniu żywności, która spełnia wymogi prawa żywnościowego i została wycofana ze sprzedaży, w szczególności ze względu na wady jej wyglądu lub opakowania. Po upływie dwóch lat od wejścia w życie tej Ustawy, jej przepisy mają obowiązywać wszystkie sklepy spożywcze i placówki handlu hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 250 m².

Badania naukowe przeprowadzone w ramach projektu PROM z udziałem ekspertów z Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka potwierdziły, że niemal 42% Polaków przyznaje, że zdarza im się wyrzucać żywność, głównie pieczywo, wędliny, warzywa i owoce, a także mleko, bo jak się okazało, konsumenci nie znają zasad przechowywania napoi mlecznych. Co piąty (18,8%) nie wkłada mleka do lodówki! Przyczyną wyrzucania jedzenia jest brak wystarczającej wiedzy o przechowywaniu żywności, przygotowywaniu potraw i posiłków, wykorzystywaniu resztek pożywienia. Nasze zakupy są spontaniczne (72,7%), robione bez planu i bez listy (61,6%), na zapas (61,8%) lub pod wpływem zachęt marketingowych, co sprawia, że kupujemy za dużo lub produkty niepotrzebne, które potem trafią do kosza. Nie kupujemy też przecenionych

produktów z powodu krótkiej daty ważności (58,2%), a przy wyborze produktów kierujemy się przede wszystkim ceną (92,4%). Niski stan wiedzy konsumenckiej potwierdzają kolejne dane: 64% kupujących nie rozróżnia pojęcia „najlepiej spożyć przed” od „należy spożyć do”. W efekcie tych zachowań konsumenckich, głównymi powodami wyrzucania żywności są: zepsucie (65,2%), przeoczenie daty ważności (42%) oraz przygotowanie zbyt dużej ilości jedzenia (26,5%).

Wynikiem współpracy z FPBŻ było m.in. opracowanie i wydanie przewodnika wdrażania wypracowanej procedury ograniczania marnotrawstwa żywności w zakładach przetwórstwa spożywczego, pozwalającej na racjonalne wykorzystanie żywności na cele społeczne oraz przygotowanie ekspertyzy dla Kancelarii Senatu RP: „Jak uniknąć marnotrawienia żywności – strategie poprawy wydajności łańcucha dystrybucji w UE w zakresie przekazywania darowizn żywności na cele charytatywne.”

Naukowcy z SGGW współpracowali także z Instytutem Innowacyjna Gospodarka oraz Koalicją rECONomy przy opracowaniu Narodowego Planu Ochrony Żywności, tj. dokumentu stanowiącego rekomendacje dla decydentów, rządu i parlamentarzystów przy tworzeniu polityki przeciwdziałającej marnotrawieniu żywności na różnych etapach – produkcji, dystrybucji i konsumpcji.

Zagadnienia marnotrawstwa żywności są przedmiotem kształcenia studentów SGGW, którzy poznają zasady i wytyczne odpowiedzialnej produkcji surowców rolnych i obrotu żywnością; pilnej potrzeby przekształcania obecnych systemów żywnościowych na bardziej zrównoważone, w tym zmiany wzorca konsumpcji żywności w stronę modelu zrównoważonej konsumpcji; działalności podmiotów gospodarczych w ramach społecznej i środowiskowej odpowiedzialności biznesu (CSR). By wzmocnić przekaz w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego tej części populacji, która nie może zaspokoić swoich potrzeb żywieniowych z powodu niskiego statusu materialnego, studenci biorą udział w zajęciach terenowych w Banku Żywności SOS w Warszawie.

Anna Żuchowska

Biuro Promocji SGGW

Na podstawie wywiadów radiowych i telewizyjnych oraz konsultacji merytorycznej

z dr hab. Krystyną Rejman, prof. SGGW

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW

Biotechnologiczne zielone związki zapachowe

Zespół naukowców pod kierownictwem dr Jolanty Małajowicz z Katedry Chemii Instytutu Nauk o Żywności SGGW w pracy badawczej podejmuje próby biotechnologicznej syntezy związków z tzw. „zielonej nuty zapachowej” kojarzonych m.in. z aromatem zielonych jabłek, melonów, ogórków czy świeżo ściętej trawy. Biotechnologiczna produkcja staje się coraz popularniejsza ze względu na swoją proekologiczność. Czy uda się nią zastąpić tradycyjne metody produkcji, chemiczne i obciążające środowisko?

Zapotrzebowanie na aromaty

Powszechnie wiadomo, że stosowanie związków zapachowych zwiększa atrakcyjność sensoryczną produktów, zarówno spożywczych, jak i kosmetycznych, przez co stają się bardziej akceptowalne i pożądane. Dla technologów żywności w przemyśle spożywczym aromaty stanowią jedną z kluczowych grup dodatków do żywności, ponieważ stabilizują właściwości sensoryczne tych produktów, które na przykład ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne czy też długotrwałe przechowywanie, a także obróbkę technologiczną straciły w pewnym stopniu swój naturalny aromat i smak. W ostatnich latach z uwagi na wzrost zainteresowania społeczeństwa problemami ekologicznymi

obserwuje się trend wyboru metod wytwarzania aromatów w sposób przyjazny środowisku. I to stanowi impuls dla rozwoju rynku zapachów pochodzenia biotechnologicznego.

Grupę związków zielonej nuty zapachowej stanowią krótkołańcuchowe C₆, C₉ aldehydy, takie jak: heksanal, heksenal, nonenal, nonadienal oraz odpowiadające im alkohole: heksenol czy nonadienol. Substancje te są w naturalny sposób syntetyzowane w roślinach za pośrednictwem dwóch kluczowych enzymów – lipooksygenazy i liazy wodoronadtlenkowej. Lipooksygenaza katalizuje reakcje utleniania kwasów nienasyconych (w tym m.in. kwasu linolowego i linolenowego) do wodoronadtlenków, które stanowią substraty działania kolejnych enzymów, w tym liazy wodoronadtlenkowej czy izomeraz. Aktywność tych enzymów prowadzi w efekcie końcowym do powstawania związków odpowiedzialnych m.in. za przyjemny, charakterystyczny i pożądany w wielu produktach spożywczych czy kosmetycznych aromat.

Pozyskiwanie związków zapachowych z naturalnych źródeł przy wykorzystaniu ekstrakcji jest ograniczone, gdyż istotne sensorycznie składniki roślin potrzebne do uzyskania określonego aromatu występują bardzo często w niewielkich ilościach. Stąd też ich izolacja, a później otrzymanie w odpowiednio dużym stężeniu są z reguły kosztowne. Ponadto niestandardowość materiału roślinnego też ma

znaczenie. W przypadku różnych warunków środowiskowych czy chorób roślin substancje zapachowe mogą generować się w mniejszych ilościach.

- Dlatego też przyjazną środowisku metodą, alternatywną względem ekstrakcji (izolacji) z naturalnych źródeł, jest synteza związków *de novo* z wykorzystaniem mikroorganizmów lub biotransformacja, czyli synteza z surowców naturalnych w reakcjach katalizowanych przez enzymy – mówi dr Jolanta Małajowicz. – Biotransformacje polegające na przekształcaniu związków chemicznych pod wpływem enzymów, stanowią ważną i dynamicznie rozwijającą się dziedzinę chemii organicznej, ponieważ dzięki tej technice można przeprowadzać przemiany związków organicznych z selektywnością rzadko osiąganą innymi metodami. Można je prowadzić przy udziale wolnych enzymów, jak też zawierających je komórek czy tkanek, które spełniają rolę biokatalizatora. Uwzględniając rosnące zapotrzebowanie rynku na bioaromaty, zdecydowaliśmy się w Katedrze Chemii podjąć badania nad biotechnologiczną syntezą związków z grupy zielonej nuty zapachowej, bazujące na reakcjach biotransformacji kwasów tłuszczowych, prowadzonych za pośrednictwem mikroorganizmów.

Mikroorganizmy *Yarrowia lipolytica*

Do biotechnologicznej syntezy związków z zielonej nuty zapachowej grupa naukowców z SGGW zdecydowała się użyć mikroorganizmów – drożdży o nazwie *Yarrowia lipolytica*. Dlaczego akurat tych?

- Pracujemy nad tymi drożdżami w zespole już wiele lat i trochę o nich wiemy – wyjaśnia dr J. Małajowicz z Katedry Chemii. – Między innymi wykorzystywałam je w swojej pracy doktorskiej, w syntezie estrów, więc znane nam są ich optymalne warunki środowiskowe, niezbędne w prawidłowym namnażaniu i sekrecji pożądaných enzymów. Za wyborem tych drożdży przemawiał także fakt ich stabilności taksonomicznej, ponadto są niepatogenne. Posiadają status GRAS (Generally Recognized As Safe) – jest to status określany przez Amerykańską Agencję ds. Żywności i Leków (Food and Drug Administration – FDA), są więc dopuszczone do kontaktu z żywnością. Te cechy m.in. zadecydowały o wykorzystaniu ich w syntezie wyżej wspomnianych związków zapachowych.

Aktualnie, naukowcy z SGGW współpracują z genetykami z Instytutu Biochemii i Biofizyki Polskiej Akademii Nauk, by przeprowadzić efektywną modyfikację dzikiego szczepu drożdży *Yarrowia lipolytica* pod kątem ekspresji dwóch roślinnych białek enzymatycznych: lipooksygenazy (LOX) oraz liazy wodoronadtlenkowej (HPL). Przeprowadzono

modyfikację drożdży metodą rekombinacji DNA. Ekspresja heterologicznego białka opierała się na czterech podstawowych etapach: klonowaniu sekwencji roślinnego DNA kodującego białka LOX i HPL, konstrukcji wektora plazmidowego niosącego cDNA białek enzymatycznych, transformacji komórek gospodarza (szczepu *Yarrowia lipolytica*) odpowiednio skonstruowanym wektorem, a następnie izolacji i selekcji mutantów.

- Teraz trwają badania nad oceną poziomu ekspresji genów heterologicznych białek LOX i HPL w komórkach drożdży, które wykazują pobranie plazmidu do wnętrza komórki – tłumaczy dr Jolanta Małajowicz. – Właściwy poziom aktywności katalitycznej szczepu drożdży *Yarrowia lipolytica* pozwoli nam w kolejnym etapie prac badawczych przeprowadzić doświadczenia z kulturą rosnącą, dla której w modelowych reakcjach, z zastosowaniem jako substratów kwasu linolowego lub linolenowego oraz ich wodoronadtlenków, dokonamy oceny aktywności kluczowych, z punktu widzenia syntezy zielonych aromatów, enzymów. Dopiero wówczas będziemy w stanie sprawdzić, z jaką wydajnością modyfikowany biokatalizator transformuje kwasy tłuszczowe.

Biotechnologiczna przyszłość

Przed naukowcami jeszcze wiele pracy. Po zakończonych sukcesem badaniach genetyków, biotechnolodzy z SGGW będą mogli przejść do kolejnego etapu. Będą testować aktywność katalityczną modyfikowanych drożdży *Yarrowia lipolytica* w różnych podłożach, w tym z dodatkiem odpadowych substancji tłuszczowych, aby wypracować najbardziej optymalne, pod względem ekologicznym i ekonomicznym, warunki do syntezy związków zielonej nuty zapachowej.

Aktualnie zapachy powstają w głównej mierze na bazie reakcji chemicznych, przy użyciu szeregu rozpuszczalników organicznych, które są toksyczne dla środowiska. Stąd priorytetem jest teraz wydajna produkcja aromatów za pośrednictwem metod biotechnologicznych, bez obciążania środowiska. Produkcja, która będzie niezależna od warunków środowiskowych oraz przy maksymalnym zmniejszeniu kosztów w stosunku do obecnych metod.

Anita Kruk

Biuro Promocji SGGW

Konsultacja merytoryczna: dr Jolanta Małajowicz

Katedra Chemii

Instytut Nauk o Żywności SGGW

Samoleczenie Polaków w pandemii – badania naukowców z SGGW

Pandemia zmieniła życie ludzi na całym świecie. Wykryty w grudniu 2019 r. w Chinach wirus wpłynął na zachowania Polaków, w tym te dotyczące dbania o zdrowie i zażywania leków. Polski rynek farmaceutyczny również odczuł zmiany związane z modyfikacją i przekształceniem zachowań konsumentów leków.

Naukowcy ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego przeprowadzili badania dotyczące zachowań Polaków w trakcie pandemii COVID-19. Sondaż został przeprowadzony w dniach 8-15 czerwca 2020 r. za pośrednictwem jednego z największych paneli internetowych w Polsce. Kwestionariusz ankiety składający się z 64 pytań wypełniło 1013 respondentów. Odpowiedzi badanych zostały poddane analizie statystycznej.

Naukowców interesowała odpowiedź na pytanie: „w jaki sposób pandemia wpłynęła na zachowania Polaków związane z samoleczeniem?” W badaniu Polacy zostali zapytani m.in. o to, czy przed wybuchem pandemii i w trakcie jej trwania zrobili zapas leków na wszelki wypadek; czy mimo niepokojących objawów zaniechali konsultacji z lekarzem; czy zażyli leki na wszelki wypadek, aby nie zachorować; czy zdarzyło się, że przyjęli leki na receptę bez konsultacji z lekarzem; czy wymusili przepisanie na lekarzu jakiegoś leku.

Zachowania Polaków związane z samoleczeniem w pandemii

Samoleczenie ma zarówno negatywne, jak i pozytywne aspekty. Według World Health Organization (WHO) jest to ważny element samoopieki i definiuje się je jako zażywanie leków, by wyleczyć zdiagnozowane przez siebie problemy lub samodzielne przyjmowanie leków przepisanych przez lekarza w przypadku przewlekłych chorób. Jeżeli przyjmujemy leki bez recepty w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, samoleczenie (zwłaszcza w sytuacji utrudnionego dostępu do systemu opieki zdrowotnej, z którym mieliśmy do czynienia

w pandemii) można uznać za coś pożądanego, jednak często się zdarza, że leki stosowane są w nieodpowiedzialny sposób (np. ludzie zażywają leki na receptę bez konsultacji z lekarzem czy przyjmują leki w nieodpowiedniej dawce).

Zgodnie z wynikami przeprowadzonych badań należy stwierdzić, iż większość ankietowanych nie przyznaje się do zachowań związanych z nieodpowiedzialnym samoleczeniem ani przed pandemią ani w jej trakcie. Badani najczęściej (prawie 42% wskazań) przyznawali, że zdarzało się im zaniechać konsultacji z lekarzem mimo niepokojących objawów. Niecałe 40% badanych przyjmowało leki na receptę bez lekarskiej konsultacji oraz kupowało takie leki na zapas.

Trzy miesiące pandemii (marzec – czerwiec 2020) nieco zmieniły zachowania Polaków związane z samoleczeniem. Aż 15,5% badanych, którzy wcześniej nigdy nie robili zapasów leków na receptę, w pandemii tego dokonali. Co ósmy ankietowany (12,1%), który normalnie zgłosiłby się do lekarza, w pandemii pomimo objawów tego zaniechał. Co dziesiąty Polak (11,3%), który normalnie nie brał leków na wszelki wypadek, w pandemii to robił. Po raz pierwszy w życiu leki na receptę bez konsultacji z lekarzem zażył co dziesiąty badany (10,2%). Co trzynasty Polak (7,0%), który wcześniej nie wymuszał na lekarzu przepisania leków, w pandemii tak się zachował.

Badanie dowodzi, że w Polsce w trakcie trzymiesięcznego okresu zamknięcia zachowania związane z nieracjonalnym samoleczeniem pojawiły się u osób, które wcześniej ich nie przejawiały. Wyniki ankiety wskazują, że należy położyć nacisk na działania uświadamiające zagrożenia związane z nieracjonalnym samoleczeniem.

dr hab. Monika Podkowińska, prof. SGGW
Instytut Nauk Socjologicznych i Pedagogiki SGGW

Wyniki badania zostały opublikowane w międzynarodowym czasopiśmie „International Journal of Environmental Research and Public Health”.

Dieta przyjazna planecie. Nowe standardy żywienia w szkołach

Żywnie zbiorowe w szkołach czy przedszkolach ma globalny wpływ, nie tylko na zdrowie dzieci i młodzieży, ale i na środowisko. Posiłki szkolne są więc znakomitą okazją do podnoszenia świadomości w każdym z tych zakresów, budzenia poczucia odpowiedzialności i promowania zmian w diecie.

Aspekt zdrowotny jest nadal aktualnym problemem zdrowia publicznego w Polsce m.in. ze względu na rosnący odsetek dzieci i młodzieży z nadmierną masą ciała. Obecnie wszyscy jesteśmy zobligowani do działania i do zmiany zachowań żywieniowych w kierunku diety nie tylko prozdrowotnej, ale i prośrodowiskowej, czyli diety przyjaznej planecie. Aktualne trendy w żywieniu w placówkach szkolnych zostały uwzględnione w Stanowisku Komitetu Nauki o Żywieniu Człowieka PAN z 2019 r. dotyczącym posiłków szkolnych oraz publikacji „Wiem, co jem. Propozycje szkolnych posiłków jednodaniowych” opracowanej w ramach

kampanii społecznej, prowadzonej przez Miasto Stołeczne Warszawa.

Od teorii do praktyki

Zgodnie z założeniami, dieta planetarna powinna opierać się na produktach pochodzenia roślinnego, zwłaszcza warzywach, owocach, zbożach pełnoziarnistych, suchych nasionach roślin strączkowych i orzechach. Planowanie nowego menu najlepiej rozpocząć od ustalenia różnorodnej oferty warzyw i owoców, które powinny stanowić połowę serwowanego posiłku zgodnie z „Talerzem zdrowego żywienia”. Warto zaznaczyć, że warzywa i owoce powinny być sukcesywnie uzupełniane w bufecie szkolnym tak, aby były świeże i zachęcały do konsumpcji. Można również przygotowywać pojedyncze porcje, komponując różne zestawy warzyw i owoców, aby ograniczyć samoobsługę dzieci w bufecie, np. w warunkach epidemicznych.

Dania wegetariańskie powinny być oferowane znacznie częściej dla wszystkich uczniów i zawsze jako alternatywa dla dań mięsnych. Ilość i częstotliwość podawania mięsa w posiłkach powinna być zredukowana. Wybierając produkty oznakowane wiarygodnymi systemami certyfikacji, np. produkty ekologiczne, mięso z hodowli nieprzemysłowych, dzieci i młodzież otrzymują produkty o wyższej i potwierdzonej jakości.

Konieczne jest również ograniczenie marnotrawienia żywności. Stąd nowe standardy żywienia w szkołach obejmują możliwość oferowania posiłków jednodaniowych, także wegetariańskich, o zróżnicowanej wielkości porcji. Ważna jest możliwość samodzielnego wyboru przez uczniów rodzaju i wielkości porcji warzyw i owoców z udostępnionego bufetu warzywno-owocowego.

Posiłek szkolny według nowych standardów składa się z:

- oferty 2-3 surowych warzyw i 1 owocu oraz warzywa podawanego na ciepło (gotowanego, pieczonego, itp.)
- produktu węglowodanowego (produktu skrobiowego)
- produktu dostarczającego białko (nasion roślin strączkowych, mięsa, jaj, ryb)
- tłuszczu (oleju, nasion roślin oleistych)
- napoju (wody, niesłodzonej herbaty) w ilości co najmniej 0,2 litra/osobę.

Dla ułatwienia planowania jadłospisów zgodnych z nowymi standardami i sprawdzenia ich poprawności można skorzystać z list kontrolnych dla posiłków szkolnych.

Dieta planetarna to nie tylko to, co na talerzu...

Wybierając dostawców czy producentów, warto zwrócić uwagę na odległość – wybierając produkty/żywność lokalną, o krótkich trasach transportu, ograniczana jest emisja CO₂.

Warunki do zjedzenia posiłku w szkole powinny być przemyślane i dostosowane do możliwości placówki oraz uczniów. Ważna jest odpowiednia organizacja miejsca i czasu na konsumpcję posiłku. Przerwy obiadowe powinny być odpowiednio długie, najlepiej 30-minutowe. Zaplanowany odpowiednio czas na spożycie posiłku bez zbędnego pośpiechu i przyjazne, estetyczne otoczenie, możliwość

wyboru produktów (np. w bufecie warzywno-owocowym) mogą przyczynić się do większego spożycia żywności prozdrowotnej przez dzieci i jednocześnie ograniczyć marnowanie żywności.

Wszystkie elementy systemu żywnościowego w szkole – stołówka, sklep, bufet, automaty, dostęp do wody pitnej, powinny być również traktowane jako składowe edukacji prośrodowiskowej i żywieniowej, a także profilaktyki chorób dietozależnych. W ten sposób szkoła może wpływać na zachowania żywieniowe i kształtować te właściwe, służące zdrowiu i planecie.

Bierzmy dobry przykład z innych

Warto podkreślić, że aktualne wyniki badań jednoznacznie wskazują, że adaptacja zaleceń zrównoważonej diety pozwala obniżyć niekorzystny wpływ na środowisko. Przykładem jest Szwecja, gdzie funkcjonują odgórne rozwiązania, które mają na celu organizację żywienia w szkołach w zgodzie ze środowiskiem, m.in. poprzez obniżanie emisji gazów cieplarnianych. W Mediolanie z kolei w ciągu ostatnich pięciu lat o 20% zmniejszono emisję CO₂ z posiłków szkolnych. W Holandii tworzone są lokalne systemy żywnościowe obejmujące wsparcie społeczności rolniczej, targi rolne i programy od gospodarstwa do szkoły, które poprzez zwiększenie wykorzystania żywności lokalnej do przygotowywania posiłku w szkole, mają służyć rozwojowi idei 100 Mile Diet and Low Carbon Diet, a przez to ograniczyć emisję CO₂. Również w niektórych warszawskich szkołach już od lat są realizowane dobre praktyki, na przykład udostępniane są dwie wielkości porcji obiadów, istnieje możliwość wyboru dania wegetariańskiego czy organizowany jest bufet warzywno-owocowy. Wszystkie te nieskomplikowane działania mają potencjał prozdrowotny i prośrodowiskowy, i wpisują się w idee diety służącej planecie.

Wdrażanie w życie zasad prawidłowego żywienia wraz z zasadami zrównoważonej konsumpcji, w tym ograniczenie marnowania żywności w placówkach szkolnych, jest wyzwaniem nowego roku i nowej dekady. Wszyscy możemy je podjąć pamiętając, że zmiany wymagają czasu i wytrwałości oraz wdrażania krok po kroku, poprzez spokojną ewolucję, a nie burzliwą rewolucję.

¹ Stanowisko Komitetu Nauki o Żywieniu Człowieka Polskiej Akademii Nauk w sprawie posiłków szkolnych i nowych standardów żywienia w szkołach, 22.11.2019 r.

² M. Górnicka, M. Jeruszka-Bielak, J. Chłopecka. Red. M. Widz: „Wiem, co jem. Propozycje szkolnych posiłków jednodaniowych”, Miasto Stołeczne Warszawa, Warszawa, 2020.

<https://ncez.pl/abc-zywienia/zasady-zdrowego-zywienia/talerz-zdrowego-zywienia>

Rektor Michał Zasada w Radzie ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich

Prezydent RP Andrzej Duda powołał Radę ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich. Tworzą ją eksperci i praktycy z różnych dziedzin związanych z wsią i rolnictwem. W gronie ekspertów obok Rektora Michała Zasady zasiada także profesor Marian Podstawka z Instytutu Ekonomii i Finansów SGGW.

Do zadań powołanej Rady w szczególności należeć będzie wypracowanie spójnej strategii dla rolnictwa i obszarów wiejskich, dokonanie przeglądu rozwiązań prawnych w tym zakresie, podejmowanie inicjatyw legislacyjnych, współpraca z instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz budowanie

przestrzeni do rozmowy o problemach polskiej wsi. Rada to forum konsultacyjno-doradcze Prezydenta RP.

W skład Rady, poza przedstawicielami SGGW, zostali powołani: Jan Krzysztof Ardanowski – Przewodniczący Rady, Lucjan Cichosz, Czesław Cieślak, dr Barbara Fedyszak-Radziejowska, Bogdan Fleming, Kamila Grzywaczewska, Teresa Hałas, Lech Kuropatwiński, Artur Maciej Paradowski, Rafał Pelc, prof. Walenty Poczta, Marian Sikora, Błażej Spychalski, dr Monika Stanny, Barbara Szczepaniak, Wiktor Szmulewicz, prof. Antoni Szumny oraz Jerzy Zająkała.

Status profesora emerytowanego SGGW

Rektor SGGW prof. dr hab. Michał Zasada wydał zarządzenie w sprawie zasad przyznawania statusu profesora emerytowanego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz uprawnień przysługujących profesorom emerytowanym.

Możliwość nadawania przez Rektora statusu profesora emerytowanego SGGW została wprowadzona w celu zachowania więzi z Uczelnią oraz podtrzymywania kontaktów międzypokoleniowych sprzyjających wymianie doświadczeń zawodowych i naukowych.

Status profesora emerytowanego SGGW może uzyskać profesor lub profesor Uczelni, który przeszedł na emeryturę i nie jest pracownikiem SGGW.

Emerytowanemu profesorowi SGGW przysługuje:

- dostęp do zasobów i systemu bibliotecznego SGGW na prawach pracownika SGGW;
- uczestniczenie w prowadzonych przez Uczelnię badaniach i projektach;
- prawo do afiliowania:
 - a. publikacji naukowych,
 - b. wystąpień konferencyjnych,
 - c. wystąpień publicznych i medialnych,
 - d. artykułów w prasie;
- dostęp do infrastruktury IT Uczelni, w tym sieci wifi;
- użytkowanie konta poczty e-mail w domenie sggw.edu.pl;
- możliwość wjazdu na teren kampusu Uczelni;
- możliwość korzystania z pomieszczeń SGGW za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej.

Pedagogika w SGGW

Pedagogika jako nauka czerpie z najznakomitszych dokonań współczesnej humanistyki. Integrując wiedzę z różnych dyscyplin nauki takich jak: filozofia, psychologia, socjologia, etyka, antropologia, polityka, ekonomia, biomedycyna i wiele innych, stwarza unikatowy, cechujący się uniwersalnością program kształcenia.

Jednocześnie otwiera szerokie pole zarówno do badawczej eksploracji problemów współczesności związanych z wychowaniem i kształceniem, jak i działalności praktycznej na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, kulturowych czy cywilizacyjnych. Studia pedagogiczne cieszą się tradycyjnie dużą popularnością i zainteresowaniem wśród abiturientów i osób, które pracują zawodowo w instytucjach i organizacjach realizujących cele wychowawcze lub edukacyjne.

Katedra Pedagogiki, działająca obok Katedry Socjologii w strukturze Instytutu Nauk Socjologicznych i Pedagogiki SGGW, kierowana jest przez prof. dr. hab. Andrzeja Bałandynowicza. Kontynuuje najlepsze tradycje kształcenia pedagogów w Polsce, jej celem jest rozwijanie idei humanistycznych, międzykulturowego dialogu, międzyludzkiej solidarności, otwartości, wrażliwości i empatii. Edukacyjna misja Katedry Pedagogiki wyraża się w trosce o jedność nauki i nauczania oraz najwyższe standardy procesów kształcenia przyszłych elit intelektualnych, zwłaszcza profesjonalistów zatrudnianych w różnych sferach oświaty, w tym zarządzających reprezentującymi ją instytucjami.

Projekty Katedry Pedagogiki

Nie sposób wymienić wszystkich projektów, programów czy inicjatyw Katedry Pedagogiki skierowanych do osób studiujących i/lub wspólnie z nimi urzeczywistnianych. Warto jednak wspomnieć o kilku najistotniejszych. Jednym z nich jest Szkoła Twórczego Myślenia (nad którą opiekę naukową sprawuje dr Iwona Błaszczak) organizująca cykliczne spotkania z wybitnymi postaciami życia społecznego, naukowego i kulturalnego, które dzielą się ze społecznością naszej Uczelni i zaproszonymi gośćmi swoim doświadczeniem i wiedzą z obszaru reprezentowanych

dziedzin nauki, opowiadają o swoim warsztacie pisarskim i twórczych przeżyciach, dzielą się refleksjami związanymi z zaangażowaniem w sprawy człowieka i edukacji, wyjaśniają, jak pokonywać bariery w pracy z osobami niepełnosprawnymi. Szkoła Twórczego Myślenia, stanowi przykład zaangażowania Koła Naukowego Pedagogów i Samorządu Studentów Wydziału Socjologii i Pedagogiki w życie społeczności akademickiej.

Kolejną ważną inicjatywą, dzięki której studenci pedagogiki mogą sprawdzić swoje praktyczne umiejętności w pracy z dziećmi, to projekt „Od Pierwszaka do Żaka”. Jego celem jest zacieśnianie współpracy między przedszkolami, szkołami podstawowymi i średnimi a uczelnią, kształcąca przyszłych pedagogów.

Pracownicy Katedry prowadzą również warsztaty w ramach Festiwalu Nauki, organizują międzynarodowe wydarzenia naukowe oraz szereg ogólnopolskich debat podejmujących problematykę szkoły w warunkach zmiany społecznej i kulturowej oraz kwestię edukacji dla przyszłości.

Kolejne inicjatywy Katedry Pedagogiki, które na stałe wpisały się w historię pedagogiki w SGGW, to spotkania w cyklu „Osobowości na miarę XXI wieku” oraz „Bliscy znani i nieznan”, których organizatorem jest prof. dr hab. Teresa Zaniewska. W ramach tych spotkań o swojej twórczej pasji

mówią pisarze, poeci, rzeźbiarze, ludzie sztuki z różnych regionów kraju i zagranicy. Na kierunku pedagogika realizowane są również interesujące projekty dydaktyczno-naukowe takie jak: „Akademia Przyszłości”, w ramach której pracownicy Katedry Pedagogiki (pod kierunkiem dr Moniki Jurewicz i dr Agnieszki Pawluk-Skrzypek) nawiązali współpracę z placówkami edukacyjnymi zlokalizowanymi na terenie całej Polski, w których realizowali działania dydaktyczne dla młodzieży w wieku 15-16 lat. Zajęcia służyły rozwijaniu przez nią wielorakich kompetencji, w tym przede wszystkim tzw. transversal skills (uniwersalnych umiejętności) niezbędnych na rynku pracy. Projekt promował również integrację lokalnej społeczności wokół ośrodka akademickiego SGGW w Warszawie.

Studenci pedagogiki uczestniczą również w międzynarodowych projektach naukowo-dydaktycznych. Jako przykład niech posłuży zrealizowane przez Katedrę Pedagogiki wspólnie z Narodowym Uniwersytetem „Akademia Ostrogska” (Ukraina) „Badanie wspólnego polsko-ukraińskiego

dziedzictwa kulturalno-artystycznego XIX i XX wieku”. Kierownikiem projektu był dr Jury Płyśka.

Projekt bazował na zawartej pomiędzy Gabinetem Ministrów Ukrainy i Rządem RP Umowie o Polsko-Ukraińskiej Wymianie Młodzieży. W jego ramach młodzież ukraińska zwiedzała oraz dokumentowała zabytki architektury oraz dziedzictwa kulturowego w Warszawie, zaś grupa polska - zabytki w Ostrogu, Krzemieńcu, Starokonstantynowie i Dubnie. Projekt podsumowała konferencja w Ostrogu oraz wspólna monografia naukowa zawierająca eseje uczestników oraz dokumentację fotograficzną. Cały program odsonił bogate polsko-ukraińskie powiązania kulturowe, a jego efekty wykroczyły daleko poza wymiar teoretyczny, wnosząc cenne wartości do praktyki edukacyjnej.

Pracownicy Katedry Pedagogiki realizują projekty badawcze i rozwojowe, zorientowane na współpracę ze szkołami i innymi instytucjami oraz organizacjami edukacyjnymi. Pielęgnują kontakty z różnorodnymi środowiskami społecznymi, działają w strukturach krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń, pełnią funkcję ekspertów w sprawach polityki oświatowej i wielu palących kwestii społecznych. Pedagogika racjonalnie ocenia zastane problemy i projektuje rozwiązania służące formowaniu się zdolności życiowych człowieka. Jest wierna ideałom mogącym stworzyć ścieżkę, która poprowadzi do sprawiedliwszego porządku oraz harmonijnych relacji między ludźmi.

dr Iwona Błaszczak

prof. dr hab. Ewa Przybylska

Instytut Nauk Socjologicznych i Pedagogiki SGGW

Pierwszy Dzień Otwarty SGGW online

10 lutego 2021 r. po raz pierwszy w historii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbył się Dzień Otwarty online. Kandydaci zainteresowani studiami w SGGW mogli poznać ofertę edukacyjną Uczelni oraz zasady rekrutacji na poszczególne kierunki.

Tegoroczny Dzień Otwarty to efekt współpracy Biura Promocji, 13 wydziałów SGGW, Biura Spraw Studenckich, Szkoły Doktorskiej, Uniwersytetu Otwartego oraz Biura Karier. Program obejmował prezentacje wideo wszystkich 13 wydziałów oraz Szkoły Doktorskiej, relacje studentów, ofertę kursów maturalnych Uniwersytetu Otwartego, przegląd studenckich zespołów artystycznych oraz Strefę Doradcy Zawodowego, gdzie kandydaci mogli porozmawiać na czacie z doradcą kariery oraz wykonać test kompetencji zawodowych.

Wydarzenie spotkało się z ogromnym zainteresowaniem kandydatów. W ciągu 10 dni lutego wirtualne stoiska SGGW odwiedziło 7 tys. osób, a tylko w środę 10 lutego – ponad 3,2 tys. kandydatów. Wyniki te dowodzą, że formuła online jest atrakcyjnym i efektywnym narzędziem do prezentowania oferty edukacyjnej zarówno uczniom, jak i nauczycielom, pedagogom szkolnym, jak i doradcom edukacyjno-zawodowym pomagającym młodzieży wybrać optymalną ścieżkę kariery.

Wydarzenie zainaugurował prorektor ds. dydaktyki, prof. dr hab. Jarosław Gołębiowski. Witając uczestników podkreślił wyjątkowo przyjazną atmosferę panującą w SGGW. Wśród licznych zalet Uczelni wymienił m. in. szeroką ofertę kierunków studiów, doskonałe warunki dydaktyczne, nowoczesną infrastrukturę do kształcenia zdalnego, profesjonalną i zaangażowaną kadrę. Prorektor zwrócił także uwagę na programy studiów na bieżąco dostosowywane do potrzeb rynku pracy, możliwość udziału w programie międzynarodowej wymiany studentów, a także szerokie możliwości rozwoju zainteresowań i pasji studentów,

m.in. poprzez udział w licznych kołach naukowych, zespołach artystycznych czy sekcjach sportowych.

Podczas Dnia Otwartego każdy dziekan miał okazję przedstawić swój wydział wraz z opisem oferowanych kierunków studiów. Była to także możliwość spotkania ze studentami SGGW. Kandydaci mogli na czacie zadawać pytania na wszelkie nurtujące ich tematy związane z rekrutacją i studiowaniem. Największym zainteresowaniem cieszyły się: Wydział Technologii Żywności, Wydział Ekonomiczny, Wydział Medycyny Weterynaryjnej oraz Wydział Żywności Człowieka. Na stoisku głównym SGGW doradca kariery podpowiadał kandydatom, czym się kierować przy wyborze kierunku studiów i przyszłej ścieżki zawodowej.

Dziękujemy wszystkim pracownikom i studentom SGGW zaangażowanym w przygotowanie pierwszego w historii SGGW Dnia Otwartego online i już dziś zapowiadamy organizację Tygodnia Otwartego w dniach 19-24.04.

Jubileusz 50-lecia działalności naukowo-badawczej prof. Włodzimierza Klucińskiego

Prof. dr hab. Włodzimierz Kluciński

W 2021 r. przypada 50. rocznica uzyskania przez Pana prof. dr. hab. d.h.c. Włodzimierza Klucińskiego tytułu lekarza weterynarii oraz 52. rocznica opublikowania pierwszej pracy naukowej.

W związku z tym, jako przedstawiciele byłych Jego doktorantów podjęliśmy próbę zapoznania się z całokształtem dorobku naukowego naszego Promotora i przygotowania opracowania przedstawiającego najważniejsze kierunki badawcze, które inicjował lub realizował we współpracy z licznymi zespołami naukowymi, zarówno w kraju jak i za granicą. Efektem tej działalności było opublikowanie ponad 550 prac oryginalnych, doniesień na krajowe i międzynarodowe konferencje naukowe, prac przeglądowych, upowszechnieniowych i monograficznych, a także 105 ekspertyz i recenzji. Należy zaznaczyć, że 55 prac oryginalnych ukazało się w czasopiśmie zagranicznych o zasięgu światowym. Z opracowania wyłączone zostały osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne, a także funkcje administracyjne, które Profesor pełnił w SGGW nieprzerwanie przez 24 lata.

Włodzimierz Kluciński urodził się 12.10.1947 r. w Żyrardowie. Jest absolwentem Wydziału Weterynaryjnego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (1971 r.), stopień dr. n. wet. uzyskał w 1974 r., dr. hab. n. wet. w zakresie fizjopatologii w 1979 r., w latach 1981-1991 pracował na stanowisku docenta. Tytuł profesora nauk weterynaryjnych otrzymał w 1991 r. Na stanowisku profesora zwyczajnego SGGW pracował w latach 1995 – 2018. W 2010 r. został doktorem honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Badania naukowe rozpoczął w Katedrze Fizjopatologii Wydziału Weterynaryjnego SGGW w 1968 r. będąc studentem

Spotkanie rektora SGGW prof. Włodzimierza Klucińskiego z laureatami Nagrody Nobla w dziedzinie fizjologii i medycyny (1996 r.) Profesorami Peterem Dohertym (w środku) i Rolfem Zinkernagelem (po prawej) przed uroczystością wręczenia 1m dyplomów doctora honoris causa SGGW. Pałac Rektorski 15 września 1998 r.

III roku Wydziału Weterynaryjnego i członkiem Koła Naukowego Medyków Weterynaryjnych. Wyniki badań zostały zawarte w 2 pracach i opublikowane jeszcze podczas studiów

w 1969 r. i 1970 r. w czasopiśmie „Medycyna Weterynaryjna”. W 1970 r. otrzymał za nie nagrodę Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych.

Działalność naukowa w Instytucie Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu

Bezpośrednio po uzyskaniu tytułu lekarza weterynarii W. Kluciński rozpoczął pracę naukową jako asystent w Zakładzie Immunogenetyki Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu (1971-1972). W tym czasie prowadził badania nad ustaleniem częstotliwości występowania alleli transferyny i hemopeksyny oraz izoenzymów amylazy i ceruloplazminy w surowicy krwi u wybranych ras świń. W badaniach tych wykazał po raz pierwszy w Polsce częstotliwość występowania trzech alleli transferyny, sześciu alleli hemopeksyny, czterech alleli izoenzymu amylazy i dwóch alleli izoenzymu ceruloplazminy w wybranych populacjach świń rasy złotnickiej pstrej, wielkiej

białej polskiej i polskiej białej zwistouchej. Oryginalnym osiągnięciem tych badań było wykazanie, iż w wybranej populacji świń rasy złotnickiej pstrej częstotliwość występowania allelu transferyny - Tf C i allelu izoenzymu amylazy Am – 2F jest istotnie wyższa w porównaniu do wybranych populacji świń rasy wielkiej białej polskiej i polskiej białej zwistouchej. Wyniki przeprowadzonych badań opublikowane zostały w 4 pracach, m.in. w „*Genetica Polonica*”, „*Postęпах Biochemii*” i „*Postęпах Higieny i Medycyny Doświadczalnej*” oraz przedstawione w 3 doniesieniach kongresowych, m. in. na 13-tej Europejskiej Konferencji Grup Krwi i Polimorfizmu Białek w Wiedniu.

Działalność naukowa w Instytucie Hematologii w Warszawie

W latach 1972-1977 działalność badawcza asystenta W. Klucińskiego, a od 1974 r. adiunkta - doktora nauk weterynaryjnych, pracownika naukowego Zakładu Fizjopatologii Instytutu Hematologii w Warszawie, związana była z trzema tematami badawczymi.

Pierwszy dotyczył problematyki patofizjologii rany oparzeniowej. Badania, które przeprowadził W. Kluciński na modelu zwierzęcym pozwoliły udowodnić, że w ranie oparzeniowej skóry III stopnia o powierzchni ciała 4,4% - w pierwszych minutach po urazie termicznym, powstaje w warstwie skóry właściwej tzw. „warstwa pośrednia”, w której procesy destrukcyjne postępują stopniowo, a ich przyczyną są zaburzenia w układzie kationów, spowodowane głównie ucieczką jonów potasu z komórek obszaru objętego urazem termicznym i związanym z tym zahamowaniem komórkowego metabolizmu tlenowego. W kolejnych etapach

badań udowodnił, iż podanie pozajelitowo, w ciągu pierwszych 30 minut po urazie, roztworów zawierających niskie stężenia jonów potasu lub roztworów glukozy i insuliny prowadzi do zahamowania procesów destrukcyjnych zachodzących w tkankach skóry i przyczynia się do zmniejszenia głębokości urazu, przyspieszenia procesów regeneracyjnych i skrócenia czasu całkowitego zagojenia rany oparzeniowej. Badania te prowadzone były we współpracy z Kliniką Chirurgii i jej Oddziałem Leczenia Oparzeń Instytutu Hematologii w Warszawie, a ich wyniki opublikowane zostały w 10 pracach oryginalnych, m. in. w „*Polskim Tygodniku Lekarskim*” i brytyjskim czasopiśmie naukowym „*Burns*”. Stały się one także przedmiotem pracy doktorskiej i habilitacyjnej, za którą w 1980 r. Włodzimierz Kluciński otrzymał indywidualną nagrodę naukową Wydziału V PAN.

W ramach drugiego tematu badawczego, w którym uczestniczył W. Kluciński współpracując z Kliniką Chirurgii Instytutu Hematologii, prowadził badania nad możliwością zastosowania w praktyce klinicznej dwóch nowych preparatów krwiozastępczych, takich jak 5% roztwór utlenowanej i nieutlenowanej hemoglobiny, pozbawionej zrębu komórkowego oraz roztwór żelatyny. Pierwszy z tych preparatów badał w układzie doświadczalnym na modelu zwierzęcym, oznaczając za pomocą mikrorespirometru Warburga wpływ roztworów hemoglobiny na metabolizm tlenowy tkanek. Przy badaniach drugiego preparatu oznaczał czas wydalania żelatyny z łożyska naczyniowego pacjentów operowanych w Klinice Chirurgii Instytutu Hematologii,

poprzez pomiar stężenia hydroksyproliny w ich moczu. Wyniki opublikowane zostały w 5 pracach oryginalnych w „Acta Haematologica”, „Polskim Tygodniku Lekarskim”, „Przeglądzie Chirurgicznym” oraz „Zeitschrift für Experimentelle Chirurgie”.

Trzeci temat badawczy związany był z badaniami nad gospodarką żelaza u 88 chorych ze zdiagnozowanymi niedokrwistościami z powodu niedoboru tego pierwiastka, niedokrwistością syderoblastyczną, pantycytopenią, ostrą i przewlekłą białaczką limfatyczną, ziarnicą złośliwą i marskością wątroby. Badania prowadzone były we współpracy z Kliniką Chorób Wewnętrznych Instytutu Hematologii, a ich wyniki opublikowano w „Acta Haematologica”.

Działalność naukowa na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej SGGW

W czerwcu 1977 r. dr n. wet. Włodzimierz Kluciński przyjął od dyrektora Instytutu Chorób Zakaźnych i Inwazyjnych propozycję podjęcia pracy na macierzystym Wydziale Weterynaryjnym SGGW, na którym pracował następnie przez 41 lat, tj. do przejścia na emeryturę w 2018 r.

W latach 1977-1981 W. Kluciński był adiunktem w Zakładzie Chorób Drobiu Instytutu Chorób Zakaźnych i Inwazyjnych. Zainicjował wówczas i był głównym wykonawcą badań, dotyczących przyżyciowej diagnostyki różnicowej białaczki limfatycznej, choroby Mareka, wirusowego zapalenia torebki Fabrycjusza i wirusowego zapalenia wątroby u kur w różnym wieku. Badania przeprowadził przy użyciu cytologicznego testu jąderkowego, który polegał na mikroskopowym pomiarze średniej liczby jąderek przypadających na jeden limfocyt krwi obwodowej kur oraz ustaleniu odsetka występujących w badanej populacji limfocytów: mikrojąderek, jąderek pierścieniowych oraz jąderek gęstych tzw. aktywnych. W kolejnych etapach badań test ten zastosowany został na fermie kur zarodowych rasy Sussex (Sx44). W praktyce pozwolił on z dużą dokładnością eliminować ze stada ptaki chore na białaczkę limfatyczną, jeszcze przed wystąpieniem objawów klinicznych i upadkiem ptaków, umożliwiło to tym samym wczesną eliminację jaj wylęgowych od zakażonych kur i zahamowanie pionowej drogi rozprzestrzeniania się tej choroby. Wyniki przedstawionych badań zostały opublikowane w 3 pracach oryginalnych w „Journal of Veterinary Medicine”

i „Medycynie Weterynaryjnej”. Badania były prowadzone we współpracy z Instytutem Hematologii w Warszawie oraz Państwowym Instytutem Weterynaryjnym w Puławach. Za oryginalność opublikowanych wyników W. Kluciński otrzymał w 1983 r. wraz z zespołem nagrodę naukową II stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Równoległe z badaniami nad wykorzystaniem testu jąderkowego w praktyce drobiarskiej W. Kluciński współuczestniczył w badaniach nad wpływem wysokich stężeń amoniaku w mikrośrodkowisku kurników, w których hodowano kury – nioski na ocenę wartości biologicznej pochodzących od nich piskląt. Brał także udział w zdiagnozowaniu i opisie pierwszego w Polsce przypadku choroby obrzękowej u brojlerów. Wyniki przeprowadzonych badań zostały opublikowane w 7 pracach oryginalnych. Na podkreślenie zasługuje opracowanie przez W. Klucińskiego wraz z zespołem pracowników Zakładu Chorób Drobiu ponad 200-stronicowej monografii pt. „Kompedium Farmakoterapii Chorób Drobiu”, która doczekała się dwóch wydań.

W latach 1981-1983 istotny wpływ na działalność badawczą miał ponad dwu i pół letni pobyt doc. dr hab. W. Klucińskiego w USA - na wydziałach medycyny weterynaryjnej w Ohio State University i Iowa State University, gdzie prowadził badania w ramach 4 tematów jako Visiting Assistant Professor i Visiting Professor.

Wyniki badań w pierwszym temacie wykazały, iż zaburzenia metaboliczne u krów mlecznych, prowadzące do występowania podklinicznej ketozy, przejawiającej się wzrostem we krwi stężenia kwasu beta-hydroksymasłowego, prowadzą do istotnego upośledzenia swoistej i nieswoistej odporności komórkowej. Podobny negatywny wpływ na odporność komórkową obserwowano przy wzroście, we krwi obwodowej, stężenia jonów amonowych, powodujących podkliniczną hiperamonemię. Oznaczając swoistą odporność komórkową doc. W. Kluciński opierał się na teście transformacji blastycznej wyizolowanych z krwi obwodowej limfocytów, stymulowanych nieswoistymi antygenami i pomiarze radioaktywności wbudowywanych do nich znakowanej trytem tymidyny.

Drugi temat badawczy dotyczył wyjaśniania mechanizmu tzw. paradoksu immunologicznego w gruczole mlekowym samic. W badaniach tych doc. W. Kluciński udowodnił m.in. spadek aktywności fagocytarnej neutrofilów znajdujących się w sianie lub w mleku w zapalnie zmienionym gruczole mlekowym, który był wynikiem powstawania w tej wydzielinie immunokompleksów, które blokują Fc receptory na powierzchni tych komórek.

W trzecim temacie badawczym otrzymane przez Niego wyniki wykazały, że podczas rui lub podklinicznego zapalenia macicy u krów dochodzi do istotnego wzrostu w świetle macicy liczby neutrofilów, których populacja charakteryzuje się istotnym spadkiem przez te komórki fagocytozy zachodzącej przez Fc receptory dla IgG (fagocytozy o wyższym potencjale bakteriobójczym) i istotnym wzrostem fagocytozy zachodzącej przez tzw. receptory nieimmunologiczne, posiadające niższy potencjał bakteriobójczy, co w znaczący sposób przyczyniać się może do powstawania klinicznych, bakteryjnych zakażeń tego narządu. Aktywność fagocytarną komórek zachodzącą przez Fc receptory dla IgG określał przy użyciu standardowego szczepu *S. aureus* Smith, natomiast aktywność przez receptory nieimmunologiczne przy użyciu standardowego szczepu *S. aureus* 305.

Czwarty temat badawczy, prowadzony w ośrodkach amerykańskich dotyczył wpływu wzrostu stężenia amoniaku w środowisku powietrznym pomieszczeń, w którym przebywają zwierzęta, na obniżenie aktywności fagocytarnej makrofagów wypłukiwanych z przestrzeni oskrzelowo-pęcherzykowej płuc, przez co prowadzi to do istotnego obniżenia odporności komórkowej w układzie oddechowym. Badania te wykonane zostały w układzie doświadczalnym na kawiach domowych. Wyniki doświadczeń we wspomnianych wyżej czterech tematach opublikowane zostały w 6 pracach oryginalnych,

w takich czasopismach jak: „American Journal of Veterinary Research”, „Infection and Immunity, Immunopharmacology” i „Veterinary Immunology and Immunopathology”.

Po powrocie do kraju, w drugiej połowie 1983 r., doc. W. Kluciński kontynuował tematykę badawczą, rozpoczętą w ośrodkach amerykańskich, na macierzystym wydziale początkowo w Katedrze Epizootiologii, a następnie w Katedrze Chorób Wewnętrznych z Kliniką. Wyniki przeprowadzonych badań opublikowane zostały w latach 1983-1993 w 16 pracach oryginalnych, m. in. w „Journal of Veterinary Medicine”, „Polish Journal of Immunology”, „Small Ruminant Research”, „Microbiology and Immunology”. Były także prezentowane na licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach. Za prace te W. Kluciński otrzymał nagrody zespołowe Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych (w 1988 r.) i Wydziału V Polskiej Akademii Nauk (w 1995 r.).

Na początku lat 90. ub. wieku profesor W. Kluciński utworzył w Katedrze Chorób Wewnętrznych z Kliniką laboratorium endoskopii, co pozwoliło na wprowadzenie nowej metodyki do diagnostyki różnicowej niezakaźnych chorób układu oddechowego u koni, ze szczególnym uwzględnieniem laboratoryjnego badania cytologicznego, opartego na analizie składu komórek, wypłukiwanych z przestrzeni tchawiczo-oskrzelowej i oskrzelowo-pęcherzykowej przy użyciu mikroskopu. Wypłukiwana populacja komórek od koni zdrowych, jak i tych z astmą oskrzelową pozwoliła również na przeprowadzenie w tamtym czasie badań *in vitro* nad rolą receptorów Fc dla IgG i receptorów immunologicznie nieswoistych, znajdujących się na powierzchni neutrofilów, w procesie fagocytozy dwóch standardowych szczepów *S. aureus* - *S. aureus* Smith i *S. aureus* 305. Badania wykazały, że istotny wzrost w świetle oskrzeli liczby neutrofilów, podobnie jak w przypadku zapalenia macicy, prowadzi do zahamowania fagocytozy z udziałem receptorów Fc i wzrostem fagocytozy poprzez receptory nieimmunologiczne. Pierwsze wyniki tych badań opublikowane zostały w 1994 roku w „Journal of Veterinary Medicine”. Tematyka ta pozostała w obszarze zainteresowań Profesora do 2018 r. i była inspiracją dla młodego pokolenia klinicystów do badań nad wykorzystaniem obrazu cytologicznego wypłuczyn z układu oddechowego w diagnostyce różnicowej ciężkiej i łagodnej astmy u koni - pacjentów klinicznych.

Należy również podkreślić, że dzięki zaangażowaniu Profesora w 2004 r. utworzono w Katedrze Nauk Klinicznych pierwszą w Polsce weterynaryjną pracownię testów wysiłkowych wyposażoną w sztuczną bieżnię dla koni. Pozwoliło to m. in. na wprowadzenie do diagnostyki różnicowej

chorób górnych dróg oddechowych endoskopii wysiłkowej na sztucznej bieżni. Badania rozpoczęła doktorantka prof. W Klucińskiego a ich celem było diagnozowanie dynamicznych zaburzeń, występujących w gardle i krtani oraz ustalenie powiązań między tymi zmianami, a występowaniem łagodnej astmy u koni o różnej użytkowości. Wyniki przeprowadzonych badań opublikowane zostały w latach 2015 - 2018 w 3 pracach oryginalnych w „Polish Journal of Veterinary Sciences”.

Analizując dorobek naukowy Profesora W. Klucińskiego należy zwrócić również uwagę na fakt, że był inicjatorem utworzenia w 1993 r. w Katedrze Chorób Wewnętrznych z Kliniką pierwszej w Polsce pracowni cytometrii przepływowej. Niewątpliwie przyczyniło się do tego trzymiesięczne stypendium w Katedrze Mikrobiologii i Patologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Washington State University w USA, podczas którego zapoznał się z tą metodyką, jak również z metodyką produkcji zwierzęcych przeciwciał monoklonalnych. Prace naukowe, jakie zostały podjęte w pierwszym okresie funkcjonowania pracowni, dotyczyły cytometrycznej analizy wybranych subpopulacji limfocytów we krwi obwodowej kóz w różnym wieku i okresie laktacji, u owiec wybranych ras zachowawczych, a także u bydła mlecznego. Prof. W. Kluciński kierował również badaniami dotyczącymi monitorowania stanu układu immunologicznego kóz i krów mlecznych po podaniu wybranych immunomodulatorów na zmiany w odsetkach poszczególnych subpopulacji limfocytów krwi obwodowej, stosując u doświadczalnych zwierząt immunosupresję, poprzez podawanie deksametazonu oraz immunostymulację preparatem „Baypamun”. W badaniach koncentrował się na analizie u tych gatunków zwierząt następujących subpopulacji limfocytów: CD2, CD19, CD4, CD8, limfocytów „null”, a także komórek posiadających główny układ zgodności tkankowej klasy II. Badania mogły być prowadzone w tamtym czasie dzięki sprowadzaniu z Washington State University panelu odpowiednich, zwierzęcych przeciwciał monoklonalnych. Wyniki badań opublikowane zostały w latach 1998-1999 w 9 pracach oryginalnych, m. in. w „Journal of Veterinary Medicine” i „Small Ruminant Research”.

Równoległe z zaprezentowanymi powyżej kierunkami badań prof. W. Kluciński brał czynny udział w innych projektach badawczych. Wynikało to z faktu zdobytego wcześniej doświadczenia w ośrodkach amerykańskich.

Pierwszym takim projektem były badania nad udziałem polichlorowanych dwufenyli i pestycydów chloroorganicznych w patologii zapłodnienia i wczesnego rozwoju zarodka bydłęcego, a także wpływu tych ksenobiotyków na

nieswoistą odporność komórkową oraz na ich gromadzenie w poszczególnych narządach. W cyklu przeprowadzonych badań udowodniono, m.in. predyspozycję gruczołu mlekowego i wątroby krów do gromadzenia się w nich pestycydów chloroorganicznych, takich jak: dichlorodifenylotrichloroetanu i jego metabolitów, izomerów alfa, beta i gamma sześcioclorocykloheksanu i sześcioclorobenzenu oraz polichlorowanych dwufenyli. Stwierdzono obecność pestycydów chloroorganicznych w około 30% pobranych próbek mleka i wątroby oraz polichlorowanych dwufenyli w ponad 40% próbek mleka i 80% próbek wątroby. Szczególnie wysokie stężenia tych związków stwierdzono w mleku z zapalnie zmienionych cwiartek gruczołu oraz w wydzielinie w okresie zasuszenia. Wykazano także na modelu *in vitro*, iż hodowla makrofagów i neutrofilów w podłożu, zawierającym stężenie tych ksenobiotyków odpowiadającym ich stężeniu w gruczole mlekowym w istotny sposób obniża aktywność fagocytarną tych komórek. W przeprowadzonych badaniach *in vitro* wykazano ponad to, że osłaniający wpływ na natężenie supresji, wywołanej ksenobiotykami mają: witaminy E i C, a także związki zawierające jony litu, dodawane do podłoża w odpowiednich stężeniach. Wyniki przeprowadzonych badań opublikowano w 9 pracach oryginalnych, w tym m. in. w „Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology”. Za prace te prof. W. Kluciński otrzymał w 1996 r. zespołową nagrodę I stopnia Ministra Edukacji Narodowej.

Drugi projekt badawczy, w którym uczestniczył Profesor dotyczył ochrony antyoksydacyjnej w organizmach zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krów mlecznych, koni i psów w zależności od rasy, stanu zdrowia, produktywności, użytkowania i niedoborów makro i mikro elementów oraz wpływu zróżnicowanych warunków środowiskowych. W badaniach tych wraz ze współpracownikami, jak i doktorantami, koncentrował się na monitorowaniu stanu antyoksydacyjnego, poprzez oznaczanie we krwi obwodowej zwierząt aktywności dysmutazy ponadtlenkowej, peroksydazy glutationowej, katalazy i reduktazy glutationowej w surowicy i dysmutazy ponadtlenkowej w erytrocytach oraz stężenia całkowitego potencjału antyoksydacyjnego, bilirubiny całkowitej, kwasu moczowego i stężenia albumin w surowicy oraz glutationu całkowitego w erytrocytach. Od drugiej połowy lat 90. do końca ubiegłego roku opublikowano łącznie z tego zakresu ponad 30 prac doświadczalnych m.in. w „Medycynie Weterynaryjnej”, „Polish Journal of Veterinary Sciences”, „Revista Romana de Medicina Veterinara”.

Trzeci projekt badawczy dotyczył niedoborów u krów mlecznych takich mikroelementów, jak kobalt, miedź,

Uroczystość wręczenia prof. Włodzimierzowi Klucińskiemu przez Jarosława Gowina, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Nagrody za całokształt dorobku w dniu 3 grudnia 2018 r.

molibden, cynk, siarka i selen, a także wpływu jonów litu na aktywność fagocytarną i bakteriobójczą neutrofilów krwi obwodowej koni *in vitro*. Profesor prowadził również badania nad wpływem skażenia pierwiastkami śladowymi środowiska przyrodniczego na stan zdrowia zwierząt gospodarskich. Badania te były prowadzone we współpracy ze specjalistycznymi laboratoriami przy wykorzystaniu metodyk absorpcyjnej spektrofotometrii atomowej w wersji płomieniowej i bezpłomieniowej, a także spektrofotometrii połączonej z techniką generowania wodorków. Wyniki badań z tego obszaru opublikowano w 16 pracach oryginalnych.

Profesor W. Kluciński jest także współautorem prac dotyczących wpływu *in vitro* różnej liczby leukocytów wypłukiwanych ze światła macicy zdrowej, jak i zapalnie zmienionej, na rozwój embrionów mysich i bydłowych, oceny gospodarki żelazem u lisów polarnych, czy też oceny obrazu histopatologicznego wybranych narządów wewnętrznych u bobrów w stanach fizjologii i patologii.

Od lat go-tych Profesor publikuje także prace związane z historią warszawskiego Wydziału Weterynaryjnego w czasopiśmie „Medycyna Weterynaryjna” oraz w „Ciechanowskich Rocznikach Muzealnych”. W 2019 r. ukazało się 354 stronicowe opracowanie pt. „Wydział Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w latach 1965- 2017”, którego był inicjatorem i głównym autorem.

Był także kierownikiem lub wykonawcą w 10 grantach finansowanych w ramach Centralnych i Resortowych Programów Badań Podstawowych lub Rozwojowych, Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Narodowego Centrum Nauki, recenzentem w 9 przewodach doktorskich, 20 habilitacyjnych, autorem 18 recenzji do tytułu profesora nauk weterynaryjnych i 11 recenzji do nadania tytułu doktora honoris causa polskich uczelni akademickich. Wypromował 11 doktorów nauk weterynaryjnych, z których czworo przygotowało niniejsze opracowanie w roku Jubileuszu naszego Promotora.

Za całokształt działalności naukowej otrzymał, poza m. in. nagrodami Polskiej Akademii Nauk, Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych i resortu szkolnictwa wyższego nagrodę Centaura – Nauka Praktyce (w 2005 r.) oraz Medal im. Michała Oczapowskiego Wydziału V PAN (2013 r.).

W 2018 r. otrzymał nagrodę za całokształt działalności zawodowej, w tym za działalność naukową Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W 2016 r. odznaczony został przez Prezydenta RP Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

dr n. wet. Marek Kulka

dr hab. n. wet. Magdalena Garncarz

dr n. wet. Kourou Dembele

dr n. wet. Olga Kalisiak

Instytut Medycyny Weterynaryjnej SGGW

Dr inż. Artur Wiktor „Innowator Mazowsza”

Dr inż. Artur Wiktor

Dr inż. Artur Wiktor z Katedry Inżynierii Żywności i Organizacji Produkcji Instytutu Nauk o Żywności SGGW – zdobywcą tytułu „Innowator Mazowsza” za pracę pt. „Badanie wpływu pulsacyjnego pola elektrycznego (PEF) na przebieg suszenia i zamrażania tkanki roślinnej oraz jej wybrane właściwości”.

Konkurs „Innowator Mazowsza” organizowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego to projekt, w ramach którego wybierani są najlepsi i najbardziej innowacyjni naukowcy. Dlaczego zdecydował się Pan wziąć w nim udział?

- W konkursie może wystartować każdy naukowiec, który wierzy, że jego praca ma charakter innowacyjny, a jej praktyczne wykorzystanie może przynieść potencjalne korzyści dla województwa mazowieckiego. Dodatkowo zgłosić się mogą osoby, których praca spełnia pewne kryteria dotyczące terminu obrony pracy doktorskiej. W tej edycji mogły startować osoby, które stopień naukowy doktora uzyskały po 1 stycznia 2016 r.

Uzyskał Pan tytuł „Innowator Mazowsza” za pracę naukową. Czym on dla Pana jest?

- Otrzymał tytuł to niezwykle wyróżnienie – wskazuje i podkreśla, że to czym się zajmuję i „naukowa droga” to właściwe wybory. Nagroda cieszy mnie także dlatego, że więcej osób usłyszy o pulsacyjnym polu elektrycznym i możliwości wykorzystania tej metody w przemyśle spożywczym. Zastosowanie tej metody do wspomaganie suszenia i zamrażania żywności było przedmiotem mojej pracy doktorskiej, za którą dostałem I nagrodę w konkursie „Innowator Mazowsza” w kategorii Innowacyjny Naukowiec.

Czym zajmuje się Pan na co dzień w SGGW? Czy prowadzi Pan również zajęcia ze studentami?

- W SGGW pracuję jako adiunkt w Katedrze Inżynierii Żywności i Organizacji Produkcji, która jest kierowana przez Panią prof. dr hab. Dorotę Witrową-Rajchert. Wraz z zespołem prowadzę badania przede wszystkim w zakresie wykorzystania innowacyjnych metod, w tym pulsacyjnego pola elektrycznego

w przemyśle spożywczym. Badania realizujemy, m.in. w ramach projektów krajowych i europejskich, współpracując z licznymi partnerami akademickimi i przemysłowymi. Współpraca z partnerami przemysłowymi jest dla mnie niezwykle ważna, pozwala bowiem kształtować rzeczywistość i zmieniać świat na lepsze, m.in. dzięki zastosowaniu pulsacyjnego pola elektrycznego. A jest to metoda niezwykła pod każdym względem, można ją wykorzystać zarówno do utrwalania żywności, np. soków, jak i do wspomagania procesów bardzo energochłonnych, takich jak suszenie, zamrażanie czy liofilizacja. W moim odczuciu, jest to metoda, która odpowiada na wiele potrzeb współczesnych konsumentów i producentów żywności. Prowadzę zajęcia ze studentami, jest to niezwykle istotny aspekt pracy nauczyciela akademickiego. Muszę podkreślić, że bardzo lubię to robić, może poza sprawdzaniem egzaminów i kolokwium.

Proszę opowiedzieć o Pana osiągnięciach naukowych.

- Jestem autorem lub współautorem ponad 80 publikacji naukowych w formie artykułów i rozdziałów w książkach. Każda z tych publikacji jest dla mnie ważna. Ostatnio ukazało się kilka publikacji, które powstały we współpracy z partnerami przemysłowymi i które dotyczyły wykorzystania pulsacyjnego pola elektrycznego do wspomagania suszenia i liofilizacji różnych surowców roślinnych.

Jakie ma Pan plany naukowe?

- W najbliższej przyszłości wraz z zespołem będę kontynuował badania dotyczące PEF, m.in. w ramach projektu europejskiego o wdzięcznym akronimie FOX, który polega na opracowaniu metod przetwarzania żywności na zmniejszoną skalę tak, aby były one atrakcyjne do wykorzystania w tzw. krótkich łańcuchach żywności. W 2021 r. rozpoczynamy także realizację kolejnego projektu międzynarodowego o akronimie MILDSUSFRUITS, w ramach programu SUSFOOD 2. W najbliższym czasie chciałbym także skupić się na swojej habilitacji.

Opis zwycięskiego projektu – praca doktorska pt. „Badanie wpływu pulsacyjnego pola elektrycznego (PEF) na przebieg suszenia i zamrażania tkanki roślinnej oraz jej wybrane właściwości”. W swojej pracy dr Artur Wiktor przedstawia wpływ PEF na właściwości surowców roślinnych oraz na przebieg ich suszenia, zamrażania, a także jakość produktów. W pracy wykorzystano jabłka i marchew, które stanowią bardzo ważne surowce w polskiej gospodarce. Suszenie oraz zamrażanie to procesy należące do najbardziej popularnych, a jednocześnie najbardziej energochłonnych metod utrwalania i przetwarzania żywności – dlatego też były przedmiotem prowadzonych badań. Przeprowadzone eksperymenty wykazują, że aplikacja PEF pozwala kształtować właściwości świeżego jabłka i marchwi. Jabłko oraz marchew poddane działaniu pola elektrycznego charakteryzowały się większą zawartością (ekstrakcyjnością) odpowiednio: polifenoli oraz karotenoidów, które działają jako przeciwutleniacze. Dodatkowo, pozytywnej zmianie ulegają właściwości, które odpowiadają za teksturę produktu.

Idea konkursu „Innowator Mazowsza”

Konkurs „Innowator Mazowsza” to projekt, w ramach którego wybierani są najlepsi i najbardziej innowacyjni naukowcy oraz najlepsze innowacyjne firmy z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa mazowieckiego. Niezmiennie od 12 lat, tematyką konkursu są: innowacje techniczne (produktowe i procesowe), organizacyjne i marketingowe o wysokim potencjale gospodarczym, które są już stosowane lub mogą zostać wdrożone do codziennej praktyki biznesowej.

Ideą konkursu jest wspieranie i promocja postaw proinnowacyjnych oraz budowanie świadomości wśród mieszkańców Mazowsza, w szczególności w środowisku naukowym oraz biznesowym w odniesieniu do roli innowacyjności w rozwoju gospodarczym regionu i zdobywaniu kompetencji opartych na nowoczesnych technologiach. Konkurs ma także za zadanie rozwijanie współpracy pomiędzy Samorządem Województwa Mazowieckiego a środowiskiem nauki i biznesu.

Odeszli od nas

Profesor Teresa Kozanecka

Dr hab. Teresa Kozanecka, prof. SGGW zmarła 7 listopada 2020 r. w wieku 74 lat.

Odeszła dociekliwa badaczka, nauczycielka wierna akademickim wartościom, przez całe życie zawodowe wytrwale i owocnie służąca nauce i uczelnianej wspólnocie.

Teresa Kozanecka ukończyła studia na Wydziale Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w 1973 r., uzyskując tytuł magistra inżyniera rolnictwa. W 1979 r. rozpoczęła pracę naukową i dydaktyczną w Katedrze Gleboznawstwa. Całe swoje życie zawodowe związała z SGGW. W 1985 r., na podstawie pracy pt. „Właściwości fizykochemiczne gleby w sadzie jabłoniowym w zależności od wieloletniego, zróżnicowanego nawożenia mineralnego”, wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Mariana Kęпки, uzyskała stopień doktora nauk rolniczych, a w 2004 r., po

przedłożeniu rozprawy pt. „Wpływ warunków glebowo-siedliskowych i odmiany na stan jonowy liści jabłoni” - stopień doktora habilitowanego. W 2009 r. otrzymała stanowisko profesora nadzwyczajnego SGGW.

W swej działalności naukowej dr hab. Teresa Kozanecka skupiała się przede wszystkim na badaniu wpływu nawożenia, sposobu uprawy na właściwości fizykochemiczne, chemiczne, biologiczne gleb w sadach, stanu jonowego liści jabłoni i innych drzew w zależności od warunków glebowo-klimatycznych, zanieczyszczenia metalami ciężkimi gleb miejskich, uprawnych i roślin oraz możliwościach wykorzystania stanu jonowego glonów i porostów do oceny antropopresji na środowisko przyrodnicze. Jako autor lub współautor opublikowała 73 prace naukowe, w tym 44 prace recenzowane oraz uczestniczyła w 6 opracowaniach o charakterze ekspertyz, prac projektowych i kartograficznych. Była kierownikiem jednego projektu badawczego finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w 2 projektach była współwykonawcą.

Dr hab. Teresa Kozanecka prowadziła wykłady, ćwiczenia laboratoryjne i terenowe z gleboznawstwa na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunkach architektura krajobrazu, ogrodnictwo, biologia, rolnictwo oraz fakultety z przedmiotu żyzność i produktywność gleb, bioindykacja i monitoring środowiska na kierunku rolnictwo. Realizowała również seminaria dyplomowe dla magistrantów i inżynierów na kierunku rolnictwo. Pod Jej kierunkiem wykonano 1 pracę doktorską, 14 prac magisterskich i 12 prac inżynierskich.

Poza działalnością naukową i dydaktyczną była zaangażowana w pracę organizacyjną. Pełniła funkcję opiekuna roku i praktyk studenckich, uczestniczyła w pracach wielu komisji oraz współorganizowała seminaria i konferencje naukowe na Wydziale Rolnictwa i Biologii. Współuczestniczyła w działalności na rzecz rozwoju i promocji gleboznawstwa, sprawując liczne funkcje w Oddziale Warszawskim Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego. Za całokształt osiągnięć została odznaczona m. in. Medalem Złotym za Długoletnią Służbę, Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa

Gleboznawczego oraz wyróżniona nagrodą JM Rektora SGGW za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych.

Odeszła od nas osoba życzliwa, bezinteresowna i otwarta na drugiego człowieka, tworząca pozytywne relacje ze studentami. Pamięć o Niej jako zasłużonym nauczycielu akademickim i dobrym, wartościowym Człowieku pozostanie

na zawsze w społeczności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

prof. dr hab. Józef Chojnicki

Katedra Gleboznawstwa

Instytut Rolnictwa SGGW

Doktor Józef Rokosza

Dr inż. Józef Rokosza zmarł 8 listopada 2020 r. w wieku 92 lat.

Odszedł Wielki Człowiek, powszechnie szanowany, ceniony, lubiany. Wyjątkowy i niezapomniany.

Józef Rokosza urodził się 12 września 1928 r. w Żytnie. W latach 1947-1950 uczęszczał do Liceum Ogrodniczego w Groźcu koło Będzina, w 1952 r. dodatkowo ukończył Liceum Ogrodnicze w Prószkowie k. Opola. Następnie przez rok pracował w Instytucie Ochrony Roślin w Puławach, później jako ogrodnik w Arboretum Zakładu Dendrologii i Pomologii PAN w Kórniku.

Od 1955 r. studiował w SGGW na Wydziale Ogrodniczym – Sekcja Kształtowania Terenów Zielonych. W czasie studiów odbył praktyki w szkółkach w Pożogu i Arboretum w Průhonicach (Czechosłowacka Republika Socjalistyczna, obecnie Republika Czeska), w charakterze wolontariusza pracował także w Katedrze Botaniki Leśnej prof. Jakuba

Tomanka na Wydziale Leśnym SGGW. W 1965 r. obronił pracę magisterską pt. „Wyniki obserwacji nad sadzeniem drzew starszych w Warszawie”.

W 1962 r. Józef Rokosza rozpoczął pracę na stanowisku starszego technika w Katedrze Urządzania i Konserwacji Terenów Zielonych na Wydziale Ogrodniczym SGGW. Od 1965 r. pracował jako asystent naukowo-techniczny w zespole prof. Alfonsa Zielonki. Prowadził praktyki oraz ćwiczenia dla studentów Sekcji Kształtowania Terenów Zieleni, do Jego obowiązków należała również opieka nad parkiem w Ursynowie. W 1981 r. został wykładowcą w Instytucie Produkcji Ogrodniczej w Zespole Roślin Ozdobnych - Dendrologia, gdzie współpracował z doc. dr. Włodzimierzem Senetą. Od 1982 r. wykładał w Katedrze Roślin Ozdobnych.

W 1983 r. obronił pracę doktorską pt. „Studia dendrologiczne nad waloryzacją zabytkowych parków wiejskich na Mazowszu” (promotor: prof. A. Zielonko), uzyskując stopień naukowy doktora nauk rolniczych. Praca znalazła duże uznanie w kręgach służb konserwatorskich jako wysoce oryginalna i nowatorska. W tym samym roku dr inż. Józef Rokosza uzyskał stanowisko adiunkta. Do 1990 r. pracował w Katedrze Roślin Ozdobnych pod kierunkiem doc. dr. H. Chmiela, a następnie w Samodzielnym Zakładzie Dendrologii, kierowanym przez prof. M. Siewniaka, gdzie pracował wraz z dr. J. Borowskim, dr. J. Dolatowskim, dr. W. Wałęzą i mgr. P. Latochą.

W 1993 r. dr inż. Józef Rokosza odszedł na emeryturę, ale w uznaniu dla Jego wiedzy i zasług powołany został na stanowisko Pełnomocnika Rektora ds. Terenów Zieleni i Zagospodarowania Przestrzennego Obiektów w Ursynowie. Jego doświadczenie i wiedza dendrologiczna długo jeszcze były wykorzystywane - przy opiece nad ursynowskim parkiem oraz kontynuowaniu ćwiczeń z drzewoznawstwa i rysunku dla studentów architektury krajobrazu. Efektem dydaktycznego zaangażowania było m.in. współautorstwo skryptu „Rysunek odręczny dla architektów krajobrazu”, część: „Barwa i pokrój

wybranych roślin drzewiastych” (współautorzy: J. Rylke, J. Skalski, J. Ducki, J. Smagała).

Zainteresowania naukowe dr. inż. Józefa Rokoszy związane były z drzewoznawstwem i ochroną zasobów dendrologicznych. Wykonał 30 prac inwentaryzacyjno-koncepcyjnych według autorskiego modelu, co znalazło odbicie w pracy zbiorowej pod redakcją prof. Heronima Olenderka. Opracował metodę oceny potencjalnej i rzeczywistej wartości dendrologicznej drzew w parkach. Brał udział w badaniach zagospodarowania strefy roślinnej w rejonie Mazowieckich Zakładów Rafineryjno-Petrochemicznych w Płocku w celu właściwego kształtowania zagrożonego środowiska. Rozpoczął badania przygotowujące pracę habilitacyjną dotyczącą problemu przesadzania drzew starszych na terenie Warszawy. Był niezwykle cenionym popularyzatorem wiedzy dendrologicznej, pisał artykuły do pism: „Ogrodnictwo”, „Kwiaty”, „Działkowiec”.

W dowód uznania efektów Jego pracy wielokrotnie otrzymywał nagrody akademickie - w 1985 r. Złoty Krzyż Zasługi, w 2018 r. zaszczytny Honorowy Laur Związku Szkółkarzy Polskich. Był członkiem Sekcji Dendrologicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego i Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego.

Był ulubionym, niezapomnianym Nauczycielem rzeszy studentów, których z wielką pasją uczył drzewoznawstwa. Pomagał studentom Wydziału Leśnego w pracach geodezyjnych i fotogrametrycznych przy inwentaryzacji parków zabytkowych, a studentom architektury krajobrazu i ogrodnictwa przy rozpoznawaniu drzew i krzewów. Był opiekunem licznych prac dyplomowych. Troszczył się nie tylko o studentów, niestrudzoną pomocą służył swojemu Mentorowi, prof. Alfonsowi Zielonce.

Uczelnia, z którą był związany przez 65 lat, zawdzięcza Mu tak wiele – park ursynowski to w dużej mierze Jego dzieło, bowiem wraz z doc. dr. Włodzimierzem Senetą oraz kolejnymi grupami studentów, całymi latami rozwijał tutejszą dendrologiczną kolekcję. Park ursynowski był Jego domem, ukochanym dzieckiem, całym bez mała światem. Dziwnym zrządzeniem losu Pan Józef ROKOSZA umiłował sobie miejsce znane w historii jako majątek ROZKOSZ...

Przez lata stał się nieodłączną częścią ursynowskiego krajobrazu – wszyscy pamiętamy tę skromną, charakterystyczną sylwetkę, dziarskim krokiem przemierzającą bezkresny teren naszego kampusu. Był to Człowiek Wielkiego Formatu, który zauważał ludzi bez względu na pozycję, stanowisko, znaczenie. To wyjątkowa zaleta, cecha osób o wielkiej wrażliwości.

Niestrudzony Gawędziarz, który erudycją, pogodą ducha, poczuciem humoru, potężną pamięcią, energią - mógłby obdzielić dziesiątki osób. Niezwykła bystrość umysłu i błyskotliwość słowa przejawiały się w celnych komentarzach, a przede wszystkim fraszkach (tzw. Rozkoszki), tworzonych na poczekaniu i świetnie interpretujących różne sytuacje. Był swoistą „chodzącą kroniką” Wydziału Ogrodniczego, a wręcz Uczelni.

Mówi się, że nie ma osób niezastąpionych. Niestety, są... Drogi Pani Józefie, jakże będzie nam Pana brakowało!

Jacek Borowski, ówczesny Wydział Ogrodniczy SGGW
Beata Fortuna-Antoszkiewicz, Katedra Architektury
Krajobrazu, Instytut Inżynierii Środowiska SGGW
Grażyna Skalmierska, Katedra Ochrony Środowiska,
Instytut Nauk Ogrodniczych SGGW

Profesor Franciszka Jaumień

Dr hab. Franciszka Jaumień, prof. SGGW zmarła 23 grudnia 2020 r. w wieku 95 lat.

Franciszka Jaumień urodziła się we wsi Dziegciary na ziemi nowogródzkiej. Jej życie przebiegało w burzliwym i trudnym XX wieku, wymagało hartu ducha i zdecydowanej postawy moralnej, aby przejść przez kolejne jego okresy. W czasie okupacji, nie bacząc na grożące niebezpieczeństwo, pełniła funkcję sanitariuszki i kuriera Armii Krajowej.

W listopadzie 1945 r. opuściła dom rodzinny i w ramach repatriacji wyjechała do Polski. Była to decyzja odważna i bardzo trudna do podjęcia dla młodej dziewczyny, a jak się później okazało – okupiona 10-letnią rozłąką z najbliższą rodziną.

W Polsce, po krótkim pobycie w Gorzowie Wielkopolskim, trafiła do Warszawy, gdzie ukończyła gimnazjum, a po maturze zarabiała na utrzymanie, pracując w oddziale inżynierijno-budowlanym przy budowie stadionu Skra przy

ul. Wawelskiej. Mimo trudnej sytuacji finansowej, Franciszka Jaumień rozpoczęła studia na Wydziale Ogrodniczym SGGW. Bezpośrednio po ich ukończeniu podjęła pracę w Zakładzie Krzewów Jagodowych Instytutu Sadownictwa w Skierniewicach, gdzie przez 3,5 roku zajmowała się uprawą truskawki i oceną wartości odżywczej jej owoców. W tym okresie Polska była drugim na świecie – po Stanach Zjednoczonych – producentem owoców truskawki.

W roku 1960 Pani Profesor została przeniesiona do Katedry Sadownictwa SGGW, gdzie pracowała kolejno jako asystent, adiunkt, docent i profesor nadzwyczajny. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskała w 1966 r., doktora habilitowanego – w 1982 r., stanowisko docenta objęła w 1983 r., a profesora nadzwyczajnego SGGW – w 1990 r. Mimo że w roku 1994 przeszła na emeryturę, niemal do ostatnich dni utrzymywała stały kontakt zarówno z Katedrą Sadownictwa (obecnie Katedra Sadownictwa i Ekonomiki Ogrodnictwa), jak i z przedstawicielami otoczenia gospodarczego.

Uprzywilejowane miejsce w pracy badawczej prof. F. Jaumień zajmowały zagadnienia związane z fizjologią roślin sadowniczych. Pani Profesor przyszło pracować w okresie niezwykle ważnych zmian w agrotechnice sadowniczej, powstawania nowych koncepcji i strategii rozwoju tego działu ogrodnictwa, a także w dobie dynamicznych przemian i skrajnie różnego podejścia do chemicznego skarlania drzew, m.in. w aspekcie ochrony środowiska naturalnego. Z perspektywy czasu z całym przekonaniem mogę powiedzieć, że wrodzone zdolności, intuicja sadownika, dociekliwość badacza, pracowitość i sumienność, jak i znajomość literatury fachowej oraz wyniki własnych doświadczeń sprawiły, że Pani Profesor była czołowym przedstawicielem naukowych kręgów sadowniczych w Polsce, a w zakresie

rozgałęziania okulantów i zwiększania produktywności drzew pod wpływem regulatorów wzrostu – stała się liderem krajowych badań. W latach 80. XX w. był to problem o dużym znaczeniu praktycznym, gdyż silnie rosnące drzewa jabłoni i gruszy wykazywały dużą skłonność do przemennego owocowania. Wyniki Jej doświadczeń spotkały się z dużym zainteresowaniem krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych i były impulsem do zapoczątkowania badań nad poznaniem fizjologicznych mechanizmów warunkujących zwiększanie produktywności roślin sadowniczych.

Pani Profesor przyczyniła się również do wdrożenia do praktyki stosowania etefonu w celu przyspieszenia dojrzewania jabłek i jednoczesnego zwiększania procentu powierzchni owocu pokrytej rumieńcem. Współpracując z młodszymi pracownikami Katedry, inicjowała badania w zakresie przerzedzania kwiatów i zawiązków w celu zmuszenia jabłoni do corocznego owocowania. Jej specjalizację pogłębiły 3 długoterminowe staże (w Szwecji, Wielkiej Brytanii i USA), które zaowocowały stałą współpracą jednostek w zakresie fizjologii roślin sadowniczych i agrotechniki, wizytą naukową w Holandii, a także uczestnictwem w kongresach oraz licznych międzynarodowych i krajowych sympozjach oraz zjazdach naukowych.

Duże znaczenie dla ukształtowania Jej profesjonalnych zainteresowań miała bliska współpraca z dr Ireną Modlibowską ze Stacji Doświadczalnej East Malling w zakresie stymulatorów i inhibitorów wzrostu mających wpływ na formowanie się pąków kwiatowych drzew owocowych. Efektem pracy badawczej prof. F. Jaumień jest autorstwo lub współautorstwo 50 oryginalnych artykułów naukowych i 50 artykułów opublikowanych w zawodowych czasopismach ogrodniczych. Pani Profesor wypromowała liczne grono magistrantów oraz dwóch doktorów.

Pani Profesor była wieloletnim członkiem NSZZ „Solidarność” i pracowała bardzo aktywnie na rzecz Związku. Jej działalność jako badacza, nauczyciela akademickiego, organizatora życia naukowego w Uczelni, wychowawcy młodych kadr naukowych, a także jako propagatora nowoczesności w sadownictwie była doceniana i honorowana. Była odznaczona m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, wyróżniona Odznaką Honorową „Za Zasługi dla SGGW” oraz nagrodami JM Rektora SGGW.

25 marca 2015 r. w Katedrze Sadownictwa SGGW odbyło się spotkanie z okazji Jubileuszu 90-lecia urodzin Pani Profesor. W imieniu JM Rektora gratulacje z okazji osiągnięcia pięknego wieku i zgromadzenia wspaniałego dorobku naukowego złożył prorektor ds. współpracy międzynarodowej

prof. dr hab. Marek Szyndel. W uroczystości uczestniczyła Pani dziekan Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt, ówczesna przewodnicząca KZ NSZZ „Solidarność” SGGW dr Maria Wesołowska, członkowie rodziny, a także nauczyciele emerytowani oraz pracownicy i doktoranci Katedry Sadownictwa. Z tej okazji wręczono upominki, wybrzmiały serdeczne życzenia i toasty oraz wiele sentymentalnych wspomnień. W związku z koronawirusem SARS-CoV-2 celebrowanie 95. urodzin przypadające na marzec 2020 r. nie odbyło się.

23 grudnia 2020 r. skurczył się nasz świat. Odszedł wybitny pedagog i wychowawca wielu pokoleń młodzieży akademickiej. Żegnając Panią Profesor powiem, że nasza społeczność miała ogromne szczęście, bo spotkaliśmy na swej drodze Człowieka, który pozostawił trwałe ślady swojej ofiarnej pracy na rzecz innych.

prof. dr hab. Kazimierz Tomala
Katedra Sadownictwa i Ekonomiki Ogrodnictwa
Instytut Nauk Ogrodniczych SGGW

Profesor Jan Mroczek

Prof. dr hab. Jan Mroczek zmarł 1 stycznia 2021 r. w wieku 76 lat.

Jan Mroczek urodził się 4 lutego 1944 r. w miejscowości Oronne. W 1967 r. ukończył studia na Wydziale Technologii Rolno-Spożywczej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Pracę na stanowisku asystenta rozpoczął w 1968 r. w Katedrze Technologii Mięsa. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1975 r., a doktora habilitowanego w 1988 r. W 1996 r. otrzymał tytuł profesora, a w 2001 r. został awansowany na stanowisko profesora zwyczajnego. Na emeryturę przeszedł w 2014 r.

Prof. dr hab. Jan Mroczek całe swoje zawodowe życie związał z SGGW, pełniąc w naszej Uczelni szereg funkcji,

m.in. kierownika Zakładu Technologii Mięsa, kierownika Katedry Produktów Białkowych i Tłuszczowych, kierownika Katedry Technologii Żywności Pochodzenia Zwierzęcego, kierownika Katedry Technologii Żywności, prodziekana Wydziału Technologii Żywności oraz Pełnomocnika Dziekana ds. Finansowych. Był członkiem wielu Komisji Senackich, Rektorskich i Wydziałowych, m.in. Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Senackiej Komisji ds. Finansowych. Był także przewodniczącym Rektorskiej Komisji Mieszkaniowej oraz sekretarzem Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej i wielokrotnie przewodniczącym Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Przez kilka kadencji był członkiem Senatu Akademickiego SGGW.

W każdym podejmowanym temacie naukowym Profesor pozostawiał osobisty, oryginalny wkład. Wiele prac miało charakter pionierski nie tylko w skali krajowej, ale i międzynarodowej. Cechą charakterystyczną wszystkich prac realizowanych przez Profesora J. Mrocza był nie tylko ich bardzo wysoki poziom merytoryczny, ale także głęboki związek z praktyką i problemami gospodarczymi. Tematyka prac badawczych była ściśle związana z technologią i oceną mięsa np.: przyczyny występowania mięsa wodnistego (PSE) i określenie jego przydatności technologicznej do przetwórstwa, badania przemian nukleotydów i nukleozydów w mięsie pod wpływem procesów technologicznych, technologia „mięsa ciepłego” (bez poubojowego wychładzania). Profesor Jan Mroczek był wybitnym specjalistą i prekursorem prac w zakresie technologii przetwórstwa mięsa drobiowego. Szereg prac z zakresu udoskonalenia procesu peklowania mięsa drobiowego, oceny przydatności technologicznej mięsa drobiowego odzyskanego mechanicznie (MDOM), wpływu

dotyków funkcjonalnych na jakość przetworów mięsnych z obniżoną ilością soli kuchennej czy opracowania warunków wykorzystania wysokich ciśnień w technologii produkcji wędzonek z obniżoną ilością substancji peklujących znalazło zastosowanie w praktyce przemysłowej, a wyniki badań były wielokrotnie cytowane w renomowanych czasopismach naukowych. Dorobek naukowy Profesora obejmuje ponad 280 pozycji, w tym 120 oryginalnych prac twórczych opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, 15 monografii i podręczników, 56 komunikatów naukowych, 30 publikacji popularno-naukowych i popularnych, 1 patent, kilkanaście instrukcji wdrożeniowych oraz kilkadziesiąt sprawozdań z prac badawczych i ekspertyz.

Profesor Jan Mroczek był nie tylko wybitnym naukowcem, ale także cenionym wykładowcą akademickim, wzorem do naśladowania dla studentów i współpracowników. Wynikiem działalności dydaktycznej oraz pracy z młodą kadrą było promotorstwo 6 prac doktorskich oraz setek prac magisterskich i inżynierskich. Nieoceniona była również pomoc Profesora w powstawaniu wielu prac habilitacyjnych. Niekwestionowany autorytet Profesora J. Mrocza powodował, że często był on proszony o dokonanie recenzji prac na stopień i dorobku naukowego osób ubiegających się o tytuł profesora (opracował około 300 takich recenzji). Był autorem i redaktorem szeregu podręczników i skryptów, artykułów, projektów badawczych, programów nauczania oraz recenzji prac dyplomowych. Wielokrotnie był wykładowcą na kursach i szkoleniach dla kadry inżynierjno-technicznej zakładów mięsnych i drobiarskich, lekarzy weterynarii oraz nauczycieli szkół rolniczych.

Profesor J. Mroczek zasiadając w kolegiach redakcyjnych i radach programowych wielu czasopism fachowych wniósł ogromny wkład w kształtowanie ich profilu. Mimo rozlicznych

obowiązków zawsze znajdował czas na pracę społeczną. Powierzone funkcje sprawował z dużą odpowiedzialnością i z pełnym zaangażowaniem. Był aktywnym członkiem, sekretarzem i przewodniczącym licznych komitetów branżowych, technicznych i naukowych.

Działalność Pana Profesora była doceniana i wielokrotnie wyróżniana. Za swoją działalność w minionych latach otrzymał dwukrotnie nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz kilkanaście nagród JM Rektora SGGW za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Był odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Honorową Odznaką ZNP, Złotą Honorową Odznaką „Za Zasługi dla SGGW”.

Profesor Jan Mroczek zaistniał w życiu wielu pracowników obecnego Instytutu Nauk o Żywności: dla wielu znakomity fachowiec w swojej dziedzinie, naukowiec i mentor, zasłużony dla przemysłu spożywczego. Dla innych serdeczny przyjaciel, współpracownik, lubiany kolega. Dla każdego znajdował czas na rozmowę, często kosztem swojego prywatnego czasu. Każdego swojego rozmówcę traktował podmiotowo, a nie przedmiotowo - jak CZŁOWIEKA przez wielkie „C” niezależnie, czy omawiano sprawy służbowe czy prywatne. Niestety u progu tego roku nastął dzień, w którym musimy pogodzić się z Jego nieobecnością. Nieobecnością Człowieka, którego będzie nam bardzo brakowało.

Profesor Jan Mroczek na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

dr Krzysztof Dasiewicz

prof. dr hab. Mirosław Słowiński
Instytut Nauk o Żywności SGGW

Profesor Bożena Kaszak

Dr hab. Bożena Kaszak, prof. SGGW zmarła 3 stycznia 2021 r. w wieku 65 lat.

Dr hab. Bożena Kaszak, prof. SGGW, wybitna badaczka, lekarz weterynarii i mykolog, nauczycielka wielu pokoleń młodzieży akademickiej. Przez całe życie zawodowe oddana nauce i środowisku naukowemu, stawiająca na rozwój młodego pokolenia współpracowników i studentów. Była

znaną postacią w środowisku lekarzy weterynarii w kraju i za granicą.

Urodziła się 4 maja 1955 r. w Warszawie. W roku 1974 rozpoczęła studia na Wydziale Weterynaryjnym SGGW w Warszawie (obecnie Wydział Medycyny Weterynaryjnej), który ukończyła w 1979 r. uzyskując tytuł zawodowy lekarza weterynarii.

W październiku 1979 r. rozpoczęła studia doktoranckie w ramach Studium Doktoranckiego w Zakładzie Bakteriologii Państwowego Zakładu Higieny. Pracę doktorską, której promotorem był prof. dr hab. Janusz Jeljaszewicz, zatytułowaną „Działanie *Clostridium oncolyticum* s. *butyricum* M55 na układ krwiotwórczy myszy zdrowych i napromienionych promieniowaniem jonizującym” obroniła w 1982 r.

W 1986 r. dr Bożena Kaszak podjęła pracę na Wydziale Weterynaryjnym w Katedrze Mikrobiologii jako starszy asystent (obecnie Katedra Nauk Przedklinicznych). W roku 1995 objęła stanowisko adiunkta, a w 1997 r. uzyskała tytuł specjalisty w zakresie weterynaryjnej diagnostyki laboratoryjnej. W 2000 r. została kierownikiem Pracowni Mykologii, którą powołano w macierzystej Katedrze w ramach Zakładu Wirusologii, Mykologii i Immunologii. W 2001 r. Rada Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW na podstawie zaprezentowanej rozprawy habilitacyjnej pt. „Charakterystyka grzybów drożdżopodobnych *Malassezia pachydermatis* i ocena ich właściwości immunomodulujących *in vivo* i *in vitro*” podjęła uchwałę o nadaniu Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie mikrobiologii.

W 2005 r. dr hab. Bożena Kaszak została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego SGGW w Katedrze Nauk Przedklinicznych. W latach 2009 - 2012 pełniła funkcję kierownika Zakładu Mykologii, była członkiem Komitetu

Parazytologii Polskiej Akademii Nauk - Sekcji Mykologicznej (2003-2014), działała również w Zarządzie Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych.

Prof. Bożena Kaszak zajmowała się trudną i bardzo ważną gałęzią mikrobiologii – mykologią weterynaryjną. Interesowała się w szczególności właściwościami biochemicznymi i immunomodulującymi grzybów drożdżopodobnych *Malassezia pachydermatis* oraz ich heterogennością gatunkową, zakażeniami grzybiczymi u zwierząt towarzyszących i egzotycznych oraz innowacyjnymi technikami diagnostyki i różnicowania grzybów chorobotwórczych. Prowadziła ożywioną współpracę z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. Zdobyła opinię badacza i pracownika naukowo-dydaktycznego niezwykle docieklivego i skrupulatnego, cieszącego się dużym uznaniem w kręgach krajowej i zagranicznej społeczności akademickiej.

Była autorem lub współautorem blisko 80 publikacji naukowych oraz 7 książek i rozdziałów w książkach. Brała czynny udział w wielu krajowych i zagranicznych konferencjach i kongresach, m.in. w Berlinie, Amsterdamie, Walencji, Jerozolimie, San Antonio, występując tam z referatami i wykładami. Uczestniczyła w realizacji 4 projektów badawczych, w tym 2 grantów Komitetu Badań Naukowych w charakterze kierownika projektu, 1 grantie promotorskim oraz 1 grantie KBN we współpracy z ośrodkiem zewnętrznym.

Była cenionym i lubianym przez młodzież akademicką nauczycielem, który wykształcił wiele pokoleń lekarzy weterynarii, biotechnologów, biologów i zootechników. Była też autorem i współautorem wielu podręczników akademickich.

W ramach obowiązków dydaktycznych wykladała mikrobiologię i mykologię weterynaryjną na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej (w języku polskim i angielskim), Międzywydziałowym Studium Ochrony Środowiska, a także mikrobiologię weterynaryjną i mikrobiologię kliniczną na Wydziale Rolnictwa i Biologii - kierunku biologia. Prowadziła też wykłady z przedmiotu biologia mikroorganizmów dla studentów kierunku bioinżynieria, a także ćwiczenia z zakresu bakteriologii i mykologii na ww. wydziałach oraz dla słuchaczy Studium Doktoranckiego z zakresu mykologii. Pełniła również funkcję kierownika Studium Doktoranckiego w Katedrze Nauk Przedklinicznych.

Była promotorem i opiekunem 3 rozpraw doktorskich oraz recenzentem w postępowaniu habilitacyjnym oraz w przewodzie doktorskim. W ramach upowszechniania

wiedzy brała czynny udział w organizacji krajowych i międzynarodowych konferencji i seminariów.

Była członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, European Confederation of Medical Mycology oraz Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. W latach 2003-2014 była członkiem Sekcji Mykologicznej Komitetu Parazytologii PAN.

Dr hab. Bożena Kaszak za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną wielokrotnie otrzymywała

odznaczenia i nagrody, w tym m.in.: Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Srebrny za Długoletnią Służbę, Odznaczenie Honorowe Polskiego Towarzystwa Weterynaryjnego „Autorowi Wyróżniającej się Książki Weterynaryjnej” za książkę „Mikologia Weterynaryjna”, Dyplom Uznania Rektora SGGW za osiągnięcia dydaktyczne.

prof. dr hab. Marcin Bańbura

Dyrektor Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW

Profesor Zygmunt Kazimierczuk

Prof. dr hab. Zygmunt Kazimierczuk zmarł 6 stycznia 2021 r. w wieku 75 lat.

Prof. dr hab. Zygmunt Kazimierczuk, emerytowany nauczyciel akademicki Wydziału Nauk o Żywności SGGW w Warszawie, wybitny naukowiec, specjalista w zakresie chemii bioorganicznej, ceniony dydaktyk, wspaniały Człowiek.

Zygmunt Kazimierczuk urodził się 4 lutego 1945 r. w Siemionach. Liceum Ogólnokształcące w Siemiatyczach

ukończył w 1962 r. i jako laureat olimpiady chemicznej rozpoczął studia na Wydziale Chemii Uniwersytetu Warszawskiego. Tytuł magistra chemii uzyskał w 1967 r. przedstawiając pracę magisterską pt. „Otrzymywanie niektórych pochodnych 5-etylopirymidyny”. Po studiach podjął pracę w Zakładzie Biofizyki Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie pracował do 1998 r. W 1976 r. przed Radą Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego obronił pracę doktorską pt. „Chemiczna i fotochemiczna synteza i badanie właściwości fizykochemicznych izoguaniny, jej nukleozydów i nukleotydów”. Rozwijając intensywne badania w zakresie chemii nukleozydów purynowych, w 1988 r. przedstawił Radzie Wydziału Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu rozprawę habilitacyjną pt. „Synteza analogów nukleozydów purynowych”, na podstawie której uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk chemicznych.

W 1998 r. prof. dr hab. Zygmunt Kazimierczuk podjął pracę w Katedrze Chemii Wydziału Technologii Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W 2015 r. uzyskał tytuł profesora nauk medycznych w dziedzinie biologii medycznej. Był wieloletnim członkiem Rady Wydziału Technologii Żywności. Pełnił funkcję kierownika Zakładu Chemii Żywności w Katedrze Chemii Wydziału Nauk o Żywności, który został powołany z Jego inicjatywy.

Aktywność naukowa prof. dr hab. Zygmunta Kazimierczuka dotyczyła szeroko rozumianej chemii bioorganicznej. Pracując naukowo w międzynarodowych i krajowych zespołach multidyscyplinarnych prowadził badania z zakresu chemii organicznej skoncentrowane głównie wokół pochodnych kwasów nukleinowych, analogów zasad purynowych, nukleozydów i nukleotydów.

Do najważniejszych osiągnięć prof. Z. Kazimierczuka należy zaliczyć badania związane ze stereospecyficzną syntezą deoksynukleozydów purynowych oraz prace związane z syntezą związków organicznych o aktywności biologicznej. Na szczególne podkreślenie zasługuje udział w opracowaniu metody syntezy 2-chloro-2'-dezoksyadenozyny (2-CDa). Dzięki swojej wiedzy i zaangażowaniu prof. Z. Kazimierczuk przyczynił się do produkcji i rejestracji w Polsce dostępnego w lecznictwie klinicznym leku przeciwnowotworowego i immunosupresyjnego stosowanego w leczeniu białaczki o nazwie biokladrybina, którego był współtwórcą.

Bogaty dorobek naukowy prof. dr. hab. Z. Kazimierczuka obejmuje ponad 130 pozycji w renomowanych czasopismach indeksowanych o zasięgu międzynarodowym oraz patenty. Profesor przetłumaczył z języka rosyjskiego wydane przez PWN książki „Biopolimery” i „Fizyczne metody badania białek i kwasów nukleinowych”. O wyjątkowym znaczeniu prowadzonych przez Niego badań świadczy liczba cytowań Jego publikacji wynosząca wg bazy Web of Science ponad 2000.

Prof. dr. hab. Zygmunt Kazimierczuk był założycielem Fundacji Rozwoju Diagnostyki i Terapii w Warszawie oraz członkiem wielu stowarzyszeń zagranicznych, m.in. International Society of Nucleic Acid Chemistry oraz European Society for Photobiology. Był stypendystą Fundacji Alexandra von Humboldta. Niezależnie od badań prowadzonych w swoich macierzystych instytucjach naukowych, Profesor uczestniczył w pracach prowadzonych w laboratoriach zagranicznych będących wiodącymi ośrodkami w skali

światowej w dziedzinie chemii kwasów nukleinowych. Odbył liczne staże w zagranicznych jednostkach badawczych, począwszy od staży podoktorskich na Uniwersytecie w Konstancji (Niemcy), poprzez staże w USA na Uniwersytecie w Utah i na Uniwersytecie w Massachusetts po współpracę z Uniwersytetem w Osnabruck.

Był również cenionym nauczycielem akademickim o wyjątkowych umiejętnościach dydaktycznych, pełnym pasji i oddania, cieszącym się dużym szacunkiem i sympatią wśród studentów, czego dowodem może być przyznanie Profesorowi tytułu Mistrza Osobowości. Posiadał wyjątkową umiejętność nauczania chemii studentów wydziałów innych niż chemiczne. Swoją nieprzeciętną wiedzę i umiejętnościami chętnie dzielił się z młodszym pokoleniem, wspierając niejednokrotnie w rozwiązywaniu skomplikowanych zagadnień chemicznych.

Za swoją działalność został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Nagrodami JM Rektora SGGW.

Żegnamy Człowieka o wielkim sercu, wyjątkowym talencie artystycznym i nieprzeciętnym poczuciu humoru, miłośnika muzyki poważnej, wybitnego naukowca, życzliwego i cenionego dydaktyka. Pan Profesor był osobą pełną energii, z pozytywnym nastawieniem do świata i drugiego Człowieka. Pomimo wielu osiągnięć na światowym poziomie, pozostał Osobą skromną i nie szukającą poklasku. Zawsze mogliśmy liczyć na Jego pomoc i życzliwość.

dr hab. Agata Górka, prof. SGGW
Kierownik Katedry Chemii
Instytut Nauk o Żywności SGGW

Profesor Zygmunt Wojtaszek

Prof. dr hab. Zygmunt Wojtaszek zmarł 27 stycznia 2021 r. w wieku 91 lat.

Zygmunt Wojtaszek urodził się 1 października 1929 r. w Dzierżkowicach. Studia odbył na Wydziałach: Rolnym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Rolnym SGGW w Warszawie. Od 1957 r. był doktorantem w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW. Stopień doktora uzyskał w 1960 r., doktora habilitowanego w 1966 r., tytuł profesora w 1976 r., a stanowisko profesora zwyczajnego w 1992 r.

Pracę zawodową rozpoczął w 1949 r. jako agronom. Był inspektorem w Wojewódzkim Zarządzie Związku Samopomocy Chłopskiej w Lublinie. W 1953 r. został zatrudniony w Katedrze Planowania i Organizacji Socjalistycznych Przedsiębiorstw Rolniczych. W latach 1971-1974 pracował jako ekspert FAO w Mongolii. Wiele lat był kierownikiem Zakładu Ekonomiki i Organizacji Produkcji Rolniczej w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych, a w latach 1992-1993 kierownikiem tej Katedry.

Prowadził działalność również poza SGGW. Był m.in. konsultantem w Centralnym Instytucie Rolniczym, ekspertem w Zakładzie Planów Perspektywicznych Rolnictwa

Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i prowadził korespondencyjną Poradnię Rolniczą przy SGGW. Był zastępcą członka Naczelnego Komitetu ZSL, uczestniczył w pracach komisji przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Profesor Zygmunt Wojtaszek był dwukrotnie (1976-1980 oraz 1984-1987) członkiem Senatu SGGW, a także Komisji Senackich i Wydziałowych. Uhonorowany został wieloma odznaczeniami i wyróżnieniami, m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz wieloma nagrodami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i JM Rektora SGGW.

Prof. dr hab. Z. Wojtaszek opublikował ponad 260 pozycji, w tym 16 podręczników i skryptów. Najbardziej interesowały Pana Profesora zagadnienia ekonomiki i organizacji gospodarstw rolniczych, indywidualnych i spółdzielczych. Sprecyzował pojęcie gospodarstwa typowego i opracował system klasyfikacji gospodarstw indywidualnych według kierunków i stopni wielostronności produkcji. Podejmował zagadnienia produktywności i dochodowości gospodarstw indywidualnych o różnych kierunkach produkcji. Zajmował się doskonaleniem metod zarządzania i reorganizacji gospodarstw indywidualnych. Podejmował zagadnienia rachunku ekonomicznego oraz rachunkowości, wprowadził kategorię dochodu bezpośredniego. Badał skuteczność

procesu przekształceń gospodarstw wielostronnych w wyspecjalizowane, prowadził badania dotyczące powiązań rolnictwa i infrastruktury technicznej oraz społecznej. Zajmował się gospodarstwami położonymi na glebach słabych. Był organizatorem kilku zespołów badawczych zajmujących się rozwojem spółdzielczości rolniczej. Inne badania dotyczyły mechanizacji i wydajności pracy w rolnictwie, upowszechniania postępu ekonomicznego, rozmieszczenia produkcji rolniczej w Polsce oraz miejsca nauk ekonomiczno-rolniczych.

Dla Profesora Z. Wojtaszka ważne było kształcenie kadr naukowych oraz studentów. Pod Jego kierunkiem rozprawy doktorskie obroniło 7 osób. Dwukrotnie był kierownikiem Studiów Doktoranckich. Pełnił funkcję recenzenta w 32 przewodach doktorskich i 12 habilitacyjnych oraz w 9 postępowaniach o nadanie tytułu naukowego profesora. Przewodniczył komisji ds. opiniowania przewodów i rozpraw doktorskich w instytutach branżowych. Pan Profesor dużo czasu poświęcał swoim asystentom. Wiele godzin spędzał z młodymi pracownikami naukowymi na dyskusjach dotyczących metod i wyników prowadzonych badań. Przybliżał dorobek naukowy swoich nauczycieli i kolegów.

Wiele lat był członkiem Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN, Rad Naukowych Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach oraz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, redaktorem Zeszytów Naukowych SGGW, a przez 30 lat redaktorem naczelnym Roczników Nauk Rolniczych, Seria G. Ekonomika Rolnictwa PAN. Był członkiem Kolegium Redakcyjnego Zagadnień Ekonomiki Rolnej. Przez długi okres aktywnie oddziaływał, współtworzył i ukierunkowywał rozwój nauk ekonomiczno-rolniczych w Polsce.

Zajęcia dydaktyczne Profesor rozpoczął w roku 1951, a prowadził je na Wydziałach Ekonomiczno-Rolniczym oraz Rolniczym z takich przedmiotów jak: Ekonomika i organizacja gospodarstw rolniczych, Ekonomika działów i gałęzi gospodarstwa rolniczego, Ekonomika i organizacja produkcji. Pod Jego kierunkiem prace magisterskie w SGGW wykonało około 170 studentów. Przygotował programy przedmiotów, napisał kilka pomocy dotyczących projektowania organizacji gospodarstw, technologii i opłacalności produkcji, czy pracy doradczej instruktorów rolnych.

Cechą Profesora była konsekwencja w realizacji przyjętej drogi postępowania, którą wykazywał nie tylko w sprawach osobistych, ale także istotnych politycznie, czy gospodarczo. Inną cechą był Jego przyjazny krytycyzm. Charakteryzował się rzetelnością w badaniach, analizował poprawność

wysuwanych wniosków. Rzetelność tę Profesor wykazywał nie tylko jako badacz, ale także jako dydaktyk i człowiek. Potrafił wyłowić ważne problemy badawcze, przewidzieć, które będą istotne w przyszłości. W pomysłach naukowych wyprzedzał aktualne potrzeby nauki i praktyki.

Będąc kierownikiem zespołu starał się tworzyć twórczą atmosferę i związki koleżeńskie. W kierowanym przez Niego Zakładzie Ekonomiki i Organizacji Produkcji Rolniczej 4 pracowników uzyskało tytuły naukowe profesora nauk ekonomicznych.

W 2000 r., na emeryturze, podjął pracę w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim

(WSBiP), gdzie pracował 18 lat. Prowadził zajęcia z przedmiotów ekonomiczno-rolniczych oraz seminaria dyplomowe. Wypromował 250 osób, czyli łącznie, w SGGW i WSBiP, około 430 dyplomantów.

Profesor zmarł w wieku 91 lat, w otoczeniu kochającej Rodziny – żony Wandy, trójki dzieci oraz ośmiorga wnucząt.

prof. dr hab. Bogdan Klepacki

Kierownik Katedry Logistyki

Instytut Nauk Ekonomicznych SGGW

Profesor Zygmunt Brogowski

Profesor Zygmunt Brogowski zmarł 20 lutego 2021 r. w wieku 95 lat.

Zygmunt Brogowski urodził się 11 stycznia 1926 r. w Bełżcu, pow. Tomaszów Lubelski. Przez całe życie zawodowe był związany z Katedrą Gleboznawstwa Wydziału Rolniczego SGGW. Tytuł magistra uzyskał w 1953 r., w 1962 r. stopień doktora nauk rolniczo-leśnych na podstawie rozprawy pt. „Fosfor organiczny i mineralny w niektórych glebach piaskowych Polski”, a w 1967 r. – stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie gleboznawstwa na podstawie rozprawy habilitacyjnej: „Wiązanie wapnia, magnezu, potasu

i sodu w niektórych rodzajach gleb”. W 1978 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1990 r. profesora zwyczajnego. Swoje umiejętności prowadzenia badań naukowych rozwinął na rocznym stażu naukowym w Uniwersytecie Stanowym Michigan w USA i rocznym stażu naukowym w Uniwersytecie Rolniczym Wageningen w Holandii.

Główne kierunki badań prof. Z. Brogowskiego obejmowały zastosowanie modelowania matematycznego w badaniu gleb, występowanie i przemiany minerałów ilastych w glebach, właściwości frakcji granulometrycznych gleb, równowagę jonową roślin uprawnych i leśnych oraz ochronę gleb. Miał bardzo duże osiągnięcia w badaniach o znaczeniu praktycznym dla ochrony środowiska, których efektem było opracowanie wielu technologii recyklingu umożliwiających wtórne, nawozowe wykorzystanie odpadów organicznych i mineralnych. Dzięki bardzo dobrej współpracy Profesora z otoczeniem gospodarczym wiele opracowanych technologii zostało praktycznie wdrożonych. Był autorem lub współautorem około 140 prac naukowych, w tym 70 recenzowanych oraz współautorem mapy gleb Polski w skali 1:300 000, współautorem 2 skryptów i współtłumaczem na język polski podręcznika z języka rosyjskiego i 2 podręczników z języka angielskiego.

Prof. Z. Brogowski w latach 1969 – 1975 był Prodziekanem, w latach 1976-1978 i 1981-1987 Dziekanem Wydziału Rolniczego SGGW, a w 1979 r. organizatorem i kierownikiem pierwszych studiów doktoranckich na tym Wydziale. Otrzymał tytuł Honorowego Dziekana nadany przez Radę Wydziału Rolniczego. Za osiągnięcia odznaczony i wyróżniony m.in.:

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką „Zasłużony Pracownik Rolnictwa”, Złotą Odznaką Honorową „Za Zasługi dla SGGW”, Medalem Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, kilkoma nagrodami JM Rektora SGGW oraz wieloma innymi odznaczeniami i wyróżnieniami.

Odszedł nasz Nauczyciel i Wychowawca człowiek obdarzony pasją badania gleb. Jego bogaty dorobek naukowy miał istotny wkład w rozwój nauki o glebach, z którego będą korzystać kolejne pokolenia gleboznawców. Do końca swoich dni zachował dużą aktywność naukową, służąc swoją wiedzą

młodszy koleżankom i kolegom oraz publikując kolejne prace. Pozostanie w naszej pamięci jako wzór nauczyciela akademickiego, wybitny Uczony, Pedagog, organizator nauki i nauczania, niezawodny Przyjaciel oraz człowiek, który tworzył pełną życzliwości, zaufania i efektywności atmosferę w życiu codziennym społeczności akademickiej.

Cześć Jego pamięci!

prof. dr hab. Józef Chojnicki
Katedra Gleboznawstwa
Instytut Rolnictwa SGGW

Kwestor Teresa Świdarska

Teresa Świdarska zmarła 26 lutego 2021 r. w wieku 85 lat.

Kilkudziesięcioletnia praca Teresy Świdarskiej w Kwesturze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, w dziale, z którym cała społeczność Uczelni miała kontakt, była dla nas wszystkich ostoją w trudnych sprawach rozliczeń finansowych.

Wielka wiedza i doświadczenie Pani Kwestor, wyjątkowa pracowitość i rzetelność były wzorem i inspiracją dla wszystkich, którzy na przestrzeni lat mieli przyjemność z Nią współpracować. Zawsze życzliwa i uśmiechnięta, wspierała kolejne władze rektorskie w zapewnieniu SGGW

jak najlepszych warunków finansowych, mając zawsze na uwadze przede wszystkim dobro Uczelni.

Pani Kwestor była niezwykle uczynna, wymagająca zarówno od siebie, jak i od innych. Bardzo obowiązkowa, służąca pomocą i fachową radą wszystkim pracownikom, niezależnie od ich uczelnianego statusu. Cieszyła się ogromnym zaufaniem całej społeczności akademickiej, czego wyrazem było członkostwo w Senacie Akademickim SGGW przez trzy kolejne kadencje oraz wieloletnia praca w Komisjach Senackich, Uczelnianych i Rektorskich.

Pani Teresa Świdarska uczestniczyła i przeżywała, jak własne, wszelkie wydarzenia i uroczystości uczelniane. A rozwój Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego napawał Ją dumą i radością.

Była Osobą lubianą, o wysokiej kulturze osobistej i niezmiennej elegancji, a w kontaktach prywatnych i towarzyskich - nieocenioną partnerką i Przyjaciółką.

Kilkudziesięcioletnia wielopłaszczyznowa działalność Pani Kwestor została wyróżniona Złotą i Srebrną Odznaką Honorową „Za Zasługi dla SGGW”. Charyzmatyczna działalność Teresy Świdarskiej znalazła wyraz w nadanych odznaczeniach państwowych, m. in.: Krzyżu Oficerskim i Krzyżu Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Srebrnym Krzyżu Zasługi.

Pani Kwestor Teresa Świdarska pozostanie w naszej wdzięcznej pamięci i sercach jako wspaniały Człowiek, zarówno w pracy, jak i w przyjaźni.

prof. dr hab. Elżbieta Biernacka
Prorektor ds. Nauki SGGW w latach 1996-2002

Porozumienie o współpracy z miastem stołecznym Warszawa

Podpisanie porozumienia o współpracy z miastem stołecznym Warszawa

Rektor SGGW profesor Michał Zasada oraz prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski podpisali porozumienie o współpracy uczelni i miasta stołecznego, zapewniające wymianę wiedzy i doświadczeń w dziedzinach związanych z działalnością obydwu instytucji.

Porozumienie pomiędzy Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz miastem stołecznym Warszawa pozwala na szeroką współpracę ekspercką, badawczą i dydaktyczną wpisującą się w strategię rozwoju miasta. Dzięki niemu rozwiązania opracowane w trakcie badań naukowych będą mogły być łatwiej wdrażane do praktyki. Na współpracy skorzystają nie tylko mieszkańcy Warszawy, ale także studenci i absolwenci SGGW.

„Bardzo się cieszę z podpisanego porozumienia z SGGW, dlatego, że dzisiaj stawiamy przede wszystkim na ochronę środowiska, na politykę żywnościową, na rozwój stref zielonych w mieście, czyli na wszystkie te działania, którymi

zajmuje się Uczelnia. Cieszę się ze współpracy z SGGW mając na uwadze także promocję miasta jako całości i pokazywanie, że tak nowoczesne kierunki studiów są realizowane w Warszawie” – powiedział prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski.

„Dla mnie istotne jest to, że cele miasta stołecznego Warszawy i cele SGGW są w wielu punktach zbieżne. Chcemy doprowadzić do tego, żeby kampus był swego rodzaju demonstratorem, przykładem w jaki sposób w praktyce wprowadzać również w mieście nowoczesne rozwiązania związane z tworzeniem lepszego środowiska do życia ludzi” – stwierdził rektor SGGW profesor Michał Zasada. Współpraca w zakresie badań, wdrożeń i upowszechniania wiedzy obejmie wiele dziedzin, w szczególności:

- architekturę i sztukę krajobrazu,
- gospodarkę przestrzenną,
- zrównoważony rozwój,
- zagospodarowanie wód opadowych,
- technologię żywności i żywienie,

- weterynarię,
- leśnictwo i drzewnictwo,
- nauki społeczne, w tym socjologię i pedagogikę,
- inżynierię i ochronę środowiska,
- odnawialne źródła energii,
- informatykę techniczną i telekomunikację,
- ekonomię i finanse,
- rolnictwo i ogrodnictwo,
- leśnictwo,
- biologię,
- inżynierię lądową i transport,
- inżynierię mechaniczną,
- zarządzanie jakością.

Ważnym elementem wspólnych działań będzie opracowywanie i wdrażanie innowacji technologicznych i społecznych, szczególnie rozwiązań inteligentnych miast.

Porozumienie będzie realizowane przy użyciu wielu zróżnicowanych narzędzi. Do ważnych należy zaliczyć: szkolenia, warsztaty, konferencje oraz seminaria, a także udział pracowników Partnerów porozumienia w komisjach, radach i zespołach doradczych. Pracownicy uczelni oraz administracji Warszawy prowadząc wspólne projekty będą mieli dostęp do najnowszych i sprawdzonych danych. Dzięki temu studenci i doktoranci uczelni będą mogli realizować prace dyplomowe zgodne z tematyką obejmującą praktyczne aspekty funkcjonowania aglomeracji miejskiej. Pracownicy administracji Warszawy będą mogli uczestniczyć w projektach dydaktycznych i naukowych prowadzonych przez uczelnię. Z kolei studenci i absolwenci uzyskają łatwiejszy dostęp do praktyk i wolontariatu w jednostkach organizacyjnych miasta. Ponadto, SGGW i Warszawa będą realizować wspólne projekty edukacyjne finansowane ze źródeł unijnych i zagranicznych.

W uroczystym podpisaniu porozumienia ze strony SGGW udział wzięli także: prof. dr hab. Kazimierz Tomala, I z-ca rektora, prorektor ds. rozwoju; dr hab. Marta Mendel, prorektor ds. współpracy międzynarodowej; prof. dr hab. Jarosław Gołębiwski, prorektor ds. dydaktyki; prof. dr hab. Tomasz Okruszko, prorektor ds. nauki oraz dr inż. Władysław W. Skarżyński, kanclerz.

Urząd Miasta Warszawy poza prezydentem Rafałem Trzaskowskim reprezentowała Ewa Kolankiewicz, dyrektor Centrum Komunikacji Społecznej.

Podpisanie porozumienia to symboliczny moment, który jest kolejnym etapem trwającej już od wielu lat współpracy SGGW z miastem stołecznym. Wiele inwestycji, które Warszawa dotychczas zrealizowała było prowadzonych przy wydatnym udziale ekspertów ze Szkoły Głównej

Gospodarstwa Wiejskiego. Wystarczy wspomnieć o budowie obydwu linii Metra, Stadionu Narodowego, czy Skarpy Warszawskiej. Naukowcy z naszej uczelni pracowali także przy projektowaniu składowisk Radiowo i Łubna oraz wielu innych opracowaniach dotyczących gospodarowania odpadami. Naukowcy z SGGW wykonywali badania środowiskowe na potrzeby oceny zanieczyszczenia terenów po produkcji przemysłowej, dotyczące zanieczyszczenia powietrza oraz innych szkodach ekologicznych.

Wielu naukowców specjalizujących się w architekturze krajobrazu było autorami opracowań na temat zieleni miejskiej oraz pomników warszawskich. Ważnym elementem dotychczasowej współpracy były badania i praca edukacyjna na rzecz prawidłowego żywienia młodzieży w stołecznych szkołach. Warsztaty dla personelu odpowiedzialnego za żywienie w placówkach oświatowych, zwłaszcza w przedszkolach i szkołach podstawowych oraz bardzo liczne opracowania ułatwiające planowanie prawidłowych posiłków dla młodzieży szkolnej to tylko niewielka część współpracy naukowców z naszej uczelni z Warszawą.

Kolejnymi elementami wspólnych działań były też ekspertyzy i prace badawcze dotyczące ochrony zwierząt w przestrzeni miejskiej. Ważnymi zagadnieniami realizowanymi wspólnie z jednostkami administracyjnymi Urzędu Miasta Warszawy są także te z zakresu pedagogiki i socjologii. Wspólnie prowadzone zajęcia dydaktyczne dla studentów tych kierunków realizowane są od kilku lat.

SGGW otrzyma dofinansowanie na budowę Centrum OZE

Podpisanie umowy na dofinansowanie Centrum OZE

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie podpisała umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie budowy Centrum Edukacji Ekologicznej OZE (Odnawialne Źródła Energii).

Centrum Edukacyjne Odnawialne Źródła Energii powstanie na terenie należącego do SGGW Rolniczego Zakładu Doświadczalnego Wilanów-Obory. Autorem i pomysłodawcą projektu jest prof. dr hab. Aleksander Lisowski z Katedry Inżynierii Biosystemów Instytutu Inżynierii Mechanicznej, kierownikiem projektu zaś dr inż. Adam Świętochowski z tej samej Katedry.

Uroczyste podpisanie umowy o dofinansowanie inicjatywy SGGW odbyło się 5 lutego 2021 r. w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Głównym celem realizacji projektu jest kształtowanie świadomości ekologicznej studentów SGGW, uczniów, młodzieży i lokalnej społeczności. W ramach projektu powstanie Centrum Edukacyjne z zapleczem laboratoryjno-dydaktycznym, gdzie studenci oraz pracownicy naukowcy będą mogli prowadzić prace badawczo-rozwojowe, a ich wyniki będą wykorzystywane przez przedsiębiorców - powiedział

Rektor SGGW profesor Michał Zasada po podpisaniu umowy z NFOŚiGW.

Odnawialne źródła energii to technologie, które wciąż są rozwijane, badane i udoskonalane. Służą nie tylko planecie, hamując zmiany klimatu przez zmniejszanie emitowanego CO₂, ale mają ułatwić nasze życie i obniżyć koszty, które ponosimy. Fotowoltaika oraz biopaliwa to rozwiązania, które bardzo szybko zyskują popularność w Polsce – mówił o projekcie Minister Klimatu i Środowiska Michał Kurtyka.

Mam nadzieję, że dzięki działalności Centrum Edukacji Ekologicznej OZE studenci będą mogli nabyć praktyczne umiejętności w perspektywicznej dziedzinie, rolnicy i przedsiębiorcy zdobędą wiedzę i poznają narzędzia umożliwiające wykorzystywanie wszystkich zasobów, jakich dostarcza nam natura, a mieszkańcy Mazowsza w przystępny sposób dowiedzą się jak wszyscy wspólnie możemy dążyć do niezależności energetycznej. Inwestycję docenią na pewno okoliczni mieszkańcy, którzy zostaną uwolnieni od przykrego zapachu oraz zanieczyszczania pobliskiego jeziora – zaznaczył Wojewoda Mazowiecki Konstanty Radziwiłł.

Dzięki Centrum Edukacji Ekologicznej OZE promowane będą zasady zrównoważonego rozwoju poprzez budowę w skali mikro instalacji demonstracyjnej do produkcji biogazu z naturalnych substratów organicznych, układu kogeneracyjnego produkującego ciepło i energię elektryczną z biogazu oraz instalacji fotowoltaicznej PV z baterią akumulatorów. Uruchomienie instalacji pilotażowej umożliwi zaopatrzenie całego kompleksu RZD Obory w energię elektryczną i ciepło, przez co obiekt osiągnie samowystarczalność energetyczną.

Projekt zakłada również, że w Centrum Edukacyjnym studenci oraz pracownicy naukowcy będą mogli prowadzić prace badawczo – rozwojowe.

Kwota dotacji z NFOŚiGW wynosi 2 114 072 zł., a planowany całkowity koszt projektu to 2 488 815 zł. Zakończenie realizacji przedsięwzięcia zaplanowano na koniec 2022 r.

VI Międzynarodowy Kongres Wodny IAHR

VI Międzynarodowy Kongres Wodny IAHR (fot. PAN)

W dniach 15-18 lutego 2021 r. odbył się organizowany przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego, Polską Akademię Nauk oraz Instytut Geofizyki PAN VI Międzynarodowy Kongres Wodny IAHR (International Association for Hydro-Environment Engineering and Research).

Podczas wydarzenia ogłoszono laureatów nagród Międzynarodowego Stowarzyszenia Inżynierii i Badań Wodno-Środowiskowych - Industry Innovation Awards (Innowacyjne Przedsięwzięcie Hydrologiczne) oraz Regional Hydro-Environment Heritage (Dziedzictwo Wodne). Oba wyróżnienia otrzymały obiekty z Polski – Bulwary Wiślane oraz Kanał Augustowski.

Szósta edycja kongresu IAHR zatytułowana „No frames, no borders” ze względu na światową pandemię SARS-CoV-2 odbyła się online w formule spotkań z limitem miejsc w studiach zorganizowanych w Pałacu Staszica PAN w Warszawie, a także w stacjach PAN w Berlinie, Wiedniu i Brukseli oraz na Uniwersytecie w Sheffield w Wielkiej Brytanii.

W uroczystości otwarcia kongresu w Warszawie uczestniczył rektor SGGW prof. dr hab. Michał Zasada oraz prorektor ds. nauki prof. dr hab. Tomasz Okruszko.

W konferencji wzięło udział ponad 400 specjalistów z 53 krajów. Wśród panelistów znaleźli się reprezentanci

międzypaństwowego programu hydrologicznego UNESCO (The Intergovernmental Hydrological Programme) oraz World Meteorological Organization. Głównymi zagadnieniami kongresu były: problem zmiany klimatu, ekstremalne zjawiska wodne, naturalne zagrożenia, hydraulika środowiskowa i inżynieria hydrauliczna.

„Kongres to świetna platforma do dzielenia się pomysłami i rozmowy o potrzebach badań i obecnym stanie wiedzy w szeroko pojętej dziedzinie hydrologii, którą uprawiają specjaliści z różnych obszarów: geofizyki, matematyki, chemii. Badacze powinni pracować na pograniczach tych obszarów, wykorzystując rozmaite narzędzia naukowe, aby móc przyglądać się problemom wodnym z różnych perspektyw” – mówił prof. Paweł Rowiński, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk oraz wiceprzewodniczący IAHR.

Wydarzeniem towarzyszącym kongresowi było rozdanie nagród Międzynarodowego Stowarzyszenia Inżynierii i Badań Wodno-Środowiskowych. To najważniejsze wyróżnienie hydrologiczne w Europie. Hydrologowie uhonorowali warszawskie Bulwary Wiślane nagrodą „Industry Innovation Award” jako wyróżniający się przykład nowoczesnego nabrzeża łączącego odpowiedź na potrzeby mieszkańców z ochroną natury. Kanał Augustowski zdobył natomiast „Regional Hydro-Environment Heritage Award” jako skarb inżynierii hydraulicznej.

Uzasadniając werdykt prof. Paweł Rowiński podkreślił, że warszawskie Bulwary Wiślane są wyjątkowym w skali europejskiej kompromisem godzącym potrzeby mieszkańców miasta z ochroną przyrody i naturalnej części wiślanego nabrzeża. O fenomenie Kanału Augustowskiego mówił natomiast prorektor prof. Tomasz Okruszko. Zaznaczył, że obiekt ten jest znakomitym przykładem wybitności technicznej naszego dziedzictwa inżynierskiego.

IAHR to Międzynarodowe Stowarzyszenie Inżynierii i Badań Wodno-Środowiskowych. Założone w 1935 r. jest ogólnoswiatową i najważniejszą organizacją inżynierów i specjalistów ds. wody działającą w dziedzinach związanych z naukami hydro-środowiskowymi.

Posiedzenie KRURiP w SGGW

Posiedzenie KRURiP w SGGW

Dnia 2 marca w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyło się posiedzenie Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych.

Przewodniczący KRURiP prof. dr hab. inż. Jarosław Bosa

W spotkaniu udział wzięli: przewodniczący KRURiP Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu prof. Jarosław Bosa, Prorektor ds. Studiów Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach prof. dr hab. Barbara Biesiada-Drzazga, Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dr hab. Jerzy Andrzej Przyborowski, prof. UWM, Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu prof. dr hab. Krzysztof Szoszkievicz, Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR. Gospodarzem konferencji był Rektor SGGW prof. dr hab. Michał Zasada.

Podczas zjazdu przedstawione zostały referaty: „Kształcenie i kosztowność” oraz „Badanie i współpraca” (dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR) oraz „Zmiany legislacyjne” (prof. dr hab. Michał Zasada). Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń oraz poruszenia najistotniejszych tematów dotyczących kształcenia oraz współpracy w obszarze badań, w tym z samorządami i biznesem, prowadzonych w uczelniach o profilu rolniczym.

Biuro Promocji SGGW

Publikacja naukowców z SGGW w „IEEE Access”

Artykuł naukowców z Katedry Hydrotechniki, Technologii i Organizacji Robót Instytutu Inżynierii Lądowej SGGW został opublikowany w międzynarodowym czasopiśmie „IEEE Access”.

Dr inż. Marta Kiraga oraz dr inż. Anna Miskowska (obecnie Markiewicz) przeprowadziły badania dotyczące zastosowania koncepcji Lane’a w procesie formowania się niekorzystnego zjawiska lokalnych rozmyć poniżej budowli piętrzących. Dotychczas jej zastosowanie było prognostyczne, a nie ilościowe. Na drodze analizy wymiarowej autorki zaproponowały zmodyfikowaną postać zależności Lane’a, która może być wykorzystana w inżynierii rzecznej i hydrotechnice do szacowania parametrów geometrycznych lokalnych rozmyć. Formuła zyskała uznanie wśród międzynarodowych recenzentów i została sprawdzona w warunkach terenowych, dając obiecujące wyniki.

Do pomiarów laboratoryjnych autorki użyły urządzenia pomiarowego złożonego ze skanera laserowego LiDAR, mikrokomputera Raspberry Pi do formułowania komend sterujących oraz silników krokowych. Dzięki temu urządzenie, nazwane Prototyp A1, przemieszczało się wzdłuż koryta laboratoryjnego.

Elementy nośne Prototypu zostały wykonane z biodegradowalnego poliaktydu i wydrukowane na drukarce

3D. Użyty w badaniach poliaktyd otrzymuje się z odnawialnych surowców naturalnych, takich jak np. mączka kukurydziana. Prototyp A1 został skonstruowany przez Martę Kiragę oraz Matveya Razumnika, wówczas doktorantów w dyscyplinie budownictwo, w ramach grantu wewnętrznego pt. „Wpływ małych budowli wodnych na warunki transportu rumowiska wlezonego” realizowanego na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska.

Efektom przeprowadzonych badań było opublikowanie artykułu zatytułowanego „Lane’s relation in local scour investigations” autorstwa dr inż. Marty Kiragi oraz dr inż. Anny Miskowskiej w czasopiśmie IEEE Access. IEEE Access to czasopismo naukowe publikowane przez Institute of Electrical and Electronics Engineers, skupione na branży elektronicznej oraz technologicznej. Swoją tematyką obejmuje najbardziej nowatorskie zagadnienia, takie jak: Big Data, urządzenia zdalnie sterowane oraz sztuczna inteligencja. Czasopismo stawia rygorystyczne wymagania względem publikacji, spośród których najważniejszym jest unikalność, nowoczesność i możliwość zastosowania praktycznego prezentowanych treści w oparciu o ściśle zdefiniowane inżynierskie analizy.

Biuro Promocji SGGW

Badania naukowców z SGGW opublikowane w „Plant Journal”

Międzynarodowy zespół naukowców z udziałem badaczy ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego po raz pierwszy opisał roślinne czynniki transkrypcyjne regulujące ekspresję genów w jądrze i chloroplastie. Wyniki badań zostały opublikowane w czasopiśmie „Plant Journal”.

Autorami artykułu są członkowie zespołu prof. Stanisława Karpińskiego: dr Piotr Gawroński, dr Paweł Burdiak, Jakub Mielecki oraz Magdalena Zaborowska z Katedry Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin SGGW. Pozostali autorzy to: dr Magdalena Górecka z Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN, prof. Dario Leister z Ludwig-Maximilians University Munich,

dr Lars B. Scharff z University of Copenhagen oraz dr Cezary Waszczak z University of Helsinki.

Badania opisane w publikacji po raz pierwszy przedstawiają i identyfikują u roślin czynniki transkrypcyjne regulujące jednocześnie ekspresję genów w jądrze komórkowym i w chloroplastie. Badania pokazują molekularną komplikację komunikacji chloroplastu z jądrem komórkowym w procesach aklimatyzacyjnych u roślin.

Biuro Promocji SGGW

Globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju

Nowe doświadczenia i wyzwania dla SGGW

Podpisanie umowy o współpracy pomiędzy SGGW i Polską Akcją Humanitarną.

Realizacja ambitnych celów i stawianie czoła wyzwaniom współczesnego świata stanowią jeden z nurtów aktywności inicjowanych przez jednostki i pracowników Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Przykładem takich działań jest zaangażowanie specjalistów z SGGW w realizację projektów współpracy rozwojowej, wpisujących się w założenia rezolucji przyjętej jednogłośnie przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych 25 września 2015 roku. Tego dnia, na szczycie w Nowym Jorku, przywódcy krajów członkowskich ONZ, przyjęli dokument końcowy pt.: „Przekształcania naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030” i tym samym podjęli ambitne zobowiązanie do wdrożenia działań na rzecz redukcji ubóstwa w jego

wszystkich postaciach, zapewnienia dostępu do edukacji, żywności i czystej wody, podjęcia działań na rzecz równości szans, wspierania praw człowieka, pokoju i stabilności na świecie, ochrony środowiska naturalnego, łagodzenia zmian klimatycznych, dostępu do zrównoważonych źródeł energii. Uchwalona Rezolucja zakłada realizację tzw. celów zrównoważonego rozwoju (ang. Sustainable Development Goals – SDGs), które wyznaczają plan działań na rzecz przemian i przeobrażeń świata, w którym potrzeby obecnego i przyszłych pokoleń mogą być zaspokojone w sposób zrównoważony, z poszanowaniem dla środowiska oraz z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń. Agenda 2030 ma charakter uniwersalny, horyzontalny i jest bardzo ambitna. Obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które odnoszą się do trzech wymiarów zrównoważonego rozwoju: gospodarczego, społecznego i środowiskowego. W Polsce realizację założeń globalnej agendy rozwojowej monitoruje Ministerstwo Rozwoju, natomiast na płaszczyźnie międzynarodowej, wysiłki

Prof. dr hab Romuald Zabielski prowadzi zajęcia dla nauczycieli w LITA Tengeru.

Dr hab. Antoni Pluta i dr inż. Andrzej Janicki wdrażają w Tanzanii nowe technologie przetwórstwa mleka i produkcji serów.

krajów rozwijających się na rzecz wypełniania celów i założeń Agendy 2030 wspiera Ministerstwo Spraw Zagranicznych, między innymi w ramach działań programu Polskiej Pomocy. Przykładem działań wspieranych i finansowanych przez MSZ w ramach Polskiej Pomocy jest realizacja projektów mających na celu wzmocnienie globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Projekty te są płaszczyzną współpracy pomiędzy specjalistami SGGW i organizacjami pozarządowymi. Doświadczenie naszej Uczelni w tym zakresie sięga 2005 roku, w którym to SGGW podpisała umowę o współpracy z Polską Akcją Humanitarną, wspierając w jej ramach PAH wiedzą i doświadczeniem eksperckim swoich pracowników, między innymi w zakresie uzdatniania wody pitnej, poprawy jakości środowiska naturalnego i ograniczenia jego zanieczyszczenia. W ramach tej współpracy, wspólnie z Wydziałem Inżynierii Chemicznej i Procesowej Politechniki Warszawskiej pracownicy SGGW dokonali ewaluacji, prowadzonego przez wiele lat przez Polską Akcję Humanitarną w Czeczenii, Programu Wodnego mającego na celu zaopatrzenie w wodę pitną mieszkańców poszkodowanego w wojnach czeczeńskich Groznego. W kolejnych latach eksperci SGGW uczestniczyli w realizacji projektów współpracy rozwojowej prowadzonych zarówno w Uczelni, jak i wspierali działania innych organizacji pozarządowych na tym polu. Współpraca z Polskim Centrum Pomocy Międzynarodowej, Fundacją Kultury Świata i Fundacją Nauka dla Rozwoju dotyczyła głównie projektów pomocowych realizowanych w ramach programu Polskiej Pomocy w Afryce. Cele i tematyka projektów dotyczyły głównie infrastrukturalnego, sprzętowego i merytorycznego wsparcia dla rozwoju edukacji w krajach Afryki Wschodniej. Jednym z ostatnich projektów współpracy rozwojowej, w realizację którego zaangażowani byli eksperci z SGGW był

projekt „Poprawa jakości kształcenia młodzieży w zakresie nauk weterynaryjnych w Tanzanii, poprzez poprawę warunków ich nauczania” prowadzony w latach 2019-2020 w ramach finansowanego ze środków MSZ RP programu Polska Pomoc przez Fundację Nauka dla Rozwoju w Tanzanii. Celem ogólnym projektu było zwiększenie potencjału instytucji kształcących młodzież w zakresie rolnictwa i hodowli na różnych poziomach (szkół średnich i uniwersyteckim), co wpłynie na istotne podniesienie jakości kształcenia lekarzy weterynarii i specjalistów pokrewnych dziedzin związanych z ochroną zdrowia zwierząt gospodarskich oraz profilaktyki zdrowia publicznego. Wsparcie rozwoju potencjału edukacyjnego Sokoine University of Agriculture (SUA) w Morogoro oraz Livestock Training Agency (LITA) w Tengeru, będących beneficjentami projektu, wymagało podjęcia prac związanych z poprawą jakości służącej mu infrastruktury.

Dr Maciej Klockiewicz prowadzi zajęcia z parazytologii dla studentów w Tengeru.

Projekt pozwolił na przeprowadzenie gruntownych prac remontowo-modernizacyjnych budynków dydaktycznych SUA Morogoro i LITA Tengeru. W trakcie realizacji projektu, w latach 2019-2020, wyremontowano i zmodernizowano pomieszczenia 4 laboratoriów dydaktycznych należących do tanzańskich Partnerów. Laboratoria służyć będą do realizacji zajęć dydaktycznych z parazytologii, diagnostyki laboratoryjnej i klinicznej oraz pokrewnych nauk. Wyremontowane pomieszczenia laboratoriów wyposażono w nowe meble laboratoryjne oraz zakupiony w ramach projektu laboratoryjny sprzęt analityczny. W ramach realizacji projektu zakupiono i zainstalowano w laboratoriach należących do Beneficjentów projektu: zestawy mikroskopów laboratoryjnych składające się z mikroskopu pokazowego i mikroskopu stereoskopowego

Dr Justyna Bartosik w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych prowadzonych dla tanzańskich studentów.

z kamerami HDMI, mikroskopów podstawowych do ćwiczeń dla studentów, kamer edukacyjnych (wizualizery), analizatorów hematologicznych i biochemicznych do badania krwi zwierząt oraz analizatorów do badania moczu. Uzupełnieniem sprzętu podstawowego był drobny sprzęt laboratoryjny. Odnowione i zmodernizowane laboratoria wyposażone w nowoczesny sprzęt laboratoryjny pozwolą na realizację zajęć dydaktycznych na poziomie porównywalnym z tym, na

jakim prowadzone są one w Polsce. Ulepszanie infrastruktury edukacyjnej musi być zawsze powiązane z inwestowaniem w poprawę wiedzy, umiejętności i kompetencji korzystających z niej nauczycieli. Zgodnie z tym założeniem również w trakcie zrealizowanego na rzecz LITA Tengeru i SUA Morogoro projektu przygotowano i przeprowadzono zajęcia szkoleniowe podnoszące umiejętności i wiedzę tanzańskich nauczycieli. Stąd do przygotowania i realizacji zadań w zakresie przeprowadzenia szkoleń teoretycznych i warsztatowych z anatomii topograficznej i klinicznej zwierząt gospodarskich i towarzyszących, diagnostyki chorób pasożytniczych oraz diagnostyki klinicznej i laboratoryjnej zaangażowano specjalistów zajmujących się tymi obszarami medycyny weterynaryjnej – nauczycieli akademickich będących pracownikami Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie. Szkolenia przeprowadzono w formie wykładów oraz seminariów i ćwiczeń praktycznych, w tym terenowych. W trakcie części seminaryjnej przeznaczono czas na dyskusję i wymianę doświadczeń w realizacji programów dydaktycznych w obu ośrodkach kształcenia. Poruszano kwestie treści przedmiotowych (zakres tematyczny) oraz sposobów oceny efektów uczenia się.

Dr Karolina Barszcz wraz z dr. Markiem Kulką szkolą tanzańskich nauczycieli w ramach ćwiczeń terenowych.

Uroczystość otwarcia wyremontowanych i doposażonych w nowoczesny sprzęt laboratoriów dydaktycznych w Tengeru.

Dwuletnie zaangażowanie w realizację projektu wywarło nadzwyczajne wrażenie na wykonawcach zadań projektowych, tj. na pracownikach badawczo-dydaktycznych Instytutu Inżynierii Środowiska (dr inż. Wiesław Ptach) oraz Instytutu Medycyny Weterynaryjnej (dr Karolina Barszcz, dr Justyna Bartosik, dr Maciej Klockiewicz oraz dr Marek Kulka). Wszyscy zgodnie przyznają, że udział w projekcie był znakomitą okazją do pracy w międzynarodowym zespole w obszarze koordynacji działań oraz do wymiany doświadczeń i poszerzenia własnej wiedzy o zagadnienia specyficzne dla rejonu Afryki Wschodniej. Dr Karolina Barszcz i dr Marek Kulka podkreślają również, że zaangażowanie pracowników SGGW w projektach Polskiej Pomocy MSZ jest wspaniałą szansą na promocję potencjału i kapitału Uczelni oraz Polski na arenie międzynarodowej. Pobyt w Tanzanii umożliwił wykonawcom przedsięwzięcia bliższe poznanie Tanzańczyków, którzy zrobili wrażenie ludzi bardzo otwartych i życzliwych, łatwo nawiązujących znajomości i zawsze gotowych do pomocy, a także bez względu na okoliczności optymistycznie nastawionych do świata, z nigdy nieniknącym uśmiechem na twarzy. Dr Maciej Klockiewicz zaznacza, że podczas realizacji projektu niezbędne okazały się wytrwałość i gotowość do pokonywania trudności w przyjaznym, lecz zarazem obcym środowisku. Wyzwaniem bywało choćby odmienne podejście Tanzańczyków do terminowości.

Niewątpliwym ułatwieniem była jednak życzliwość i chęć współpracy ze strony Beneficjentów projektu.

Podsumowaniem dwuletniego projektu było uroczyste otwarcie zmodernizowanych i doposażonych w nowoczesny sprzęt laboratoriów w Morogoro i Tengeru. W uroczystościach otwarcia wzięli między innymi udział: Ambasador RP w Tanzanii Krzysztof Buzalski, prof. Elisante Ole Gabriel, Stały Sekretarz ds. Hodowli, Ministerstwa ds. Hodowli i Rybołówstwa Zjednoczonej Republiki Tanzanii, dr hab. Marta Mendel, Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej SGGW oraz prof. dr hab. Marcin Bańbura, Dyrektor Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW. Spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Hodowli i Rybołówstwa Tanzanii oraz Ambasadorem RP było szansą na omówienie perspektyw dalszej współpracy pomiędzy Ministerstwem i SGGW, a także innymi uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi z rejonu Afryki Wschodniej.

dr hab. Marta Mendel, dr Maciej Klockiewicz
Instytut Medycyny Weterynaryjnej SGGW
dr inż. Wiesław Ptach
Instytut Inżynierii Środowiska SGGW

Konferencja Euroleague for Life Sciences 2020

W dniach 19-21 listopada 2020 r. w University of Natural Resources and Applied Life Sciences w Wiedniu (BOKU) odbyły się dwie międzynarodowe konferencje: doroczna konferencja przedstawicieli uniwersytetów należących do Euroleague for Life Sciences (ELLS) oraz Studencka Konferencja Naukowa ELLS. Z uwagi na sytuację epidemiczną, pierwszy raz w historii odbyła się online.

W konferencjach wzięli udział przedstawiciele uczelni europejskich oraz partnerów zrzeszonych w ELLS (rektorzy, prorektorzy, dziekani, profesorowie, studenci i absolwenci).

Euroleague for Life Sciences (ELLS) jest organizacją zrzeszającą wiodące uczelnie rolniczo-przyrodnicze w Europie, do której należą:

- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- Wageningen University & Research, Holandia
- University of Natural Resources and Applied Life Sciences w Wiedniu, Austria
- Czech University of Life Sciences w Pradze, Czechy
- University of Hohenheim, Niemcy
- Swedish University of Agricultural Sciences, Szwecja
- University of Copenhagen, Dania
- oraz na świecie:
- China Agricultural University, Chiny
- Hebrew University of Jerusalem, Food and Environment, Izrael
- Lincoln University, Nowa Zelandia.

Uczelnie współpracują w zakresie zarządzania zasobami naturalnymi, nauk rolniczych i leśnych, nauk przyrodniczych, nauk o żywieniu i nauk o środowisku naturalnym. Celem ELLS jest przygotowanie i prowadzenie wspólnych programów badawczych i dydaktycznych, ułatwianie mobilności studentów i nauczycieli akademickich przez uproszczenie stosowanych procedur oraz zapewnienie wysokiej jakości nauczania.

Czwartek i piątek (19-20 listopada) były dniami intensywnej pracy zarządu Euroleague for Life Sciences oraz pracowników uczelni należących do ELLS. Omawiano sprawy

związane z funkcjonowaniem sieci oraz przedstawiono działania wszystkich grup (tzw. subject area i support teams) oraz ich plany na kolejny rok. Uczestnicy wysłuchali prelekcji związanej z tematem przewodnim konferencji „Scenarios for the Future: The Impact of Life Sciences on Human Life Quality in the 21st Century” jak również uczestniczyli w warsztatach poświęconych następującym zagadnieniom:

- The role of universities in the transformational proces, Franz Fehr, University of Natural Resources and Life Sciences, Vienna
- ELLS in Horizon Europe, Karl Jaghane, Swedish University of Agricultural Sciences
- Fostering early researcher careers with ELLS, Elisabeth Denk, University of Natural Resources and Life Sciences, Vienna

W ceremonii otwarcia i zamknięcia obydwu konferencji uczestniczyli prof. Hubert Hasenauer, Rektor BOKU oraz władze SGGW: rektor prof. Michał Zasada oraz dr hab. Marta Mendel, prorektor ds. współpracy międzynarodowej.

20-21 listopada to dni studenckiej konferencji ELLS z tematem wiodącym „The World of Tomorrow – A Green and Sustainable Society”. W konferencji uczestniczyło ponad 200 studentów uczelni zrzeszonych w ELLS, którzy wygłosili ponad 100 referatów w czterech sesjach tematycznych: Green Innovation and circular economy; rural and urban development for thriving communities; food and health for the next generation; innovations in Life Sciences. Drugą nagrodę w konkursie na najlepszą pracę naukową w kategorii Green Innovation and circular economy otrzymała studentka SGGW Aleksandra Jeżo.

Organizatorem kolejnej dorocznej konferencji ELLS została SGGW. Odbędzie się ona w dniach 18-20 listopada 2021 r. Temat dyskusji przedstawicieli zrzeszonych uczelni to „Actions towards a more sustainable future, lessons learned from the crisis”, studentów zaś „Green (r)evolution: from molecules to ecosystems”.

Prestiżowa Nagroda dla prof. Alojzego Szymańskiego

Prof. dr hab. inż. Alojzy Szymański, rektor SGGW w latach 2008-2016, otrzymał Nagrodę Ministra Edukacji i Nauki za całokształt dorobku. To prestiżowa kategoria, w której wyróżnienia odbierają wybitne osobowości polskiej nauki i szkolnictwa wyższego.

19 lutego w Dzień Nauki Polskiej, ustanowionego w rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika, najwybitniejszego polskiego naukowca, ogłoszono uroczyste listę tegorocznych laureatów Nagród Ministra Edukacji i Nauki. Ze względu na sytuację pandemiczną, uroczystość odbyła się w formie transmisji internetowej. Z laureatami spotkali się Minister Przemysław Czarnek oraz przewodniczący Zespołu doradczego do oceny wniosków o przyznanie nagród MEiN prof. dr hab. Tomasz Szapiro.

Nagrody Ministra Edukacji i Nauki przyznawane są w 5 kategoriach – za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej, wdrożeniowej, organizacyjnej oraz za całokształt dorobku. W ubiegłym roku do MEiN wpłynęły 124 wnioski. Do oceny merytorycznej zakwalifikowano ich 111. Przyznano 74 nagrody, w tym 57 indywidualnych i 17 zespołowych. Jak podkreśla prof. dr hab. Tomasz Szapiro, nagrody te są dla społeczeństwa sygnałem, że ma wybitnych naukowców, dla uczonych, że są dostrzegani i doceniani, dla świata, że w Polsce powstaje nauka, która jest istotną częścią nauki globalnej. Wnioski o nagrody są wielokrotnie opiniowane merytorycznie, m.in. przez Senat Akademicki rodzimej uczelni kandydata do nagrody oraz recenzentów. W końcowej fazie ocena i przygotowanie listy rankingowej należy do 32-osobowego Zespołu doradczego, reprezentującego środowisko szkolnictwa wyższego i nauki oraz stosowne dyscypliny nauki i sztuki, który przedstawia Ministrowi propozycje dotyczące przyznania nagród.

W gronie laureatów w kategorii za całokształt dorobku wraz z prof. dr hab. inż. Alojzym Szymańskim uhonorowano jeszcze 17 osób. Kariera zawodowa nagrodzonych związana jest z różnymi aspektami działalności naukowej, a także akademickiej – od opieki naukowej i dydaktycznej

Prof. dr hab. inż. Alojzy Szymański

roztaczanej nad młodą kadrą naukową, przez prowadzenie badań, odkrywanie nowych technologii, tworzenie teorii i dzieł naukowych, po zarządzanie podmiotami i organizację

ich działalności, nawiązywanie i rozszerzanie współpracy międzynarodowej oraz upowszechnianie wiedzy.

Prof. dr hab. inż. Alojzy Szymański był dziekanem Wydziału Inżynierii i Kształtowania Środowiska SGGW (1999-2002), prorektorem ds. rozwoju (2002-2008), rektorem SGGW dwóch kadencji (2008-2016). Był także członkiem Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, wiceprzewodniczącym Konferencji Rektorów Uczelni Warszawskich. W latach 2008-2016 pełnił funkcję przewodniczącego Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych. Od 2014 r. jest Prezydentem Polskiego Komitetu Geotechniki.

Recenzenci dorobku w postępowaniu o przyznanie prof. dr hab. inż. Alojzemu Szymańskiemu nagrody Ministra Edukacji i Nauki, którymi byli prof. dr hab. multi. dhc. Eugeniusz Dembicki i prof. dr hab. n. med. dhc. Marek Krawczyk podkreślili, że działalność Profesora charakteryzuje wiele autorskich i nowatorskich rozwiązań.

W obszarze nauki na szczególną uwagę zasługują badania geotechniczne, wdrażanie innowacyjnych metod badawczych oraz konsekwentna realizacja koncepcji kompleksowego rozwoju badań w zakresie inżynierii lądowej, wodnej i środowiskowej. W działania te wpisuje się autorska inicjatywa utworzenia Centrum Wodnego SGGW – zespołu nowoczesnych laboratoriów, umożliwiających realizację badań naukowych i kształcenia, obejmujących całościowo problematykę inżynierii i gospodarki wodnej kraju, w tym jakości wody i zasobów wodnych oraz budownictwa hydrotechnicznego. Projekt Centrum Wodnego jako pierwszy w Polsce zyskał akceptację kapituły konkursowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2007 r.) i został zrealizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla Szkolnictwa Wyższego (2010 r.). Centrum Wodne jest także pierwszym z powołanych w SGGW centrów naukowo-wdrożeniowych. Placówkę wyposażono w unikatową aparaturę, gwarantującą wiarygodność i uznawalność badań na całym świecie. Rezultatem był znaczący wzrost publikacji naukowców SGGW w czasopismach z IF, liczby stopni i tytułów naukowych oraz umocnienie pozycji SGGW jako ośrodka nauk technicznych w zakresie geotechniki i nauk środowiskowych. Badania naukowe prof. dr hab. inż. Alojzego Szymańskiego ukierunkowane są na:

- rozwój metod modelowania przebiegu odkształceń gruntów słabych z wykorzystaniem zjawiska wzmocnienia słabonośnego podłoża budowli,

- doskonalenie metodyki badań i doboru parametrów do obliczeń osiadań budowli hydrotechnicznych i lądowych,
- rozwój metod oceny i kontroli stanu technicznego budowli hydrotechnicznych,
- doskonalenie metodyki rozpoznania budowy geologicznej podłoża z wykorzystaniem badań „in situ” do wyznaczania parametrów podłoża niezbędnych w budownictwie lądowym, podziemnym i hydrotechnicznym.

Dorobek naukowy prof. dr hab. inż. A. Szymańskiego obejmuje 167 oryginalnych prac twórczych opublikowanych w polskich i zagranicznych recenzowanych wydawnictwach naukowych, 94 prace niepublikowane, współautorstwo 5 monografii, liczne ekspertyzy, opracowania i projekty, dokumentujące realizowane granty lub prace zlecone wdrażające nowoczesne rozwiązania do praktyki inżynierskiej; recenzje prac doktorskich i habilitacyjnych, recenzje dorobku naukowego w postępowaniu o nadanie tytułu profesora. Profesor A. Szymański jest współautorem książki „Embankments on organic soils”, opracowanej we współpracy ze Szwedzkim Instytutem Geotechnicznym na podstawie prowadzonych wspólnie wieloletnich prac badawczych, stanowiącej kompendium wiedzy inżynierskiej na temat projektowania i budowy wałów przeciwpowodziowych i nasypów realizowanych na bardzo słabych gruntach, ze szczególnym uwzględnieniem gruntów organicznych. W działalności dydaktycznej prof. A. Szymańskiego na szczególne podkreślenie zasługują:

- opracowanie koncepcji programowej i przygotowanie merytoryczne kadr dydaktycznych niezbędnych do utworzenia w SGGW kierunku studiów „budownictwo”. Dzięki zaangażowaniu prof. A. Szymańskiego w 1995 r. utworzono studia magisterskie na tym kierunku. Rozwój studiów, poziom kształcenia i ich renoma sprawiły, że w 2008 r. ówczesny Wydział Inżynierii i Kształtowania Środowiska otrzymał uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk technicznych w obszarze budownictwo,
- opracowanie programów szczegółowych przedmiotów „mechanika gruntów”, „mechanika gruntów i skał” realizowanych w SGGW,
- promotorstwo licznych prac inżynierskich, magisterskich i doktorskich, w tym wypromowanie 12 doktorów w dyscyplinie inżynieria lądowa i transport,

wspierających działalność dydaktyczną w zakresie inżynierii lądowej,

- rozwój międzynarodowej współpracy dydaktycznej i wymiany studenckiej w ramach Euroligi (Euroleague for Life Sciences - ELLS) - elitarniej sieci europejskich uczelni przyrodniczych, w szczególności w zakresie wysokiej jakości nauczania w naukach rolniczych, leśnych, przyrodniczych, weterynaryjnych, naukach o żywieniu i żywności oraz o środowisku naturalnym.

Wśród osiągnięć w zakresie działalności wdrożeniowej należy w szczególności wymienić:

- wykorzystanie opracowanej w ramach grantu KBN 7.1289.91.c interpretacji wyników badań „in situ” w rozpoznaniu budowy geologicznej podłoża do sporządzenia dokumentacji warunków geotechnicznych przy projektowaniu i budowie pierwszej i drugiej linii metra w Warszawie (lata 2002-2009) oraz wyznaczaniu parametrów posadowienia wielu obiektów inżynierskich na terenie Polski,
- opracowanie „Wytycznych kontroli stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych”, na podstawie licznych ekspertyz, opracowań, projektów będących efektem realizowanych grantów czy zleceń, które przełożyły się na wdrożenie do praktyki inżynierskiej nowatorskich rozwiązań. Wśród realizowanych projektów były zapory wodne i wały przeciwpowodziowe Wisły i Noteci,
- inicjowanie nowatorskich rozwiązań oraz prac budowlano-konstrukcyjnych podczas rozbudowy Kampusu SGGW, m.in. przy rekonstrukcji skarpy wiślanej oraz w zakresie zapewnienia niezbędnych odwodnień poszczególnych budynków naukowo-dydaktycznych.

Osiągnięcia organizacyjne są przede wszystkim związane z 17-letnią działalnością Profesora A. Szymańskiego na rzecz rozwoju SGGW i jej społeczności akademickiej na stanowisku dziekana, prorektora i rektora. Są to w szczególności:

- ustabilizowanie sytuacji finansowej Uczelni w okresie kryzysu ekonomicznego lat 2008-2016 przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju Uczelni na wszystkich płaszczyznach jej działalności i utrzymaniu stanu zatrudnienia na niezmiennym poziomie,
- stworzenie skutecznych mechanizmów motywujących kadrę akademicką do pozyskiwania środków pozabudżetowych i efektywne zarządzanie procesem realizacji projektów badawczych,

- podjęcie inicjatywy (2011 r.) utworzenia w SGGW funduszu stypendialnego przeznaczonego na finansowe wsparcie kariery naukowej i mobilności międzynarodowej młodych naukowców, umożliwiającego realizację staży i pobytów studyjnych w renomowanych uniwersytetach na świecie,
- realizowanie polityki ochrony dziedzictwa historycznego i kulturowego, w tym kontekście podjęcie decyzji o odtworzeniu historycznej zabudowy skarpy wiślanej wraz z rekonstrukcją murów oporowych, schodów i fontanny,
- generalny remont i przywrócenie do dawnej świetności dworku w Kociszewie k. Grójca,
- zainicjowanie i osobiste zaangażowanie w organizację wielu wydarzeń związanych z utrwalaniem tradycji akademickich i tożsamości SGGW oraz pamięci o twórcach dorobku Uczelni, w tym uroczystości związanych z Jubileuszem 200-lecia kształcenia rolniczego na ziemiach polskich i 200-letniej tradycji SGGW,
- działania na rzecz polepszenia warunków pracy i poprawy ochrony zdrowia społeczności akademickiej, w tym poszerzenie opieki zdrowotnej NZOZ SGGW (w latach 2014 - 2016 w Przychodni SGGW zatrudniono 13 nowych lekarzy, w tym 11 specjalistów oraz zakupiono nowoczesny sprzęt do badań ultrasonograficznych); utworzenie Niepublicznego Przedszkola SGGW, utworzenie terenów rekreacyjnych na terenie Kampusu.

Działalność Profesora A. Szymańskiego była wielokrotnie nagradzana. Jest odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. W 2015 r. otrzymał tytuł Honorowego Profesora Podolskiego Państwowego Uniwersytetu Rolniczo - Technicznego w Kamieńcu Podolskim oraz Państwowego Uniwersytetu Gospodarki Wodnej i Zasobów Naturalnych w Równem, a także tytuł „Zasłużony Promotor Agrobiznesu RP 2015”. W 2015 r. został laureatem Nagrody im. ks. bp. Romana Andrzejewskiego przyznanej przez Kapitułę Fundacji „Solidarna Wieś” za przyczynianie się do rozwoju obszarów wiejskich, edukacji środowisk wiejskich i małych miast oraz kierowanie społecznością akademicką w duchu poszanowania tradycji.

Anna Żuchowska, Biuro Promocji SGGW

Na podstawie wniosku Rektora SGGW o Nagrodę MEiN i opinii Recenzentów

Nagroda Kryształowej Brukselki dla prof. Magdaleny Król

Profesor Magdalena Król z Instytutu Biologii SGGW została wyróżniona Nagrodą Kryształowej Brukselki 2020 w kategorii Nagroda Indywidualna, która przyznawana jest przez Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE od 2001 roku za sukcesy w Programach Ramowych Badań i Innowacji Unii Europejskiej.

Jest ona cenionym wśród naukowców, przedsiębiorców i instytucji wyróżnieniem za ich aktywność na arenie międzynarodowej i wkład w rozwój polskiej nauki i gospodarki. Swoją oryginalnością Nagroda zwróciła uwagę Komisji Europejskiej, ponieważ wcześniej żaden kraj, uczestniczący w programach ramowych, nie wyszedł z inicjatywą nagradzania swoich najlepszych uczestników.

Tegoroczne Kryształowe Brukselki są podsumowaniem okresu pierwszych 6 lat w Programie Ramowym Horyzont 2020. W 9. edycji Nagrody, Kapituła Nagrody Kryształowej Brukselki 2020 wyłoniła laureatów spośród nominowanych do tego wyróżnienia w następujących kategoriach:

- nauka: uczelnie, instytuty badawcze, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk,
- biznes: małe i średnie przedsiębiorstwa, duże przedsiębiorstwa,
- administracja samorządowa,
- podmioty non-profit,
- nagroda indywidualna.

W kategorii nagroda Indywidualna Kryształową Brukselkę 2020 otrzymał także dr Jacek Gajewski z Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Świerku.

Ze względu na sytuację pandemiczną tegoroczna Gala Nagrody Kryształowej Brukselki 2020 odbyła się w formule online. Nagrodę w tej kategorii wręczył prof. dr hab. Jerzy Duszyński, Prezes Polskiej Akademii Nauk.

Pani profesor Magdalena Król w swojej wypowiedzi po ogłoszeniu wyników podkreśliła, że jest to także nagroda dla całego zespołu naukowców SGGW, z którymi prowadzi badania. - *Jeśli spojrzymy na brukselkę jako roślinę uprawną,*

mogę Państwa zapewnić, że w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego będzie się czuła jak w domu.

Najważniejsze kierunki badań prowadzonych przez prof. dr hab. Magdalenę Król oraz zespół młodych naukowców z Samodzielnej Pracowni Biologii Nowotworu z Instytutu Biologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego dotyczą immuno-onkologii, biologii nowotworu, wpływu hipoksji na rozwój komórki nowotworowej, terapii guzów litych, poszukiwania wskaźników prognostycznych i predyktoryjnych potrójnie negatywnego raka piersi.

Jednym z głównych tematów badań jest opracowanie i testowanie nowej terapii komórkowej guzów litych. Problemy współczesnej terapii najczęściej polegają na trudnościach docierania leków przeciwnowotworowych do guzów litych, szczególnie do ich miejsc niedotlenionych. Miejsca niedotlenione przyciągają makrofagi, które posiadają zdolność migracji nawet do miejsc odległych od naczyń krwionośnych, niedostępnych dla leków czy innych komórek odpornościowych. Makrofagi mogą zatem stanowić dobry system dostarczania substancji do tych rejonów. W badaniach wykorzystywana jest „klatka” białkowa – ferrytyna jako nośnik leków, który może być transportowany przez makrofagi. „Klatka” ferrytynowa jest łatwo pochłaniana przez makrofagi, a następnie transportowana do guza i w aktywny sposób przekazywana komórkom nowotworowym. Jest to odkryty przez zespół mechanizm przekazywania ferrytyny do komórek nowotworowych – TRAIN (ang. TRAnsfery of Iron-binding proteIN). Mechanizm TRAIN był badany w ramach ERC Starting Grant. TRAIN wskazuje na nową drogę komunikacji między makrofagami a komórkami nowotworowymi, która może być wykorzystana do „przemycenia” leków antynowotworowych bezpośrednio do komórki nowotworowej, co stanowiłoby innowacyjną terapię komórkową guzów litych. ERC uznało ten projekt za jeden z dziesięciu najciekawszych w ostatnich 10 latach.

Prof. Paweł Sysa wyróżniony Medalem PAN

Prof. Paweł Sysa został laureatem Medalu im. Michała Oczapowskiego (2020 r.) przyznawanego przez Wydział II Nauk Biologicznych i Rolniczych Polskiej Akademii Nauk. Prof. P. Sysę wyróżniono za wybitny wkład w rozwój cytogenetyki zwierząt.

Prof. Paweł Sysa jest absolwentem Wydziału Weterynarii SGGW. Od II roku studiów związany z Zakładem Histologii i Embriologii, w którym pracował aż do przejścia na emeryturę w 2013 r. Przyznane przez PAN wyróżnienie stanowi ukoronowanie ponadczterdziestoletnich naukowych działań w ramach SGGW.

Jego zainteresowanie chromosomami zwierzęcymi pod koniec lat 60 ub. w. zbiegło się z początkiem niezwykle dynamicznego rozwoju tego kierunku genetyki w medycynie człowieka i biologii na świecie. W 1976 r. prof. P. Sysa otrzymał dwuletnie stypendium im A. v. Humboldta w Giessen (RFN), podczas którego uczestniczył w opracowywaniu międzynarodowych standardów kariotypów zwierząt domowych, będących dziś podstawą ustalania lokalizacji genów w określonych chromosomach. Rozpoznanie przez niego w 1975 r. pierwszych przypadków patologii chromosomowej u bydła domowego, a potem u kłaczy, będących przyczynami strat hodowlanych, stało się mocnym impulsem do działań na rzecz utworzenia przez niego krajowego systemu kontroli prawidłowości kariotypu bydła. Wyzaczył sieć laboratoriów cytogenetycznych, przeszkolił ich pracowników i opracował podstawę prawną nakładającą obligatoryjność kontroli prawidłowości chromosomów wszystkich buhajków i byków hodowlanych w Polsce. System zaczął funkcjonować w 1989 r. i poprzez eliminację nosicieli aberracji karotypu w populacji buhajów pozwolił uniknąć milionowych strat w produkcji bydłowej.

Prowadzone przez prof. P. Sysę badania cytogenetyczne, we współpracy ze znakomitymi polskimi profesorami genetykami: prof. E. Słotą, prof. M. Świtońskim, prof. K. Jaszczakiem, rozślawiły na świecie polską cytogenetykę zwierząt. Za swoją działalność prof. P. Sysa był wielokrotnie

odznaczany. Otrzymał m.in.: Medal Grzegorza Mendla Czechosłowackiej Akademii Nauk „Za pionierski wkład w rozwój cytogenetyki weterynaryjnej” (1985 r.), tytuły dr. h.c. Narodowego Uniwersytetu Medycyny Weterynaryjnej i Biotechnologii we Lwowie (2008 r.) oraz Państwowej Połtawskiej Akademii Rolniczej (2019 r.), członkostwo (2008 r.) i funkcję wiceprezydenta Akademii Nauk Szkolnictwa Wyższego Ukrainy w Kijowie (2010 r.), tytuł „profesora honorowego” Narodowego Uniwersytetu Środowiska i Wykorzystania Przyrody w Kijowie (2013 r.).

Prof. P. Sysa jest również cenionym nauczycielem akademickim. W plebiscycie studentów SGGW w 2013 r. jako pierwszemu profesorowi weterynarii przyznano Mu godność „Mistrza edukacji”.

Obecnie prof. Paweł Sysa pracuje w Instytucie Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Naukowcy z SGGW laureatami konkursów OPUS i PRELUDIUM

Narodowe Centrum Nauki po raz dziewiętnasty ogłosiło wyniki konkursów OPUS i PRELUDIUM. Na projekty realizowane w ramach badań podstawowych polscy badacze otrzymają ponad 487 mln zł.

Konkursy OPUS i PRELUDIUM od lat cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród naukowców ubiegających się o finansowanie projektów badawczych. W ich 19. edycji w sumie do NCN złożono aż 4096 wniosków, z czego 595 zostało skierowanych do finansowania. Wśród nich znalazły się również projekty naukowców ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Dofinansowanie otrzymali:

OPUS:

- dr hab. inż. Hanna Elżbieta Bolibok-Brażgoszewska
- dr inż. Magdalena Ewa Pawełkiewicz
- dr Mateusz Krzysztof Wierzbicki
- prof. dr hab. inż. Jarosław Feliks Kaba
- dr hab. Tomasz Sadkowski

PRELUDIUM:

- mgr Katarzyna Cecylia Ratajczak
- mgr inż. Dominika Dmitruk

Biuro Nauki i Projektów Krajowych SGGW

Awans SGGW w QS EECA University Rankings

W rankingu QS Emerging Europe and Central Asia (EECA) University Rankings 2021 – jednego z najbardziej prestiżowych zestawień na świecie – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego została sklasyfikowana na 94. pozycji. To o 7 miejsc wyżej niż w ubiegłym roku.

Ranking objął 400 uczelni z Europy Wschodniej i Centralnej oraz Azji Środkowej. Liderem regionu, tak jak w latach ubiegłych, okazała się najstarsza uczelnia rosyjska - Uniwersytet im. M. Łomonosowa w Moskwie. Na liście

znalazło się 25 szkół wyższych z Polski. SGGW zajęła wśród nich 16. miejsce.

Regional Rankings Emerging Europe and Central Asia publikowany jest od 2014 roku w ramach QS World University Rankings. Do przeprowadzenia analizy wykorzystuje się dziesięć wskaźników m.in.: ocenę kadry akademickiej, reputację pracodawców, stosunek liczby pracowników do liczby studentów, poziom umiędzynarodowienia, liczbę pracowników z tytułem doktora, publikacje i cytowania oraz udział w międzynarodowych zespołach badawczych.

Biuro Promocji SGGW

